

#136/2024

ФАВОРИТ

УДАЧИ

ПРОЄКТ НОМЕРА

**«НАРОДНЕ
ВИЗНАННЯ» –
«ОДЕСИТ РОКУ» –
2023**

24136

9 990000 005550

ФАВОРИТ НОМЕРА

ОЛЕНА

НЕЙКОВА:

**«БІЗНЕС – МОВ ДИТИНА,
ЯКУ ТРЕБА ЛЮБИТИ І ПЛЕКАТИ»**

*Мистецтво — саме життя, і воно безсмертне.
Оскар Уайльд*

UNION. ТВОЄ МІСЦЕ КУЛЬТУРНИХ ПОДІЙ

#концерти #виставки #лекції #заходи просто неба

+38 0482 39-39-39

Троїцька, 43

unionart.com.ua

ДОБРИЙ САМАРЯНИН

good.od.ua

[good.samaritan.fond](https://www.instagram.com/good.samaritan.fond)

[goodsamaritanfond](https://www.facebook.com/goodsamaritanfond)

Сквер Г. Гамова, 3

ПРАВОРИТ

УААНЧ

#136/2024

Ілюстрований журнал. Виходить з вересня 2006 року

Засновник і видавець ТОВ «Торговий дім «Преса»
Директор Петро Галчанський
Технічний директор Олександр Гавшин

Шеф-редактор Петро Галчанський

Головний редактор Галина Владимирська

Випусковий редактор номера Марина Жигалюк

Начальник відділу маркетингу і реклами Тетяна Галяшинська

Автори Галина Владимирська,
Марина Жигалюк,
Марія Гудима,
Валерій Романов,
Євгеній Руденко,
Тимофій Мельников,
Дмитро Туканов

Фото Олег Владимирський,
Олександр Сінельников,
Тимофій Мельников,
Володимир Сінкевич,
Алеся Кареліна-Романова

Дизайнер Жанна Праведна

Коректура Ірина Станкова

Перепику з читачами редакція веде!
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Передрук матеріалів (фото і текстів)
без дозволу редакції заборонений.
Редакція може не поділяти думку авторів.
З питань розміщення реклами звертатися:

**м. Одеса, Приморський бульвар, 14;
тел. (0482) 340-308, 340-309
e-mail: favor@tvweek.odessa.ua**

Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.
Журнал зареєстрований Міністерством юстиції України.
Свідоцтво про реєстрацію:
КВ №11596-468Р від 28.08.2006 р.
Підписано до друку 22.01.2024 р.

Журнал розповсюджується через роздрібну торговельну мережу,
службу кур'єрської доставки.
Відділ розповсюдження – Євген Настичук.

Надруковано ТОВ «Торговий дім «Преса».
м. Одеса, 65026, Приморський бульвар, 14, тел.: (0482) 340-308
Замовлення №
Тираж – 2000 примірників. Ціна за домовленістю.

ШАНУЙМО ГЕРОІВ

НАШОГО ЧАСУ!

2024 РІК РОЗПОЧАВСЯ ДЛЯ ОДЕСИТІВ ГУЧНИМИ ВИБУХАМИ ТА ЧЕРГОВИМИ ТРАГЕДІЯМИ. ВОРОГ ЗАВДАВАВ УДАРІВ ПО НАШОМУ МІСТУ НАВІТЬ У НОВОРІЧНУ НІЧ, ЩО ГОВОРИТЬ ЛИШЕ ПРО ЙОГО СТРАХ ТА ПОВНУ ВІДСУТНІСТЬ ЧОГОСЬ ЛЮДСЬКОГО... ПОПРИ ЦЕ МИ ВСТУПИЛИ У НОВИЙ РІК І ВЖЕ ПОЧАЛИ ПРАЦЮВАТИ ЗІ ЩЕ БІЛЬШОЮ НАСНАГОЮ ТА ЖАГОЮ ПОМСТИ ЗА ВСЕ ЗАПОДІЯНЕ.

У новому номері журналу «Фаворит удачі» ми пишемо про тих, хто щодня невпинно працює задля рідного міста, регіону і всієї країни, задля Перемоги! Зокрема, це – лауреати щорічного проєкту Південноукраїнського Медіа Холдингу «Народне визнання – Одесит року». Серед них ви побачите справжніх людей «слова і діла»: військові, благодійники, рятувальники, громадські діячі, соціально відповідальні бізнесмени, лікарі, освітяни, діячі культури, спортсмени. Про кожного з них ми детально розповімо у цьому та наступних номерах, адже переконані, що всі люди мають знати героїв нашого часу.

Нам, у свою чергу, залишається тримати свій інформаційний фронт та щиро вірити у Перемогу. Саме на неї всі ми чекаємо у 2024-му! Нехай цей рік принесе і особисті перемоги кожному з нас! Сили та наснаги нашим воїнам, світлої надії, віри та любові всім українцям!

ФАВОРИТ
УДАЧІ

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ МЕДІА ХОЛДІНГ

ОДЕСА **МЕДІА**

ФАВОРИТ НОМЕРА

**ОЛЕНА
НЕЙКОВА:**

**«БІЗНЕС –
МОВ ДИТИНА,
ЯКУ ТРЕБА ЛЮБИТИ
І ПЛЕКАТИ»**

СТОП. **10**

ПОДІЇ:

**МІСЬКИЙ ГОЛОВА НАГОРОДИВ
ЗАХИСНИКА ОДЕСИ**

СТОП. **9**

**ДИВА НАПЕРЕДОДНІ
РІЗДВА**

СТОП. **34**

**НОВИЙ БАГАТОСЕКЦІЙНИЙ
ТРАМВАЙ В ОДЕСІ**

СТОП. **68**

**ВИСТАВКА
«СМІЛИВІ НЕСТИ СВІТЛО»**

СТОП. **91**

8 СУСПІЛЬСТВО

Меморандум про співпрацю між БФ «Журналісти за демократію» та Одеським районним управлінням ДСНС України в Одеській області

18 «НАРОДНЕ ВИЗНАННЯ – ОДЕСИТ РОКУ 2023» ПРЕДСТАВЛЯЄ ЛАУРЕАТІВ

БФ «Добрий самарянин»
Громадський центр правосуддя Одеської області
Мережа кафе «Штрудель»
Міжнародний культурний центр UNION
Громадський рух «Віра, Надія, Любов»
Торговий дім STRATEG
Андрій БАБЕНКО: «Наші бійці стоять на варті безпеки на фронті і в тилу»

38 ПРАВИЛА ФАВОРИТА

Вікторія НЕСТЕРЕНКО

40 ПЕРСОНА

Генерал МАРЧЕНКО

48 КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

Олександр ЗАКЕРНИЧНИЙ.
«Записки добровольця»

50 З МІСЦЯ ПОДІЇ

Масована атака на Одесу

56 РЕПОРТАЖ

Відлуння Донбасу

70 МІСТО

Дмитро ЄВЧЕВ:
«Працюємо у посиленому режимі»

72 ЕКСПЕРТНА ДУМКА

Експорт залізницею.
Як змінився ринок за 2023 рік

74 НА ЧАСІ

Які сценарії аналітики закладають на 2024 рік і якими будуть курс долара та інфляція

79 ФОТОФАКТ

Круглий стіл для лікарів жіночих консультацій

80 ПРЕМ'ЄРИ

Нові спектаклі, простори та стилі

86 ОДЕСИКА

Як в Одесі народився перший рок-клуб України

92 ПОГЛЯД

Олександр СІНЕЛЬНИКОВ.
Фотопогляд оптиміста

ПОДІЯ
РЕЙТИНГ

«НАРОДНЕ
ВИЗНАННЯ –
ОДЕСИТ РОКУ
2023»

СТОП. 18

ПІДПИСАНО МЕМОРАНДУМ

ПРО СПІВПРАЦЮ
МІЖ БФ «ЖУРНАЛІСТИ
ЗА ДЕМОКРАТІЮ»
ТА ОДЕСЬКИМ
РАЙОННИМ
УПРАВЛІННЯМ
ГУ ДСНС
УКРАЇНИ
В ОДЕСЬКІЙ
ОБЛАСТІ

ПОВНОМАСШТАБНА ВІЙНА СУТТЄВО ЗМІНИЛА УМОВИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ. ЗАКОНОМІРНО ЗМІНИЛАСЯ І РОБОТА ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ. СЬОГОДНІ, ЯК НІКОЛИ РАНІШЕ, ВАЖЛИВО ПРОТИСТОЯТИ ВОРОГУ НА ІНФОРМАЦІЙНОМУ ФРОНТІ ТА ДОПОМАГАТИ НАШИМ СЛУЖБАМ У ПОШИРЕННІ ЖИТТЄВО ВАЖЛИВИХ ПОВІДОМЛЕНЬ.

Меморандум про співпрацю підписали начальник Одеського районного управління ГУ ДСНС України в Одеській області Микола Федькалов і представниця БФ «Журналісти за демократію», директорка ІА «Одеса-медіа» Марина Жигалюк

Саме тому співробітники Південно-українського Медіа Холдингу, які свого часу заснували благодійний фонд «Журналісти за демократію», підписали меморандум про співпрацю з Одеським районним управлінням ГУ ДСНС України в Одеській області.

У рамках меморандуму журналісти зможуть покращити комунікацію з ря-

тувальниками, доносити до населення важливу інформацію та оперативно поширювати критично необхідні матеріали. Зокрема, мова йде про інформацію з приводу питань пожежної та техногенної безпеки, а також цивільного захисту.

Власне, головною метою співпраці є вдосконалення системи навчання населення заходам пожежної безпеки, пропаган-

ди пожежно-технічних знань та реалізації інших завдань, спрямованих на попередження виникнення пожеж та обізнаності населення щодо дій під час надзвичайних ситуацій, з питань мінної безпеки, питань щодо охорони життя людей на водних об'єктах. Поряд з цим – популяризація роботи добровільного руху пожежних та відкриття «Класів безпеки».

ПОЧЕСНА ВІДЗНАКА

ОДЕСЬКОГО МІСЬКОГО ГОЛОВИ –

ЗАХИСНИКОВІ ОДЕСИ

17 СІЧНЯ ГЕННАДІЙ ТРУХАНОВ НАГОРОДИВ МАЙОРА ДЕНИСА ДІДИЧУКА ПОЧЕСНОЮ ВІДЗНАКОЮ ОДЕСЬКОГО МІСЬКОГО ГОЛОВИ «ЗА ОБОРОНУ ОДЕСИ». МАЙОР ДІДИЧУК СЛУЖИТЬ У СУХОПУТНИХ ВІЙСЬКАХ І НЕ МАЄ СПЕЦИФІЧНИХ ДЛЯ МОРСЬКОЇ АРТИЛЕРІЇ ЗНАНЬ ТА НАВИЧОК. АЛЕ ЗАВДЯКИ ЗРОБЛЕНИМ ЦИМ ЗАХИСНИКОМ ТОЧНИМ РОЗРАХУНКАМ ЧОТИРИ РАКЕТИ, ВИПУЩЕНІ З БЕРЕГА З «ГРАДІВ», ДОСЯГЛИ ЦІЛІ.

– З почуттям щирої вдячності нагородив Дениса Дідичука Почесною відзнакою Одеського міського голови «За оборону Одеси», – сказав Геннадій Труханов, вручаючи нагороду. – Думаю, всі пам'ятають події весни 2022 року, коли до берегів Одеси підійшли ворожі бойові кораблі, серед яких були й десантні. Ось це саме той офіцер, завдяки діям і чітким командам якого російським військовим не вдалося реалізувати свої наміри щодо Одеси. Пишаюся нашими захисниками! Завдяки їм живемо і працюємо далі! 🇺🇦

ФАВОРИТ НОМЕРА

Євген Руденко
Фото: Анастасія Грозь,
Володимир Сінкевич

ОЛЕНА НЕЙКОВА:

«БІЗНЕС – МОВ ДИТИНА,
ЯКУ ТРЕБА ЛЮБИТИ І ПЛЕКАТИ»

ЯКОСЬ НЕПОМІТНО ДЛЯ СЕБЕ, НЕМОВ ЗА ІНЕРЦІЄЮ, МИ ВЖЕ ЗВИКЛИ ДО ТІЄЇ ОБСТАВИНИ, ЩО У СКЛАДНІ ЧАСИ БІЗНЕС, ЗА РІДКІСНИМИ ВИНЯТКАМИ, АБО ЗАЗНАЄ СТАГНАЦІЇ, АБО ВЗАГАЛІ ПЕРЕСТАЄ ІСНУВАТИ. ТОМУ ВТІШНО, ЩО ОДЕСЬКІ РЕСТОРАТОРИ НА ПРИКЛАДІ ВЛАСНИХ ПРОЄКТІВ ЗМОГЛИ ВНЕСТИ СВОЇ – ДУЖЕ ОПТИМІСТИЧНІ – КОРЕГУВАННЯ ДО ВИЩЕЗГАДАНОЇ ТЕЗИ. І ДОВЕЛИ, ЩО В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ МОЖНА НЕ ЛИШЕ ВІДКРИВАТИ НОВІ ЗАКЛАДИ, А ЩЕ Й З УСПІХОМ ЇХ РОЗВИВАТИ.

Наприкінці минулого року команда рестораторів, що представляє на одеському ринку одразу два кулінарні бренди – «ШТРУДЕЛЬ» та «BURRATINO» – помістила до скарбнички особистих досягнень одразу дві яскраві події. Перша з них полягає в

тому, що мережа смачного та корисного харчування «ШТРУДЕЛЬ» отримала нагороду в рамках проекту «Народне визнання» – «Одесит року» – 2023 за досягнення в сфері бізнесу, що працює в умовах воєнного часу. Друга ж знакова подія, яку колектив

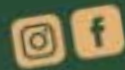
ФАВОРИТ НОМЕРА

BURRATINO

BURRATINO
R

Львівська, 15 Б
+380 (93) 122 44 11

@burratino_pizza

БЕЗКОШТОВНІ
РАЙСЬКІ ЯБЛУКА ДЛЯ ВСІХ
ВІДВІДУВАЧІВ – ОДНА
З ЯСКРАВИХ ТРАДИЦІЙ
«BURRATINO»

одномумців відзначає з особливою гордістю, пов'язана з першою річницею з дня відкриття нового ресторану. Відчинивши свої двері восени трагічного для країни 2022-го року, заклад з казковою назвою «BURRATINO», що розташувався в мальовничому куточку Одеси – на вулиці Львівській, 15-Б (ЖК «Море»), буквально за лічені тижні завоював прихильність великої спільноти власних шанувальників. За словами досвідчених гурманів, секрет такого швидкого зростання популярності – у неймовірно смачних та доступних за ціною піці, круасанах, каві та інших делікатесах, що готують майстри «BURRATINO». Поміж відвідувачами щодо цього навіть з'явився своєрідний рекламний слоган: «Європейський кулінарний шик – за одеськими цінами!». Самі ж організатори смачного бізнесу на питання про секрети стрімкого успіху тільки загадково посміхаються: немає ніякого секрету! Мовляв, уся справа – в доброзичливих гостях,

які створюють позитивний імідж закладу. Отже, суцільні загадки та таємниці – все, як у казці з однойменним героєм!

Про життя у бізнесі під час війни – досягнення та уроки, позитив та труднощі, усмішки та сльози, а також – про плани на майбутнє розповіла власниця торгових брендів «ШТРУДЕЛЬ» і «BURRATINO», лауреатка рейтингу «100 успішних жінок Одеського регіону, що наближають перемогу», волонтерка, багатодітна мама **Олена НЕЙКОВА**.

– Олено, запустити бізнес у країні, що воює, – справа ризикована. Як наважилися на такий відповідальний крок?

– Справа, справді, дуже складна. Друзі, партнери відмовляли, прогнозували, м'яко кажучи, непрості часи. Але міркування про ці «найскладніші часи» і підштовхнули нас до ухвалення рішення. Коли в країні війна, весь час думаєш про людей та їхні трагедії. Про те, що хтось змушений був залишити улю-

блений будинок через обстріли і шукає притулок у безпечному місці. Що хтось взагалі залишився без житла та навіть елементарно необхідних у побуті речей. Комусь «пощастило» більше: живе у власній квартирі, але зазнає перебоїв зі світлом, газом, водопостачанням. Люди різні, однак долі під час війни у всіх дуже схожі, адже всі ми певною мірою втратили затишок, тепло, душевний спокій. Як допомогти всім цим людям? Хоч трохи? Як відповідь на ці питання ми всією нашою командою і поставили собі за мету створити ресторан, в якому всі відвідувачі почувалися б як вдома. Хоч на нетривалий час, але абсолютно всі! І ті, хто прибув до Одеси здалеку – у пошуках тимчасового житла, і ті, хто завітав із сусіднього дому, в якому відключили світло через черговий блекаут. Як у добрій казці: з темряви та смутку – до атмосфери світла та радощів!

– Отже, назва «BURRATINO» обрана не випадково?

– Саме так! Багато відвідувачів, які вперше переступають поріг нашого закладу, ніби полотно в комірчині Папи Карло зривають. А за ним – вхід до чарівної країни. Можливо, звучить пафосно. Але це в даному випадку абсолютно не змінює сенсу того, що відбувається. Наприклад, дуже часто до нас заходять пенсіонери, особливо коли на вулиці холодніше. Кажуть, зайшли просто помилуватися нашим інтер'єром – тим, як у нас красиво. Ми наливаємо їм гарячу ароматну каву. Абсолютно безкоштовно! Вони спочатку не вірять, що таке можливо, а потім сідають за столик, по-дитячому зворушливо прикривають очі від задоволення і обережно п'ють ароматний гарячий напій. Іноді навіть плачуть від емоцій, що їх охопили... І, звісно, дякують. Я дякую у відповідь – за те, що до нас завітали. Посміхаюся, дивлячись на їхні прості світлі обличчя, а у самої – також сльози на очах. Бо ж усвідомлюєш, наскільки зараз усім тяжко, а особливо – людям похилого віку. Багато хто з них пережив війну ще дітьми, і тепер війна знову прийшла у їхнє життя... У такі хвилини знову і знову згадуєш мету, яку ми ставили перед собою з партнерами, створюючи «BURRATINO». І вкотре доходиш висновку, що рішення відкрити ресторан в умовах війни було правильним. Попри всі труднощі.

– Іншими словами, якщо є мета – важлива, першорядна – труднощі не лякають?

– Не зовсім так. Труднощі завжди лякають. Усі бояться – і сміливі, і боягузи. Такою є психологія людини. Але є відчутна різниця: боягуз боїться, тому нічого не робить. Сміливець, у свою чергу, боячись, продовжує діяти. Ось і ми діємо – крок за кроком. Був такий фільм: головний герой боявся ставити перед собою глобальні цілі, бо вони його лякали своїми масштабами. Друзі порадили йому не заглядати далеко вперед, а натомість щодня концентруватися на нескладних діях, які рано чи пізно приведуть його до досягнення головної мети. На перший погляд, нехитра комедія має глибокий сенс. Іноді варіанти майбутнього, які ми малюємо в своїй уяві, справді можуть нас лякати. І тоді ми не в змозі зосередитися на поточних справах, наша продуктивність знижується. Але є інший варіант, який ми й обрали. З того самого дня, як «BURRATINO» вперше відчинив свої двері, наш колектив не припиняв займатися звичайними справами: робили закупівлі продуктів, тішили смачними стравами наших відвідувачів, фантазували над новинками меню, влаштували тематичні свята для дітей та дорослих, допомагали нашим військовим. А одного разу, образно кажучи, обернулися назад і усвідомили, що в такому ритмі прожили вже рік – довгі 365 днів в умовах воєнного часу. Цілий рік найрізноманітніших подій – радісних і сумних, доленосних і повсякденних – у житті «BURRATINO», його гостей та всієї України. Ось вам і результат

філософії «маленьких кроків» та «великих досягнень». Як кажуть, дорогою здолає той, хто йде.

– Особливо, коли у того, хто невтомно долає свій шлях, є надійні попутники, чи не так? Як вам почувається на дорозі бізнесу з вашим колективом? Хто вони – ваші співробітники?

– Є така думка: мовляв, людей зближують або час, або обставини. Наш колектив об'єднало й те, й інше – як, власне, і весь народ України, який живе вже майже два роки в умовах війни. Але при цьому я завжди нагадую собі про те, що робота з людьми, керування колективом – це наука й мистецтво. Особливо – у поточних умовах. Іноді чую від колег щось на кшталт: «Певно, мінятиму свого кухаря, бо дістали його «психологічні гойдалки» – день працює нормально, день – абияк!». На мій погляд, таке рішення – не найпродуктивніше. Вважаю, що іноді для досягнення результату треба міняти не співробітника, а підхід до нього. «Психологічна гойдалка» – це щось подібне до синдрому нашого часу, з його регулярними повітряними тривогами, важкими новинами та соціальними стресами. За таких умов навіть сильна духом, талановита людина почне «гальмувати». Що робити керівнику? Все залежить від ситуації, головне – індивідуальний підхід та творче рішення. Наприклад, буває, що й мої кухарі приходять на роботу не в найкращій емоційній формі. Це одразу відчувається і позначається навіть на якості страв. У такій ситуації я зазвичай рекомендую з'їсти тістечко чи шматочок торта. Солодкі «ліки» діють практично миттєво! (Усміхається.) І вже незабаром співробітник повертається до плити у гарному настрої, готовий радувати смаколикми наших відвідувачів. Іноді прості дії створюють дива, потрібно лише бути більш чуйним, більш уважним до свого оточення. І тоді тобі відповідатимуть взаємністю. Я дуже вдячна нашому колективу, своїм співробітникам за те, що в цей непростий період вони поряд зі мною і віддають роботі свій час, емоції, навіть частинку душі. Кожен із них – по-своєму унікальний і навіть талановитий! Наприклад, наш бармен. Якщо театр починається з вішалки, то ресторан «BURRATINO» – з барної стійки, за якою, мов діджей, орудує Микита, налаштовуючись на музику настроїв своїх клієнтів. Він вгадує їхні кулінарні побажання практично безпомилково, наче читає інформацію про апетити відвідувачів в їхніх очах!

Уявіть собі звичайний день у нашому ресторані.

– Ось цей замовить лате і круасани, – каже мені Микита, тихенько киваючи на чоловіка з ноутбуком за столиком у кутку, який завітав до нас кілька хвилин тому і щойно взяв меню. – А отой клієнт буде зелений чай із жасмином та медом. І якнайгарячіший! Усе через застуду: дивіться, навіть куртку не зняв – намагається зігрітись...

Слухаючи Микиту, традиційно – задля забави – намагаюся заперечувати. І... не встигаю!

– Круасани такі ж шикарні, як завжди? – Власник ноутбуку по-одеськи допитливо свердлить поглядом Микиту.

– І лате також! – не без задоволення парирує Микита, вже протираючи свіжою серветкою філіжанку.

– Чи можна мені гарячий чай? Зелений, із жасмином, – прокашлює громадянин у куртці.

– Мед та лимон – окремо? – охоче цікавиться «діджей».

Ось така історія! Іноді мені здається, що Микита – не бармен, а екстрасенс! (Сміється.) Інакше, звідки в нього здатність розпізнавати смаки та уподобання відвідувачів? Багатьом з них настільки до душі такий ось «дедуктивний» метод обслуговування, що буквально з порогу цікавляться: «Микита сьогодні на зміні?». І щиро радіють, почувши ствердну відповідь!

Душевне тепло – в усмішках та очах «буратінівців», які щоранку зустрічають перших відвідувачів і пізно ввечері проводжають останніх

Про таких, як Аня, кажуть так – «адміністраторка від Бога»

Той самий Микита – «ідеальний бармен» і трохи екстрасенс

А ще в «BURRATINO» прекрасна адміністраторка на ім'я Аня. І якщо Микита, за аналогією до музичної теми, «діджей за пультом», то вона – диригент всього нашого оркестру! Аня, ніби маестро, віртуозно координує та спрямовує зусилля кожного з нас – таких емоційно та професійно різних. І зрештою така «кулінарна симфонія» народжується, що паль-

чки оближеш! Наші відвідувачі «не наслухаються!» Про таких людей, як Аня, у нашому бізнесі говорять: «адміністраторка від Бога!».

Про гарні якості та переваги своїх співробітників можна говорити нескінченно. Але волю, щоб одесити та гості нашого чудового міста особисто переконалися у цьому. Для цього досить лише завітати до «BURRATINO» і скуштувати будь-яку страву – на ваш вибір. Усі наші страви – смачні та неповторні, як і таланти тих, хто їх створює.

ПРОСТО ФАКТ:

МЕТА ЗАСНОВНИКІВ КУЛІНАРНОГО БРЕНДУ «BURRATINO» – ЦЕ НЕ ТІЛЬКИ РОЗВИТОК ХАРЧОВОГО БІЗНЕСУ В ОДЕСІ. БАГАТО УВАГИ РЕСТОРАТОРИ ПРИДІЛЯЮТЬ САМЕ ПІДТРИМЦІ НАСЕЛЕННЯ В СКЛАДНИХ УМОВАХ ВІЙНИ. МИНУЛОЇ ОСЕНІ ЗАКЛАД НА ЛЬВІВСЬКІЙ, 15-Б СТАВ ЧИ НЕ ПЕРШИМ ІМПРОВІЗОВАНИМ «ПУНКТОМ НЕЗПАННОСТІ» ДЛЯ МЕШКАНЦІВ РАЙОНУ, ЯКІ ПІД ЧАС ПЕРЕБОЇВ ЗІ СВІТЛОМ, ЗАВДЯКИ ВСТАНОВЛЕННЮ У РЕСТОРАНІ ГЕНЕРАТОРУ, МОГЛИ ОТРИМУВАТИ ТУТ НЕ ТІЛЬКИ ГАРЯЧІ НАПОЇ ТА ЇЖУ, А Й ПІДЗАРЯДЖАТИ СВОЇ МОБІЛЬНІ ПРИСТРОЇ ТА КОРИСТУВАТИСЯ ПОСЛУГАМИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ.

ТАКОЖ ЗА ПІДСУМКАМИ 2022 РОКУ БРЕНД «BURRATINO» СТАВ ПЕРЕМОЖЦЕМ У НОМІНАЦІЇ «ЗА ЕФЕКТИВНІ БІЗНЕС-РІШЕННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ» РЕЙТИНГУ «НАРОДНЕ ВИЗНАННЯ» – «ОДЕСИТ РОКУ».

– Ви – лауреатка рейтингу «100 успішних жінок Одеського регіону, що наближають перемогу». На ваш погляд, за яких умов людина може вважати себе по-справжньому успішною? І чи є у Олени Нейкової власна формула досягнення життєвої мети?

– Успіх для мене – це не оплески на мою честь. Він – не в нагородних кубках чи грошових купюрах. Вважаю, що успіх – це внутрішній стан задоволення собою та світом. Для мене бути успішною – означає займатися улюбленою справою, допомагати людям і відчувати від цього радість, бути комусь потрібною. Бути успішною – це любити і бути коханою. Людина успішна, коли вона щаслива. Я – щаслива!

Щодо персональної формули успіху... Вважаю, що кожен з нас має якийсь свій власний алгоритм дій – усвідомлений чи не дуже, завдяки якому досягає життєвих цілей. У моєму випадку послідовність дій проста: люби те, чим займаєшся, і ти обов'язково досягнеш успіху. Навіть якщо робота твоя вкрай складна, навіть якщо твій бізнес народився і розвивається під час війни – просто стався до нього, як до своєї дитини, яку треба любити і плекати. І тоді така «дитина» обов'язково виросте сильною, красивою та прогресивною!

– Отже, стрімке зростання популярності «BURRATINO» в середовищі гурманів є результатом любові організаторів до свого дітища?

– Авжеж! Як я вже сказала на початку нашої розмови, усі зусилля, яких ми докладаємо щодо розвитку нашого бізнесу, мають головне завдання: зробити так, щоб люди, які приходять до нашого ресторану, відчували себе як вдома. І над виконанням цього завдання щодня працює весь наш колектив. Атмосфера будинку – це атмосфера любові. Ми підживлюємо тепло в будинку під назвою «BURRATINO» енергією своїх сердець, своєю турботою, увагою. Знаю із особистих спостережень: людина, яка одного разу завітала до «BURRATINO», обов'язково прийде сюди ще і ще раз. Та не одна – з коханою людиною, другом, з родиною. Енергетику любові ви тут відчуєте всюди! Вона – у запашній засмаглій скоринці піци, яку турботливі руки щойно дістали з печі. Вона – в ароматі кави, відтінки якого чути в кожному куточку нашого закладу. Душевне тепло – в усмішках та очах «буратинівців», які щоранку зустрічають перших відвідувачів і пізно ввечері проводжають останніх. Наша любов – навіть у звичайних, на перший погляд, свічках, які ми запалюємо в

залі вечорами і які допомогли нам пережити труднощі першої військової зими та тривалі перебої з електрикою. А ще наша любов – у перших одеських райських яблучках! Так-так, саме в райських яблучках! Ці мініатюрні диво-фрукти, які вирощують спеціально для нас в одному з присадибних господарств Одеси, зривають з першими заморозками. Саме в цей момент вони надзвичайно солодкі! Диво-яблуками ми пригощаємо кожного відвідувача – просто так, безкоштовно, на знак поваги та любові. Це – одна з осінніх традицій «BURRATINO». Тож, щороку, після перших морозів обов'язково заходьте до нас, щоб поласувати першими райськими яблучками!

– Олено, у мене склалося враження, що бізнес забирає весь ваш час! Чи вистачає його на сім'ю?

– Насправді, сім'я – на першому місці. В мене – коханий чоловік та троє прекрасних дітей, усі троє – хлопчики. Сім'я – моя головна опора та джерело енергії. Саме родина дає мені сили та натхнення для того, щоб якісно, продуктивно займатися бізнесом і втілювати в реальність мрії. Трапляється, що я повертаюся додому, як кажуть, розбита і розібрана, бо, здається, не зможу здолати купу завдань і проблем, які звалилися на плечі. Можу навіть заявити: мовляв, усе, фініш, більше не можу, не виходить. Мене обступають мої чотири лицарі, і починається процес моєї регенерації. «Це в тебе не вийде? Та невже?!»; «Вперед і тільки вперед! Чи не цьому ти нас навчала?»; «Ти ж – супермама і супержінка! А такі не хворіють, не плачуть і не здаються!»; «Якщо ти не змогла – ніхто не зможе! Який приклад ти подаєш людям?!»...

Послухаю своїх рідних психоаналітиків і вже через хвилину п'ять-десять відчуваю, як посвітлішало на душі, мов сонячні зайчики починають танцювати! Куди тільки дівається і зневіра, і втома! Усміхнуся і йду бадьора на кухню готувати вечерю. Такий ось у мене надійний тил!

– Поділіться своїми бізнес-планами?

– Хочемо відкрити ще один ресторан найближчими місяцями – більш точно зараз важко планувати. Уже підібрали гарне місце для дислокації, в розпалі підготовча робота. В перспективі – розвиток цілої мережі ресторанів під брендом «BURRATINO». Дуже хочеться охопити турботою якнайбільше людей. Впевнена, в нас усе вийде! Отож, чекайте на сюрпризи!

– Мине ще рік, і, дай Боже, ми з вами знову зустрінемося, щоб поговорити про результати дворічної діяльності бренду «BURRATINO». Якщо пофантазувати – яким ви уявляєте цей день?

– Хочу вірити, що це буде звичайнісінький мирний день у мирній Україні. Без повітряних тривог, бомбардувань та ворога на нашій землі. Прекрасний день – без сліз, без смертей, без

війни. Ми обов'язково переможемо! Я дуже на це сподіваюся, так само, як і мільйони наших співвітчизників. Зрештою, ми вистоемо й подолаємо всі труднощі – інакше бути не може! Тому що Україна – найпрекрасніша країна на всій земній кулі, а українці – найкращі у світі люди! ❀

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ **МЕДІА** ХОЛДИНГ

НАРОДНЕ ВИЗНАННЯ ОДЕСИТ РОКУ '2023

РЕЙТИНГ ПОПУЛЯРНОСТІ ЛЮДЕЙ І ПОДІЙ

ПРЕДСТАВЛЯЄ ЛАУРЕАТІВ

ОСЬ УЖЕ 23 РОКИ ПОСПІЛЬ В ОДЕСІ ПРОХОДИТЬ РЕЙТИНГ ПОПУЛЯРНОСТІ ЛЮДЕЙ ТА ПОДІЙ ПІВДНЯ УКРАЇНИ «НАРОДНЕ ВИЗНАННЯ» – «ОДЕСИТ РОКУ», ЗАПОЧАТКОВАНИЙ НИЗКОЮ ВИДАНЬ ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКОГО МЕДІА ХОЛДИНГУ. ЦЕ СВОЄРІДНЕ ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ДІЯЛЬНОСТІ НАШИХ ЗЕМЛЯКІВ ПРОТЯГОМ РОКУ. ЗА ЧАС ІСНУВАННЯ ПРОЄКТУ ВІН СТАВ ОДНИМ ІЗ НАЙБІЛЬШ ЗНАЧУЩИХ СУСПІЛЬНИХ ПОДІЙ У РЕГІОНІ.

ПОВНОМАСШТАБНА ВІЙНА КАРДИНАЛЬНО ЗМІНИЛА НАШЕ ЖИТТЯ, НАШІ МИРНІ ТРАДИЦІЇ. ПРОТЕ РЕЙТИНГ НЕЗМІННО ПРОВОДИВСЯ, АДЖЕ У ЧАС ВАЖКИХ ВИПРОБУВАНЬ ПРИКЛАДІВ СПРАВЖНЬОЇ ДОБЛЕСТІ ОДЕСИТІВ У РІЗНИХ СФЕРАХ ДІЯЛЬНОСТІ СТАЛО ЩЕ БІЛЬШЕ, І ПРО ЦЕ ПОТРІБНО ТА ВАЖЛИВО РОЗПОВІДАТИ.

БЕЗУМОВНО, ЦЮ ДОБЛЕСТЬ ВИЯВЛЯЮТЬ ПЕРЕДУСІМ НАШІ ЗАХИСНИКИ, І СПИСОК ЛАУРЕАТІВ ЦЬОГО РОКУ, ЯК І МИНУЛОГО, ОЧОЛИЛИ КОМАНДУВАЧІ РІЗНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ЗСУ, ЯКІ РОЗМІЩЕНІ У НАШОМУ РЕГІОНІ, А ТАКОЖ РЯТУВАЛЬНИКИ ТА ВОЛОНТЕРИ.

ЗАГАЛОМ ПРИ РОЗГЛЯДІ КАНДИДАТУР НОМІНАНТІВ ОРГКОМІТЕТ БРАВ ДО УВАГИ ДУМКУ ГРОМАДСЬКОСТІ, ЯКА ВІДБИВАЄТЬСЯ У РІЗНИХ РЕГІОНАЛЬНИХ ЗМІ – ЯК ДРУКОВАНИХ, ТАК І ЕЛЕКТРОННИХ. ТОМУ РЕЙТИНГ І МАЄ ТАКУ НАЗВУ – НАРОДНИЙ. І, ПОЗА СУМНІВОМ, НАРОДНЕ ВИЗНАННЯ ЗАСЛУЖИЛИ ТАКОЖ ПРЕДСТАВНИКИ ІНШИХ СФЕР ДІЯЛЬНОСТІ – ОДЕСИТИ, ЯКІ, КОЖЕН НА СВОЄМУ МІСЦІ, РОБЛЯТЬ ЗНАЧНИЙ ВНЕСОК У НАШУ СПІЛЬНУ ПЕРЕМОГУ.

ОТОЖ, ПРЕДСТАВЛЯЄМО ЛАУРЕАТІВ РЕЙТИНГУ ПОПУЛЯРНОСТІ ЛЮДЕЙ ТА ПОДІЙ ПІВДНЯ УКРАЇНИ «НАРОДНЕ ВИЗНАННЯ» – «ОДЕСИТ РОКУ» – 2023.

«ВДЯЧНІСТЬ ОДЕСИТИВ»

Повітряне командування
«Південь» Збройних Сил
України
Командувач – генерал-майор
Дмитро КАРПЕНКО

«ЗА ПЕРЕМОЖНІ ВОЄННІ ДІЇ НА ЧОРНОМУ МОРІ»

Олексій ДОСКАТО,
заступник командувача
Військово-Морських
Сил Збройних Сил України,
коммодор ЗСУ

«ЗА МУЖНІСТЬ І ПРОФЕСІОНАЛІЗМ, ВИЯВЛЕНІ ПРИ ПОРЯТКУ УКРАЇНЦІВ ПІД ЧАС ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ КАТАСТРОФИ НА КАХОВСЬКІЙ ГЕС»

Головне управління Державної
служби з надзвичайних ситуацій
України в Одеській області
Начальник – полковник служби
цивільного захисту
Денис ПЛАТОНОВ

«ЗА ВІДВАГУ ТА ВІРНІСТЬ ВІЙСЬКОВОМУ ОБОВ'ЯЗКУ»

Штурмовий полк «Цунамі»
Об'єднаної штурмової бригади
«Лють» Національної поліції
України
Командир полку – підполковник
поліції Олександр ГОСТИЦЕВ

«ЗА МУЖНІСТЬ ТА ПРОФЕСІОНАЛІЗМ У РОБОТІ НА БЛАГО УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ»

ДП «Ізмаїльський морський
торговельний порт»
Директор – Андрій ЄРОХІН

ДП «Ренійський морський
торговельний порт»
Директор – Максим ІГНАТЕНКО

«ЗА МАСШТАБНУ ДУХОВНУ І МОРАЛЬНУ ПІДТРИМКУ ВІЙСЬКОВИХ ТА ПОТЕРПІЛИХ ВІД ВІЙНИ»

Благодійний фонд
«Добрий самарянин»
Президент фонду –
Денис СЕРДІЧЕНКО

«ЗА ОРГАНІЗАЦІЮ ЕВАКУАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ТА ЛІКУВАННЯ І РЕАБІЛІТАЦІЮ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ»

Вч А7367
(Реабілітаційний госпіталь)
Начальник –
майор Ілля ЛУБАШЕВ

«МЕЦЕНАТ РОКУ»

Юрій ДЕГАС,
засновник
Благодійного фонду
«Безмежні можливості»

«ЗА МАСШТАБНУ ГУМАНІТАРНУ МІСІЮ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ УКРАЇНИ ЗА КОРДОНОМ»

Одеська обласна Рада миру
Голова – Таміла АФАНАСЬЄВА

**«ГРОМАДСЬКА
ОРГАНІЗАЦІЯ
РОКУ»**

«Громадський рух
«Віра, Надія, Любов»

Голова – Тетяна СЕМИКОП

**«ЗА БЛАГОДІЙНУ
ПРАВОВУ
ДОПОМОГУ
УКРАЇНЦЯМ
У ЧАС ВІЙНИ»**

Громадський
центр правосуддя
Одеської області

**«НА ВАРТІ
БЕЗПЕКИ
НА ФРОНТІ
І В ТИЛУ»**

Охоронне
агентство
«Самсон-ГруппОБ»

Засновник, генеральний
директор – Андрій БАБЕНКО

**«ВІДКРИТТЯ
РОКУ»**

Міжнародний
культурний центр
«УНІОН»

**«ПІДПРИЄМСТВО
РОКУ»**

Торговий дім
«Strateg»

Засновник,
генеральний директор –
Олександр СИВАК

**«ЗА УСПІШНИЙ
РОЗВИТОК БІЗНЕСУ
ТА ПІДТРИМКУ
ВІТЧИЗНЯНОЇ
ЕКОНОМІКИ
В УМОВАХ ВІЙНИ»**

Мережа
ресторанів
«ШТРУДЕЛЬ»

**«КРАЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД РОКУ У СФЕРІ
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ
ОСВІТИ»**

ДНЗ «Одеське вище
професійне училище
морського туристичного
сервісу»

Директор – Сергій БІЛОКОНЕНКО

**«ЗА ПРОФЕСІОНАЛІЗМ
ТА МУЖНІСТЬ,
ЩО НАБЛИЖАЮТЬ
ПЕРЕМОГУ»**

Фотографи-
документалісти Костянтин
і Влада ЛІБЕРОВИ

**«ЗА ВАГОМІ
СПОРТИВНІ
ДОСЯГНЕННЯ»**

Ірина МАЛОВІЧКО

Спортивна стрілкиня.
Здобула для України
першу ліцензію на участь
в Олімпіаді-2024

БФ «ДОБРИЙ САМАРЯНИН» –

НАГОРОДЖЕНО «ЗА МАСШТАБНУ ДУХОВНУ І МОРАЛЬНУ ПІДТРИМКУ ВІЙСЬКОВИХ ТА ПОТЕРПІЛИХ ВІД ВІЙНИ»

Велика команда одного з найпотужніших благодійних фондів Одеси «Добрий самарянин» стала лауреатом щорічного Рейтингу популярності людей та подій півдня України «Народне визнання – Одесит року 2023» у номінації «За масштабну духовну і мо-

ральну підтримку військових та постраждалих під час війни».

Окрім масштабних гуманітарних місій на фронті, постійної допомоги вимушеним переселенцям, дітям з інвалідністю, людям похилого віку та багатьом-багатьом іншим, щоденно волонтери проводять велику духовну роботу, що оргкомітет рейтингу особливо взяв до уваги. Країна перебуває у стані війни, тож, на жаль, маємо багато

травмованих громадян, не кажучи про душевні болі військових...

Президент фонду Денис Сердиченко, Марина Сердиченко, Роман Медяник та десятки інших капеланів постійно у відрядженнях на фронті, підтримують місцевих жителів у прифронтових зонах, уже мають своїх «підопічних» військових, з якими щоденно на зв'язку. Як кажуть самі волонтери, таким чином вони везуть людям не просто гуманітарку, а надію. ❗

ГРОМАДСЬКИЙ ЦЕНТР ПРАВОСУДДЯ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ – ПЕРЕМОЖЕЦЬ У НОМІНАЦІЇ «ЗА БЛАГОДІЙНУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ УКРАЇНЦЯМ ПІД ЧАС ВІЙНИ»

Щорічний проєкт Південноукраїнського Медіа Холдингу «Народне визнання – Одесит року» за десятки років свого існування відзначив плідну працю чималої кількості людей, підприємств, організацій тощо. 2023 рік – не виняток. Оргкомітет особливо ретельно поставився до відбору номінантів і не зміг оминати своєю увагою діяльність Громадського центру правосуддя Одеської області – першої такого роду організації в Україні, що вже протягом п'яти років успішно функціонує на базі Київського районного суду міста Одеси.

Центр було створено у 2019 році за підтримки Асоціації слідчих суддів України та Агентства США з міжнародного розвитку (USAID). Досвідчені адвокати, юристи, судді у відставці, працівники прокуратури і поліції, науковці й медіатори абсолютно безкоштовно допомагають людям знайти шляхи вирішення їхніх проблем за допомогою консультацій та грамотної правової оцінки.

Особливої важливості існування такої платформи набуло під час війни, коли у місті з'явилася не одна тисяча вимушених переселенців. Попри всі труднощі, експерти ГЦП продовжили роботу за умов воєнного стану, співпрацюючи з великими благодійними фондами та органами місцевого самоврядування. Саме тому Громадський центр правосуддя Одеської області став переможцем

Нагороду отримував експерт ГЦП Ілля Бут

у номінації «За благодійну правову допомогу українцям під час війни».

Центр невпинно продовжує роботу з громадянами, розширюючи свою діяльність та відчиняючи двері філіалів по області. 🇺🇦

ОДЕСИТИ ВІДДАЮТЬ ПЕРЕВАГУ «ШТРУДЕЛЮ»

Провідні керуючі закладами мережі «Штрудель» Вікторія Батурська та Людмила Піменова з почесними нагородами Рейтингу «Народне визнання – Одесит року» – 2023

Кураторка мережі ресторанів «Штрудель» Ірина Баннікова

Відома мережа ресторанів отримала нагороду щорічного рейтингу людей, подій та підприємств.

З усіх смакот світу одесити обирають...штрудель! Про це свідчать результати Рейтингу популярності «Народне визнання – Одесит року» – 2023. За даними проекту, одну з номінацій проекту виборила мережа ресторанів «ШТРУДЕЛЬ», яка отримала найбільшу кількість голосів серед одеських шанувальників смачної та здорової їжі. Це зрозуміло: в умовах війни кулінарному бренду вдалося не тільки успішно функціонувати, а ще й розвиватися. Так, наприкінці квітня

поточного року в Одесі, за адресою Фонтанська дорога, 14/3 відкрився новий – восьмий за рахунком заклад мережі.

– В Україні, на жаль, триває війна. Але наша мета залишається незмінною: за будь-яких обставин надавати всім нашим гостям якісний та смачний продукт, – поділилася думками кураторка мережі «ШТРУДЕЛЬ» Ірина БАННІКОВА. – У ці складні часи дуже важливо дбати про людей. Тому вся наша команда працює за правилом: бути сьогодні краще, ніж були вчора, відкривати нові заклади, надавати робочі місця, підтримувати ЗСУ та економіку держави.

На думку експертів, сьогодишній асортимент закладів, що працюють під брендом «ШТРУДЕЛЬ», є справжньою знахідкою для гурманів різного віку та переваг, які прагнуть смачно, а головне – недорого провести час. Особливою популярністю серед відвідувачів користуються солодкі та солоні штруделі з тонкого, тендітного тіста, присмачені найрізноманітнішою начинкою. Про такі страви прийнято говорити так: «Спробував один раз – закохався на все життя!».

Також варто зазначити, що щодня з 19:00 до 21:00. в мережі діє величезна 50% (!!!) знижка на будь-яку випічку та десерти. А при замовленні цілого штруделю «To go» (це той, який «з собою – навиніс» – Прим.ред.) – працює приємна знижка в 15%! ❗

АДРЕСИ РЕСТОРАНІВ МЕРЕЖІ «ШТРУДЕЛЬ» В ОДЕСІ:

- вул. Академічна, 11;
- вул. Міланська, 22;
- Французький бульвар, 11-Б;
- вул. Люстдорфська дорога, 55-А;
- пров. Компасний, 6-В;
- вул. Макаренко, 2-А;
- вул. Фонтанська дорога, 58;
- вул. Фонтанська дорога, 14/3.

МІЖНАРОДНИЙ КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР UNION – «ВІДКРИТТЯ РОКУ»!

Почесний диплом та кубок лауреата рейтингу приймала піар-директорка Міжнародного культурного центру UNION Арсенія Покровська

2023 рік для Одеси був достатньо насиченим та тяжким, однак попри ворожі атаки та інші труднощі місто продовжує жити, творити, відкривати нове та вдосконалювати існуюче. Справжньою несподіванкою для одеситів стала поява оновленого культурного центру міжнародного рівня UNION.

Оргкомітет Рейтингу популярності людей та подій півдня України «Народне визнання – Одесит року» не зміг оминати таку подію, тому культурний центр було названо переможцем у номінації «Відкриття року».

Історія UNION повертає нас до початку ХХ століття. У цій же будівлі функціонував Міжнародний культурний центр, і це був вагомий аргумент на користь того, що наше місто називали культурною столицею. Крізь роки Одеса пронесла це горде звання, і в 2023 році центр, розташований на вулиці Троїцькій, знову відновив свою роботу. Цей масштабний проєкт вдалося реалізувати завдяки великій команді однодумців та підтримці Одеської міськради.

Міжнародний культурний центр «UNION» націлений на популяризацію сучасного мистецтва та збереження культурної спадщини. Сьогодні там проводяться масштабні заходи, концерти, театральні вистави, виставки іменитих художників та фотомайстрів, фестивалі міжнародного рівня. ❀

«ГРОМАДСЬКИЙ РУХ «ВІРА, НАДІЯ, ЛЮБОВ» – ЛАУРЕАТ У НОМІНАЦІЇ «КРАЩА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ РОКУ»

Нагороди рейтингу Тетяні Семікоп (на знімку – зліва) вручила громадська діячка, депутатка Одеської міської ради Лілія Леонідова

«Громадський рух «Віра, Надія, Любов» – це справжній бренд Одеси і України. Засновницею та керівницею громадської організації, діяльність якої сягнула не лише національного, а міжнародного масштабу, є Тетяна Семікоп – голова Асоціації жіночих організацій Одеської області, членкиня Одеської обласної координаційної ради з питань гендеру, демографічного розвитку, попередження домашнього насильства та протидії торгівлі людьми, заступниця голови Одеської обласної координаційної ради з питань попередження ВІЛ/СНІДу, кандидатка юридичних наук.

Організацію «Віра, Надія, Любов» було зареєстровано 26 березня 1997. Вона створювалася ініціативною групою психологів, юристів, медичних працівників і волонтерів. Від початку вони працювали з людьми, які вживають наркотики та ті, які живуть з ВІЛ; особами, що перебувають у місцях позбавлення волі; тими, хто постраждав від торгівлі людьми; дітьми, чії права порушені; молоддю, яка практикує ризиковані форми поведінки; жінками, які постражда-

ли від насильства; людьми з інвалідністю. Окремий напрям діяльності – з жінками-лідерками, керівницями жіночих громадських організацій.

З перших днів повномасштабної війни команда ГР «Віра, Надія, Любов» почала працювати з вимушеними переселенцями та потерпілими від воєнних дій, взяла під опіку залишених на самоті людей похилого віку, родичі яких виїхали за кордон. А ще плели маскувальні сітки, готували обіди для тероборони, закуповували ліки та засоби гігієни для військових і поліції... Волонтери виїжджали на митниці і приймали гуманітарний вантаж з Молдови, Франції, Румунії, Чехії, Німеччини. Реабілітаційний центр «Софія», один з підрозділів Громадського руху, став осередком гуманітарної допомоги, яка прибувала щотижня і її треба було розібрати, розфасувати, підготувати до видачі. І ніхто тоді не зважав на регалії чи спеціальності: всі перетворилися на фасувальників, вантажників, соціальних працівників.

Лише за 2022 рік працівники організації роздали 33526 продуктивних та 20233 гігієнічних наборів; видали 1,022 тонн гуманітарної допомоги; здійснили 2123 адресних доставки. Було надано 2562 індивідуальні психологічні та 1479 юридичних консультацій; проведено 198 тренінгів для ВПО та 242 групи психологічної підтримки, а 8415 осіб пройшли навчальні тренінги. У центрі «Софія» 356 жінок пройшли реабілітацію і змогли розпочати життя без насильства. Всього допомогу отримали 87144 жителі України, реалізовано понад 40 соціально важливих проєктів. ❗

«Ми – разом, наша сила – в єдності, незламності та у жагучій вірі у Перемогу України! Ми продовжуємо вірити, надіятись та любити, створюючи нові сторінки вільної незалежної країни» – так коментують в організації відзнаку рейтингу

Олександр і Ірина Сивак з нагородами рейтингу

ТОРГОВИЙ ДІМ «STRATEG» –

ЛАУРЕАТ У НОМІНАЦІЇ «ПІДПРИЄМСТВО РОКУ»

Бренд «Strateg» з'явився на ринку України понад 15 років тому. На сьогодні – це один з провідних вітчизняних виробників з найширшим асортиментом настільних ігор та наборів для творчості – картин за номерами, алмазних мозаїк, наборів для ліплення та іншої продукції для розваги і розвитку не лише дітей, а й молоді та дорослого споживача.

У час повномасштабної війни

підприємство не припиняло роботу і не звільнило жодного працівника, навпаки – набирало нових. Нині на підприємстві працює понад 200 працівників. Тут працюють над розробкою і виготовленням інтелектуальних, освітніх, пізнавальних ігор, що розвивають пам'ять, логіку, аналітичні здібності людей різного віку. Є, крім настільних, невеличкі ігри, які можна покласти до кишені чи сумочки і взяти з собою у дорогу, що теж є даниною воєнному часу. Асортимент складається з понад 1000 ігор, 1500 картин за номерами та майже 800 видів алмазної мозаїки. А про відмінну якість продукції свідчить те, що у 2022-му компанія отримала почесний знак

«Вироблено в Одеській області», впроваджений головою Одеською облдержадміністрації.

За час війни компанія вдвічі збільшила обсяг виробництва і випустила понад дві сотні новинок, серед яких найбільшу популярність здобули патріотичні ігри: «Монополія України», «Все буде Україна», «Ой, у лузі червона калина», «Доброго вечора, ми з України» та «Котики та мемчики», «Мегаполія ЗСУ».

Велику команду «Strateg» очолює подружжя Сивак: Олександра можна назвати стратегом процесу, а його дружину Ірину – тактиком, бо взяла на себе безпосереднє керівництво щоденним робочим процесом.

– Доки конкуренти продавали залишки зі складів, ми активно скуповували всі наявні обсяги картону в Україні та випускали новинки, які мали шалений попит, – розповідає Олександр. – За два роки ми випустили понад 200 нових ігор і продали 2 млн штук патріотичних ігор. У 2023 році почали виготовляти оригінальні м'які іграшки, які успішно доповнили наш асортимент і стали популярними серед споживачів. Ми також пишаємося нашими магнітними пазлами, що не мають аналогів на ринку, магнітною абеткою та арифметикою. Нашою основною перевагою є широкий асортимент товару. Жоден з наших конкурентів не може представити такого різноманіття продукції. Це робить нас унікальними на ринку.

Ще одна унікальна особливість ТД «Strateg» – масштабна благодійна діяльність. За останні сім років підприємство надало на благодійність понад 500 тисяч ігор та наборів для творчості. Під час реалізації двох благодійних проєктів було встановлено всеукраїнські рекорди. Зокрема, одночасно було подаровано 111 тисяч іграшок у дитячі будинки. В час великої війни компанія постійно співпрацює з низкою благодійних фондів. Лише за останній місяць 2023 року ТД «Strateg» подарував близько тридцяти тисяч іграшок, з яких десять тисяч отримали діти у лікарнях. Тож закономірно Олександр Сивак уже є лауреатом рейтингу «Народне визнання – Одесит року» у номінації «Меценат року», а нині очолювана ним компанія завоювала ще й звання «Підприємство року»! 🇺🇦

АНДРІЙ БАБЕНКО:

«НАШІ БІЙЦІ СТОЯТЬ НА ВАРТІ БЕЗПЕКИ НА ФРОНТІ І В ТИЛУ»

Охоронне агентство «Самсон Групп-06» уже майже сім років успішно працює в Одесі, займаючись питаннями безпеки підприємств та установ різних сфер діяльності, приватного житла та окремих осіб. Від початку повномасштабного вторгнення роботу довелося перебудувати відповідно до потреб воєнного часу і при цьому консолідуватися з відповідними державними органами. Бійці фірми у перші ж дні вступили до лав територіальної оборони, а дехто вирішив, що його місце – безпосередньо у зоні бойових дій. Попри це агентство продовжило діяльність по забезпеченню життя цивільних одеситів, що важливо завжди, за будь-яких обставин. Саме тому «Самсон Групп-06» заслужено отримав перемогу в номінації «На варті безпеки на фронті і в тилу» за підсумками щорічного Рейтингу популярності людей і подій Півдня України «Народне визнання – Одесит року» – 2023.

Вручаючи почесний кубок і диплом лауреата проєкту засновнику, генеральному директору агентства, депутату Одеської обласної ради Андрію Бабенку, ми не могли не поговорити про те, як функціонує компанія сьогодні, про участь бійців-самсонівців у воєнних діях та діяльність у тилу, зрештою – про післявоєнне майбутнє.

– Андріє Васильовичу, як ви разом зі своєю командою зустріли звістку про велику війну і які рішення було прийнято першочергово?

– Я ще за кілька днів до початку повномасштабного вторгнення зібрав своїх заступників і сказав, що потрібно бути напоготові, бо тоді ще ніхто не розумів, яким чином усе може обернутися. Ворожі війська вже стояли біля самих кордонів з Україною, і не реагувати на це не можна було. Ми вирішили діяти так: у разі зникнення зв'язку, збираємось на базі офісу «Самсон Групп-06» і далі діємо колективно. 24 лютого 2022 року о 5-й ранку мені зателефонували зі словами «Почалося». І близько 6-ї, відповідно до заздалегідь продуманого плану, всі вже були в офісі охоронного агентства у повній екіпіровці.

В цілому нам як охоронному агентству все було зрозуміло. Ми були готові до будь-чого, бо більшість наших працівників – колишні силовики, обізнані у своїй справі. Завдання №1 для нас – захист своєї батьківщини, свого міста і власного дому у тому числі. Протягом перших 2-3 місяців, ми співпрацювали з поліцією, наші бійці стояли на блокпостах, патрулювали вулиці. На сьогоднішній день це вже не так необхідно, все стало більш системно, тому потреби у нашій допомозі майже немає. Однак ми працюємо, виїжджаємо на місце, коли нас про це просять.

Оскільки я депутат Одеської облради від Роздільнянського

БЛИЗЬКО 70% ПРАЦІВНИКІВ «САМСОН ГРУПП-06»
БРАЛИ БЕЗПОСЕРЕДНЮ УЧАСТЬ У БОЙОВИХ ДІЯХ.

та Березівського районів, то в перші дні вирішив виїхати в Роздільну, аби зрозуміти, як там проходить організація людей для служби в територіальній обороні. Для мене надважливою була безпека моїх людей, тому я першочергово робив акцент на цьому.

– Ні для кого не секрет, що ви й самі взяли зброю та пішли відстоювати нашу незалежність...

– Так. 25 лютого я офіційно вступив до територіальної оборони, отримав зброю разом зі своїми заступниками, які теж зі

мною пішли захищати країну. Перший час ми служили в ТрО на кордоні з Придністров'ям, бо вже тоді було розуміння в керівництва, що ворог намагається «відрізати» Одесу.

Отримавши звання офіцерів, ми поїхали на передову. На той момент проходили бойові дії під Снігурівкою, що на Миколаївщині, а Херсон ще був окупованим. На жаль, у боях за Благодатне (Миколаївська обл.) ми втратили одного з наших бійців – Сергія Хлистуна, кілька хлопців отримали поранення чи контузію...

“ «МОЄ ПРАВИЛО – НЕ КИДАТИ У БІДІ ТИХ, ХТО БУВ, Є ЧИ ЗАЛИШАЄТЬСЯ У МОЇЙ КОМАНДІ. КОЖЕН З НИХ МОЖЕ РОЗРАХОВУВАТИ НА МОЮ ПІДТРИМКУ».

ОХОРОННЕ АГЕНТСТВО «САМСОН ГРУПП-06» БУЛО НАЗВАНЕ НА ЧЕШЬ СИНА АНДРІЯ БАБЕНКА САМСОНА.

Хочу підкреслити, що працівники жодного охоронного агентства не пішли на фронт у такій кількості, як наші. Ми брали безпосередню участь у визволенні наших територій від загарбників, потрапляючи під жорсткі обстріли. Перебували на фронті понад 90 днів, потім була ротація, а незабаром мій брат повернувся у зону ведення бойових дій. Я залишився тут, бо маю свої обов'язки як депутат і керівник охоронного агентства.

Тішить тільки те, що до Одеси ворогу дійти так і не вдалося, Херсонщина вже наполовину наша, поступово відвоюємо й інші території. Я вірю у наших воїнів.

– А чи є дані, скільки саме ваших працівників вступили до лав тероборони та ЗСУ?

– Точне число сказати не можу, бо керування компанією наразі в основному на плечах моїх заступників. Але на початку повномасштабної війни було сформовано роту у кількості 120 людей, з яких близько 70 були хлопці охоронного агентства «Самсон Групп-06». Два взводи були лише з наших бійців. Більше того: по сьогоднішній день на фронті воюють наші колишні працівники, причому не тільки в ТрО, а й у десантурі, Нацгвардії тощо.

Я постійно з ними на зв'язку, зі свого боку допомагаю, чим можу, вони завжди вдячні. Хоч наших бійців війна і розкидала по всій країні, але я впевнений, що після нашої перемоги вони всі будуть у строю.

– Біля входу до вашого офісу розміщено меморіальну дошку з прізвищами загиблих бійців...

– Так, на жаль, ми втратили не одного бійця. Багато наших працівників постраждали у боях за Бахмут. Там воював і мій брат Олександр з позивним «Самсон». На жаль, у Бахмуті загинули двоє наших бійців – Сергій Раджабов і Кирило Околічний, а Сергій Хлистун, як я вже казав, загинув у бою під Благодатним, то була перша і найважча для усвідомлення втрата.

Ще один з наших колишніх працівників Святослав служив у розвідці, був важко поранений. Зараз плануємо його лікування за кордоном, бо ситуація надскладна, проблеми з ногами. Маю надію, що хлопець зможе ходити самостійно.

Моє правило – не кидати у біді тих, хто був, є чи залишається у моїй команді. Кожен з них може розраховувати на мою підтримку.

– Важливою є робота і тут, на місці. Як ви сказали, залишилися у місті, бо маєте забезпечувати охорону міста та виконувати свої депутатські обов'язки. Як проходить робота на цій ниві?

– Ми плідно співпрацюємо з нашою країною-сусідом Румунією, з нардепами та депутатами Європарламенту. У Роздільнянському районі також виконується великий пласт гуманітарної роботи, бо там велика кількість внутрішніх переселенців. Хочу сказати, що так, як турбується Румунія про наших людей, мало хто може зрівнятися з ними, принаймні таке моє бачення. Мова йде про гарні умови, соціальні виплати, харчування, житло. Я бачив це все на власні очі, тому можу запевнити, що румуни – наші справжні друзі. Крім того,

від влади ми отримуємо великі об'єми гуманітарної допомоги, яку роздаємо по всій області.

Що стосується допомоги ЗСУ від охоронного агентства, то ми подарували на потреби ТрО декілька автомашин, мої друзі-бізнесмени також долучались до збору коштів на автівки.

Я завжди був проукраїнським депутатом і від початку вторгнення робив усе від мене залежне, щоб у країні не було «руського міра». Україна має бути незалежною і самостійною. Нам не потрібні господарі, нам потрібні гарні партнери, але мова про партнерство з росією вже йти не може, бо це – загарбники і вони назавжди такими залишаться для нас. Ми маємо величезний економічний потенціал, розумних і працьовитих людей, тож, впевнений, що кропіткою працюючи відбудуємо свою країну мрії.

БІЛЯ ВХОДУ ДО ОФІСУ РОЗМІЩЕНО МЕМОРІАЛЬНУ ДОШКУ З ПРІЗВИЩАМИ ЗАГИБЛИХ БІЙЦІВ...

– Ви справді вважаєте, що вдасться швидко і якісно відбудувати країну після перемоги? Бо багато людей мають сумніви щодо цього....

– На жаль, ми бачимо, що корупція нікуди не зникла, навпаки – процвітає. Я був впевнений, що всі проросійські партії, колаборанти та сепаратисти зникнуть назавжди, але не все йде так, як хотілося б, і це дуже засмучує, навіть змушує втрачати віру. Представники ОПЗЖ досі голосують у Верховній Раді разом зі всіма іншими депутатами, хоча так просто не може бути!

Якщо говорити чесно, у нас і до війни занепадали села, припиняли свою діяльність підприємства, економіка не була стабільною. З війною все закономірно стає ще гірше. Звичайно, буде чудово, якщо всі обіцянки зарубіжних партнерів будуть виконані і нам дійсно допоможуть інвестиціями для швидкого відновлення.

Однак тут знову гостро постає питання корупції, яку ми, на жаль, так і не змогли викоринити навіть під час страшної війни. Західним партнерам потрібна гарантія того, що все буде відбуватися прозоро і чесно, а для цього Україні необхідно пройти через кардинальні зміни, причому на всіх рівнях влади, починаючи з найвищого.

Люди дійсно дуже втомились від війни. Ми й до повномасштабного вторгнення переживали не найкращі часи внаслідок пандемії коронавірусу, тому моральний стан у багатьох був пригнічений. Але особисто я вірю у краще і зі свого боку стара-

тимусь робити так, щоб й інші повірили у нові можливості, у друге дихання нашої країни.

– Корупція – біль нашої країни. На вашу думку, як цього все ж можна позбутись? І чи це можливо взагалі?

– Якщо говорити суб'єктивно, то я б усіх депутатів Верховної Ради відправив на передок в окопи – буквально на місяць. Просто, аби кожен з них відчув, як то кажуть, на власній шкурі, що таке війна. Чи можете ви назвати хоч одного топ-посадовця, чиї б родичі воювали? Я не знаю жодного. Воюють звичайні люди, які не мають жодного відношення до політики. Не вони кликали сюди «руський мір». Це люди, які жили своїм мирним життям, будували плани на майбутнє, працювали на благо держави. Але сьогодні саме вони захищають нашу країну, а не проросійські депутати від ОПЗЖ, які продовжують сидіти у теплих кріслах. Хіба це справедливо? Де обіцяні зміни? Питань багато, а відповідей не чуно.

– На ваш погляд, чи є мирний шлях закінчення війни?

– Я не військовий експерт, і точно не можу відповісти на це питання. Чи можуть бути мирні перемовини? Думаю, це залежить від настрою наших громадян та позиції військового керівництва. Я вважаю, що ми маємо повернути своє! Ми не можемо віддати те, що хоче забрати ворог сьогодні, бо з часом втрачимо все! ❗

ВОЛШЕБСТВО В КАНУН РОЖДЕСТВА:

БЛАГОДАРЯ ПРОЕКТУ

«СОБЕРИ ДОБРЫЙ ПОДАРОК»

ДЛЯ 860 ДЕТЕЙ МЕЧТА СТАЛА РЕАЛЬНОСТЬЮ

**ДОБРЫЙ
САМАРЯНИН**

НА ПРОТЯЖЕНИИ 12 ЛЕТ БЛАГОТВОРИТЕЛЬНЫЙ ФОНД «ДОБРЫЙ САМАРЯНИН» ОСУЩЕСТВЛЯЕТ МЕЧТЫ ДЕТЕЙ В КАНУН РОЖДЕСТВА. БЛАГОДАРИ ТЫСЯЧАМ НЕРАВНОДУШНЫХ ЛЮДЕЙ СО ВСЕГО МИРА И РАБОТЕ СОТЕН ВОЛОНТЕРОВ ПОДАРКИ ПОЛУЧИЛИ БОЛЕЕ 15 ТЫСЯЧ ДЕТОК: ЭТО РЕБЯТА ИЗ ДЕТСКИХ ДОМОВ, ДЕТИ С ИНВАЛИДНОСТЬЮ, А СЕГОДНЯ – ЕЩЕ И ДЕТИ ВОЕННОСЛУЖАЩИХ.

Директор ИА «Одесса-медиа» Марина Жигалюк с руководителем проекта «Собери добрый подарок» Натальей Тереховой

С началом полномасштабного вторжения проект «Собери добрый подарок» закономерно трансформировался. Как рассказала администратор фонда, руководитель проекта Наталья Терехова, в 2022-м подарки для детишек формировали не по принципу именных, как это было ранее.

– Год назад мы понимали, что дети, для которых будем собирать подарки, – это вынужденные переселенцы из других городов, которые в Одессе, скорее всего, ненадолго. В силу этих обстоятельств в прошлом году мы сделали 800 общих подарков – это были коробки, в которых находилось все необходимое для ребенка определенного возраста и пола, – отметила Наталья Терехова.

В этом же году, немного приспособившись к реалиям войны, волонтеры нашли возможность сделать 860 именных подарков для деток разных категорий. Все это, конечно, благодаря круглосуточной работе большой команды и 1200 дарителей – исполнителей заветной мечты конкретного ребенка.

Алгоритм действий не менялся: на странице Натальи Тереховой в «Фейсбуке» постепенно появлялись фото деток с описанием подарка их мечты. Каждый мог посмотреть и выбрать себе ребенка, оставить комментарий «Подарю!» и готовить сюрприз для своего избранника. Подарки в этом году были самые разные:

планшеты, телефоны, различные гаджеты для слепых деток, говорящие планшеты, часы и роботы, развивающие книги, батуты, наборы ЛЕГО, одежда и многое-многое другое. До 20 декабря волонтеры собирали все подарки в «Резиденции добра», а затем организовывали небольшие праздники, где, собственно, каждый малыш и получал свой презент. Подарки детям разных категорий вручали в разные дни.

– Зная особенности и диагнозы наших деток, тех, кто сможет прийти, а кто нет, было принято решение разделить их на категории. Первые сто детей пришли на мероприятие «Рождественская история» вместе со своими семьями и получили свои подарки 24 декабря. Второй праздник под названием «Тихое Рождество» состоялся для 139-ти деток с аутизмом. Каждый ребенок побывал у нас в «Резиденции добра» с родителями, каждому мы уделили время, вручили подарок, пообщались и поздравили с праздниками, фотографировали их эмоции, чтобы потом показать их дарителям. Это тоже очень важный момент. Много чего мы докупали своими сила-

ми, потому что эти дети – особенные и требуют больше внимания и финансовых затрат, чем здоровые детки, – подчеркнула руководитель проекта.

Волонтеры сообща с дарителями исполнили мечты и детей с инвалидностью, которые не могут выходить из дома в силу своих болезней. По словам Натальи Тереховой, это всегда особенная категория для волонтеров, потому что такие малыши больше других радуются сюрпризам и проявляют неподдельные эмоции.

Особое внимание БФ «Добрый самарянин» уделил детям военнослужащих. Чаще всего на вручение они приходили только с мамами, поскольку отцы сегодня защищают нашу страну. Некоторые из них, к сожалению, погибли. С такой категорией волонтеры особенно деликатно общаются, выражают свою поддержку и благодарность.

– Мы постоянно им напоминаем о том, что их родители – герои и навсегда останутся героями в нашей памяти и в истории Украины. Это очень подбадривает детей, – добавляет Наталья Терехова. Проект «Собери добрый подарок» действительно очень трудозатратный, поскольку в нем участвует не только Одесса, но и другие города и страны. Волонтерам приходилось нанимать грузовой транспорт, мотаться десятки раз на почту, за что куратор проекта Наталья Терехова невероятно благодарна своей прекрасной команде. Они делают огромную работу, будучи обычными волонтерами.

– Отдельная благодарность нашим дарителям. Посмотрите на их лица – они все чем-то похожи: в их лицах есть благородство. Они могут быть уставшими, чем-то расстроеными, но это не мешает им быть особенными людьми! Они те, кто умеет отдавать, получая от этого удовольствие, – говорит Наталья Терехова. – «Собери добрый подарок» во время войны в очередной раз доказывает, что мы – особенные! Более 1200 человек со всего мира, делающих счастливыми 860 детей в канун светлого праздника Рождества, – это настоящее волшебство! 🎁

ВІКТОРІЯ НЕСТЕРЕНКО

УСІМ ПОТРІБЕН АДВОКАТ, А НАМ ПОТРІБНА... АДВОКАТЕСА. І НЕХАЙ ФЕМІНТИВ НІКОГО НЕ ЗБИВАЄ З ПАНТЕЛИКУ: ВІН НЕ РОБИТЬ ПРЕДСТАВНИЦЮ ЦЬЄЇ ПРОФЕСІЇ СЛАБКОЮ, У ЧОМУ ЦІЛКОВИТО ПЕРЕКОНУЄ СПІЛКУВАННЯ З ВІКТОРІЄЮ НЕСТЕРЕНКО.

Вона народилася у Нікополі – мальовничому місті на березі Дніпра, яке за час повномасштабної війни набуло неофіційної звання Міста героїв. Та й дата народження у неї героїчна – 9 травня. Професію Вікторія обрала теж таку, що вимагає якщо не героїзму, то стійкості і мужності – точно. Вона закінчила Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого (за останньою назвою), що у Харкові. Окрім юридичної, має ще освіту бухгалтера-аудитора.

...З перших днів повномасштабної війни Нікополь перебуває під обстрілами. Це означає, що чоловіки з її рідні мобілізувались, жінки волонтерять, а люди поважного віку не хочуть евакуюватись, хоч і потерпають від воєнних дій. Для Вікторії все це є близьким, бентежить її серце, хоча вже давно живе в Одесі. У мирний час вона як адвокат спеціалізувалася на справах з господарського права, зараз же працює і в інших юридичних сферах. Стає на захист прав військових, коли ті небезпідставно скаржаться на злочинні дії своїх командирів, допомагає правильно написати рапорти на звільнення чи заяви іншого змісту, адже через помилки та недотримання вимог оформлення документи можуть не прийняти до розгляду. Окрім того, вона взялася працювати зі справами своїх друзів-адвокатів, які вступили до лав ЗСУ чи активно волонтерять і часто виїжджають на нуль. А це і хуліганство, і незаконний обіг наркотичних речовин, і шахрайство. Та й цим не обмежилася: війна спонукала зайнятися ще одним юридичним напрямом – ліцензування медичної практики і правова допомога медичним установам.

Словом, наша адвокатеса занурена у справи з головою. Але і це – лише верхівка її життєвого айсберга. Її міцності духу та широти мислення вистачає ще й на хобі, яке стало свого роду другою професією: колекціонування живопису, робота з митцями, популяризація їх творчості, зокрема – виставкова і галерейна діяльність...

Додайте до цього ще й виховання сина, захоплення йогою, турботу про свій бездоганний стиль та жіночність – і це теж будуть дуже важливі штрихи до портрета нашої героїні. **□**

« Моє перше правило – завжди залишатися людиною, навіть у гніві. З моєю роботою без переживань, часом – злості, не обходиться. Але якщо я втрачу людину у собі – втрачу себе.

« Мої опоненти – мої вчителі. Навіть не можу називати їх ворогами, саме опоненти. Вони завжди приносять цінний досвід, за що я їм дуже вдячна.

« Будь-яку свою невдачу я розцінюю як крок до успіху.

« Хто сказав, що життя – це легко?

Вважаю, що тільки пройшовши тернистий, складний шлях, людина стає тим, ким має бути, знаходить своє призначення і розвивається у цьому напрямку.

« Я вірю у карму. Хто б що не казав, але вона існує, і я у цьому переконувалась неодноразово.

« Попри всілякі гороскопи та інші «передбачення», я власними силами, своїм розумом та характером буду чіткий план дій, якому непохитно слідую, отож і досягаю, здавалося б, неможливого!

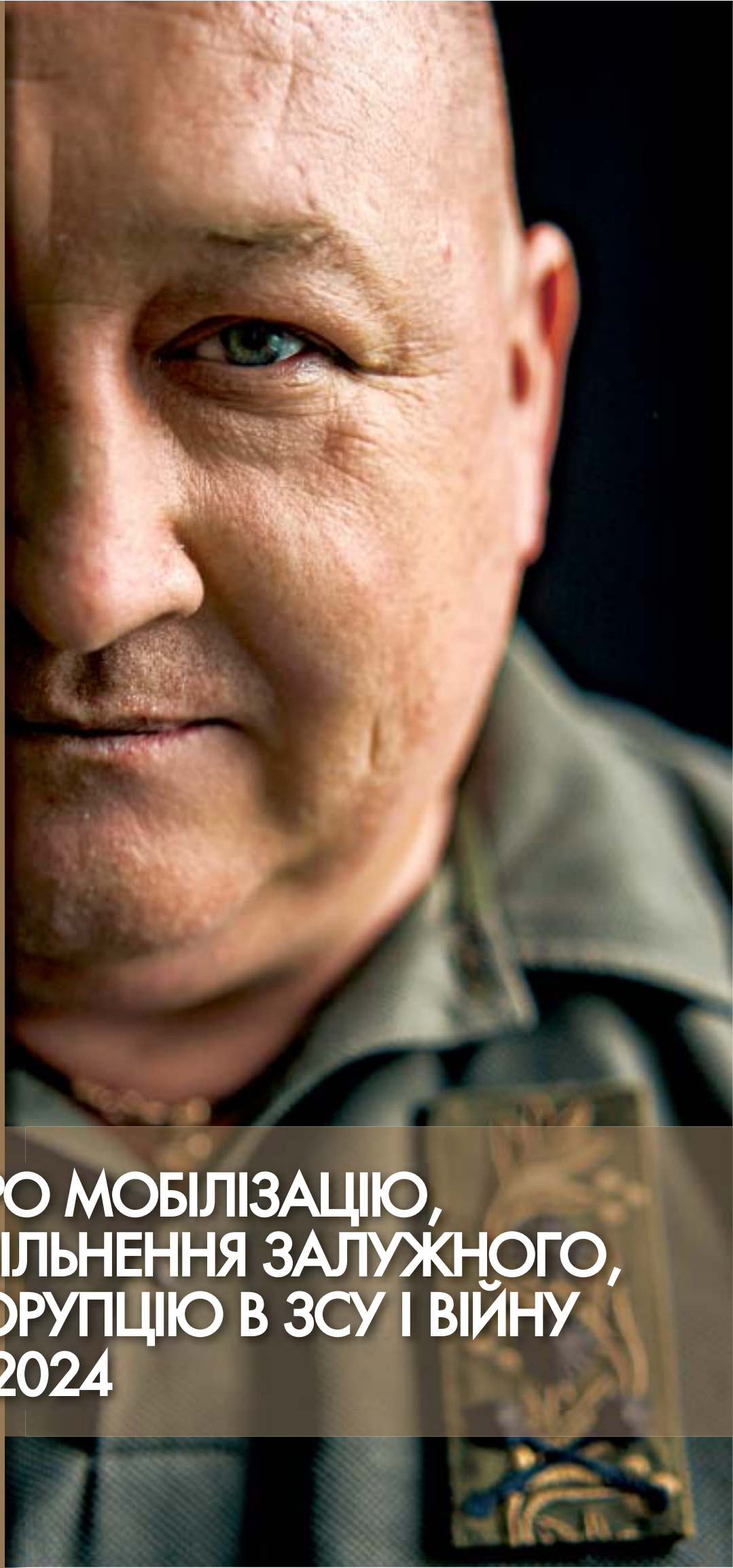
« Я – оптимістка. Навіть найскладніші справи не порушують цю основу мого емоційного стану, і жодна інстанція не побачить мого гніву чи розпачу. Бо коли люди бачать мою усмішку чи чують жарт – одразу ж відповідають взаємністю.

« Моє найулюбленіше правило життя – не гарячкувати та не поспішати! На все треба мати терпіння. Коли ти у чомусь твердо переконаний, то варто почекати, поки, як кажуть, труп твого ворога пропливе повз тебе.

ГЕНЕРАЛ МАРЧЕНКО:

ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ,
ЗВІЛЬНЕННЯ ЗАЛУЖНОГО,
КОРУПЦІЮ В ЗСУ І ВІЙНУ
В 2024

УКРАЇНОЮ ШИРЯТЬСЯ НОВИНИ ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ І ВСЕ БІЛЬШУ КІЛЬКІСТЬ КОНФЛІКТІВ У НАЙВИЩІЙ ЛАНЦІ ВЛАДИ. ТАКИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ ЗНАЧНОЮ МІРОЮ ШКОДИТЬ МОРАЛЬНОМУ СТАНУ Й БЕЗ ТОГО ТРАВМОВАНИХ ВІЙНОЮ УКРАЇНЦІВ. У ТАКІЙ СИТУАЦІЇ ВАЖЛИВО ПОЧУТИ ДУМКУ КОМПЕТЕНТНИХ ВІЙСЬКОВИХ І ЗАВДЯКИ ЇХНІЙ ТОЧЦІ ЗОРУ ГЛИБШЕ ГЛЯНУТИ В КОРІНЬ ПРОБЛЕМ. САМЕ ТАКОЮ ВАЖЛИВОЮ Є РОЗМОВА З ДМИТРОМ МАРЧЕНКОМ – ГЕНЕРАЛОМ ЗСУ, ОЧІЛЬНИКОМ ОБОРОНИ МИКОЛАЄВА НА ПОЧАТКУ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РФ В УКРАЇНУ, ЛЮДИНОЮ З БЛИЗЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ОТОЧЕННЯ ГОЛОВНОКОМАНДУВАЧА ЗСУ ВАЛЕРІЯ ЗАЛУЖНОГО.

– Наразі досить гостро стоїть питання мобілізації в Україні. Ось на нещодавній підсумковій пресконференції президент Зеленський зазначив, що від військових є запит на ще 500 тисяч мобілізованих в Україні. Яким чином можна їх мобілізувати та в які терміни?

– Це питання стоїть дуже гостро, на жаль. Ті хлопці, які хотіли добровільно піти до лав ЗСУ для того, щоб чинити опір, закінчилися. І ми побачили нову проблему, з якою не стикалися раніше: що люди не дуже розуміють того стану, в якому зараз опинилися ті, хто воює вже два роки. Тобто люди виснажені. Їм треба відпочити, відновити сили. І для того, щоб це зробити, в нас мають бути резерви. Я думаю, що спільними зусиллями з місцевими органами самоврядування, з поліцейськими, військовими ми таки зможемо донести до нашої чоловічої половини України ту інформацію, що це дійсно необхідно, що потрібно чинити опір. Якщо ми не дотягнемо цю війну, то іншого шансу в нас уже не буде.

– А саме 500 тисяч людей – в які терміни можливо їх мобілізувати?

– Звісно, що це буде не один день, це будуть етапи, чіткий розподіл. Я думаю, що в Генеральному штабі є на те плани та запити. Сказати точно, коли це буде і як якісно, я не можу і навіть не знаю, хто може це вам сказати. Наразі є розуміння, куди, для чого і навіщо вони. Розуміння, як це здійснити фізично, в мене поки точно немає.

– На мобілізацію цих 500 тисяч українців потрібно 500 мільярдів гривень, казав президент. На що саме у мобілізаційному процесі необхідна така сума?

– Ви ж розумієте, що кожного солдата треба одягнути, навчити, нагодувати. Ці кошти саме для того, щоб зі звичайної цивільної людини зробити бійця, який впевнено буде себе поводити на полі бою. А це досить недешево коштує, ми це всі розуміємо. Повернуться бійці на відновлення: їх треба одягнути, їм треба відремонтувати техніку, їх треба нагодувати та полікувати. Це теж кошти. Тобто це цілий комплекс, який має бути виконаний. Якщо ми його не виконаємо, то я не знаю, що буде завтра. Ви ж бачите, що як ми несемо втрати, так і ворог несе. Але ворог навчився їх дуже швидко поповнювати, і ми маємо робити так, щоб не відставати від цих темпів.

“ « У НАС У ДЕРЖАВІ
ВІДБУВАЄТЬСЯ
ВІЙНА. І
ЗАРАЗ МИ МАЄМО
БУТИ МУДРІШИМИ,
СИЛЬНІШИМИ
І РОЗУМНІШИМИ».

– Зараз відстаємо?

– Зараз, на жаль, трішки відстаємо.

– Верховна Рада підтримала зниження порогу мобілізаційного віку з 27 до 25 років. Президент поки що не підписав законопроект. На його думку, недостатньо аргументів у цьому рішенні. Ви як військова людина як ставитесь до такої ініціативи?

– Я ставлюся дуже позитивно, тому що, коли йдуть чоловіки віком 50-55 років, а в той час 25-річні хлопці не мобілізуються, це не дуже справедливо. Тобто 25 років – це і є той стан людини, будь-якого чоловіка, як кажуть, у розквіті сил. І якщо ви подивитесь на тих, хто воює з того боку, там основна маса – молоді хлопці. Ми розуміємо, з ким ми воюємо, це переважаючі, дуже переважаючі сили.

– Чи підтримуєте ви ідею мобілізації жінок в Україні?

– Скажу так, за бажанням. Якщо жінка бажає, то вона може призватися. Якщо вона не бажає, то закривати дірки жінками в той час, коли купа чоловіків ховається десь за кордоном... Ну, я не знаю, як вони потім повернуться і будуть цим жінкам дивитися в очі.

– Але жінки, яких уже досить багато воює на фронті, ефективні?

– Так, є такі жінки, які можуть підняти чоловіків і повести в бій. Ви ж розумієте, що ставити жінку на рівень бійця штурмового підрозділу – це не дуже правильно.

– Чому?

– Тому що там є дуже сильні фізичні навантаження. Ви ж розумієте, що жінка не може пробігти 10 кілометрів з 40 кілограмами на плечах. Тому, крім того, що ми штурмуємо, в нас ще є дуже багато таких обов'язків, роботи, яка не потребує значних фізичних зусиль. І саме там вони можуть себе проявляти дійсно як професіонали, як люди, які потрібні. Ми не можемо порівнюватися з Ізраїлем, тому що у них це на законодавчому рівні вже не перший рік. Тобто вони перед тим, як призивати дівчат і жінок, їх дуже потужно готують. І це у них відбувається постійно. Постійні ротації, постійні навчання. У нас геть інша обстановка, у нас геть інше ставлення до цього.

– А чи є рекрутинг в ЗСУ дієвим у процесі мобілізації?

– Рекрути є, але, на жаль, ми маємо зараз об'єднати всі зусилля військових, цивільних, силових структур не для того, щоб виходити на вулиці і ловити цих військових, а для того, щоб по-якнайкраще захищати свою територію, що це обов'язок кожного зараз – захищати свою територію. Треба трішки пом'якшити підхід. Робити в даний час якусь реформу призову чи процесу мобілізації, думаю, не дуже вчасно. Тому що ми зараз набираємо людей, які нам потрібні були на вчора, навіть не на сьогодні.

– Головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний зазначив, що воєнкоми у регіонах, яких масово звільнили цього року у серпні, цитую, «були професіоналами». «Вони знали, як це робити, тобто мобілізувати, а їх немає». Володіючи ситуацією, зокрема на півдні, ви бачите, як звільнення цих воєнкомів вплинуло на мобілізацію?

– Так, я відчуваю. Не те, що відчуваю, я це бачу. На жаль, воєнком – це така дуже специфічна професія. Це не можна просто взяти будь-якого майора або підполковника, призначити й сказати, що від сьогодні ти будеш воєнкомом і ти маєш робити ту складну роботу. Так, були певні проблеми. Так дуже... була розвинута корупція. Але для цього є відповідні органи, які мали з цим боротися. Тобто знімати... Ви ж розумієте, що не всі були поганими воєнкомами. Погані люди є всюди. Вони є, були, і будуть. І навіть серед тих, яких попризначали, повірте мені, що будуть випадки, коли вони будуть займатися неправомірними діями. Але для цього є відповідні органи. Вони мали з цим боротися. Просто так знімати всіх професіоналів, призначати туди просто людей з боку, я думаю, що це не вирішить проблем. Вони ж не вкрали вчора, або сьогодні, або на минулому тижні. Вони це робили роками. І роками хтось на це закривав очі. Ну, серед інших були і професіонали, які не займалися цим. Ми мали зробити так, щоб вони не крали і не брали хабарі. Оце ми мали зробити. Це ДБР, це СБУ. Це прокуратура.

– Але загалом ось ці нові зміни, нові воєнкоми, вони справляються з тими потребами мобілізації?

– Ми це побачимо, коли ми будемо набирати ту кількість людей, яка нам потрібна. Але станом на сьогодні ви бачите, що відбувається. Це оці походи по містах. Це заходи в квартири, в приватні сектори, до людей додому. Це точно не їхній обов'язок, і вони точно не мають права цього робити. Але вони змушені, тому що змушені керівники поповнювати втрати. Ми змушені це робити. Якщо ми цього не зробимо, то рано чи пізно у зв'язку з втратами підрозділи будуть закінчуватися і в зв'язку з тим будуть втрачатися території. Цього ми не можемо допустити.

– Ви не раз публічно заявляли, що не хочете коментувати наявність візійного конфлікту між Генштабом і Офісом Президента. Чому так?

– У нас у державі відбувається війна. І зараз ми маємо

бути мудрішими, сильнішими і розумнішими. І ми зараз маємо не про конфлікти думати, а як сісти всім за один стіл, спланувати і відбити ворога. Я не хочу ніяких конфліктів. Я скажу, що для мене від 24 лютого 2022 була проведена така от червона лінія. І почалося життя без політики, без якихось впадощів, без нічого. Я думаю, що в наших керівників на високому рівні вистачить мудрості зробити так, щоб не було ніяких конфліктів. Насправді я думаю, що конфлікт не стільки є конфліктом, скільки його роздувають. Тому не проблема сісти, потиснути руки і йти далі бити ворога. І я вважаю, що саме цим вони й мають зайнятися. Закінчиться війна, потім, будь ласка, розбирайтесь.

– Нещодавно стало відомо про прослуховування кабінету головнокомандувача Залужного. Ви спілкувалися з ним про це?

– Я спілкуюся з Валерієм Федоровичем виключно по своїй роботі, по тому, що я зараз роблю на півдні України.

– «Українська правда», посилаючись на свої джерела у спецслужбі, стверджує, що «прослушка» також виявила у кількох підлеглих Валерія Федоровича. Ви є серед них?

– Моя думка така, що коли людина просто собі працює, робить свою справу чесно, то хай прослуховують. Мені нема що ховати, я не займаюся якимись неправомірними діями, я ніяким чином зараз не задіяний до якихось коштів і до якихось закупівель. Але якщо стоїть «прослушка», то тут є один єдиний негатив: хто це прослуховує? І чи не вилізе та інформація, яка є на цьому прослуховуванні, далі і не буде якогось витoku інформації до нашого ворога. Я за це тільки переймаюся. Але «прослушки» – ну так, кожного держслужбовця можуть прослуховувати. І кожен розуміє, що якщо він займає певну посаду, то цього в наш час, мабуть, не уникнути.

– Але ви не знаходили у себе за час повномасштабної війни?

– Я їх не шукав. Якщо хтось слухає, то вибачте, якщо я там висловлююсь нецензурною лексикою. Я виконую ті заходи, які залежать від мене. Тобто я постійно міняю місце помешкання, місце роботи, бо це необхідно. Але проводити на кожному місці якісь перевірки прослуховування – я думаю, воно мені не потрібно.

– Щодо корупційних скандалів у Міноборони за очільництва міністра Резнікова ви казали, що причина була, цитую, «у поганому оточенні міністра». Після кадрових змін у міністерстві як, на вашу думку, працює нова команда?

– Поки що рано казати, як працює нова команда. Ми це побачимо за результатами їхньої роботи як мінімум через рік. Я думаю, неправильно буде оцінювати людину, яка тільки починає розбиратися в тому, що їй довірили. Все це проявиться десь через рік.

– Так само ви вважаєте щодо питання, чи вирішилася проблема корупції з приходом нових облич?

– Не дам відповідь на це питання, цим мають займатися компетентні органи, я не можу давати таку оцінку.

– Добігає кінець 2023 рік, другий рік повномасштабної війни в Україні. Наразі українські та іноземні посадовці, воєначальники, експерти дуже по-різному називають той етап війни, на якому ми перебуваємо. І «кризовий етап», і «вирішальний», навіть «глухий кут». Як, на вашу думку, можна правильно назвати цей етап війни з РФ?

– У мене були якісь мої особисті думки, але дуже важко щось назвати, на якому етапі ми знаходимося. Дуже важко. Якщо в

“Я НЕ ВІДКРИЮ ВІЙСЬКОВОЇ ТАЄМНИЦІ, ЯКЩО СКАЖУ, ЩО НАМ ДУЖЕ НЕ ВИСТАЧАЄ АРТИЛЕРІЙСЬКИХ СНАРЯДІВ. НА ЖАЛЬ, ТАК І Є. АЛЕ В БУДЬ-ЯКИХ УМОВАХ МИ ПРИСТОСОВУЄМОСЯ ДО ТОГО, ЩО МАЄМО. У НАС НЕМАЄ АРТИЛЕРІЙСЬКИХ СНАРЯДІВ – ШУКАЄМО ІНШІ ВАРІАНТИ: ЗАРАЗ ЗА ДОПОМОГИ ВОЛОНТЕРІВ МИ ПОСТАВИЛИ АКЦЕНТ НА FPV-ДРОНИ. ТОБТО ВОНИ ВИКОНУЮТЬ ЗАДАЧУ АРТИЛЕРІЇ І НАВІТЬ НА ДЕЯКИХ НАПРЯМКАХ КРАЩЕ, НІЖ АРТИЛЕРІЯ. ТОМУ НЕ БУДЕ СНАРЯДІВ – МИ БУДЕМО ПРИСТОСОВУВАТИСЯ. НЕ БУДЕ У НАС ВАЖКОЇ ТЕХНІКИ – МИ БУДЕМО ПРИСТОСОВУВАТИСЯ. МИ БУДЕМО МІНЯТИ ПЛАНИ, ТАКТИКУ, ПІДХІД ДО ВИКОНАННЯ БОЙОВИХ ЗАДАЧ. НІЧОГО БІЛЬШЕ НАМ НЕ ЗАЛИШАЄТЬСЯ. МИ БУДЕМО СТОЯТИ, МИ БУДЕМО ВОЮВАТИ».

минулому році можна було ставити якісь прогнози, то цей рік показав, що ніякі прогнози не спрацьовують. Я можу проаналізувати те, що робиться на моєму напрямку, а тут зараз важкий етап. Але давайте ми не будемо підказувати нашому ворогу. Наші війська, морська піхота, піхота, артилерія відбили плацдарм, зайшли, закріпилися. Що буде далі? Ви будете спостерігати.

– Командувач угруповання військ «Таврія» генерал Тарнавський нещодавно розповів, що ЗСУ скоротили деякі військові операції через нестачу артснарядів та іноземної допомоги по всій лінії фронту. Наскільки ситуація критична саме на вашому, південному напрямку?

– Я не відкриваю військової таємниці, якщо скажу, що нам дуже не вистачає артилерійських снарядів. На жаль, так і є. Але в будь-яких умовах ми пристосовуємося до того, що маємо. У нас немає артилерійських снарядів – шукаємо інші варіанти: зараз за допомоги волонтерів ми поставили акцент на FPV-дрони. Тобто вони виконують задачу артилерії і навіть на деяких напрямках краще, ніж артилерія. Тому не буде снарядів – ми будемо пристосовуватися. Не буде у нас важкої техніки – ми будемо пристосовуватися. Ми будемо міняти плани, тактику, підхід до виконання бойових задач. Нічого більше нам не залишається. Ми будемо стояти, ми будемо воювати.

– Але наразі та потуга, той ресурс, який є в армії рф, дає їм можливість просунутися найближчим часом десь на якихось ділянках?

– Ті сили і засоби, які ми бачимо, які зараз перекинули по лінії фронту, їх достатньо на проведення якихось штурмових дій, але їх недостатньо, припустимо, для захоплення Миколаєва, або Харкова, або Запоріжжя. Я знаю, що найбільш основна задача – вийти на адміністративні кордони на сході України, або захопити хоч якісь міста, щоб показати у виправдання цієї війни своїм людям, що у них є якийсь успіх. Я знаю, що на півдні у них стоїть задача хоча б не втратити те, що вони вже мають. Але я ж не розумію їхніх стратегічних планів. Можливо, завтра вони приймуть рішення, що їм потрібно захопити Запоріжжя, Миколаїв і Одесу. І ми маємо до цього готуватися зараз. Ми маємо це теж прораховувати, ми маємо створити три лінії оборони, ми маємо робити фортецю з міст, ми маємо до цього готуватися.

– Контрнаступ у 2022 році завершився деокупацією північних регіонів, Харківщини, правобережжя Херсонщини. Цьогоріч Генштаб визнає, що контрнаступ у 2023 році не

“ «Я ВІЙСЬКОВИЙ, Я РОЗУМІЮ, ЩО ВСІ ТЕРИТОРІЇ НАШОЇ ДЕРЖАВИ МИ БУДЕМО ЗВІЛЬНЯТИ ВІЙСЬКОВИМ ШЛЯХОМ».

виправдав очікувань звільнити решту територій. Що відрізняло ці два контрнаступи?

– По характеру ведення бойових дій. Тобто ви ж розумієте, що кожне ведення бойових дій має свою назву. Це або рейдові дії, або контрнаступальні дії, або оборонні. І відповідно до кожної з цих дій є певний перелік заходів, які проводяться. Контрнаступ – це підтримка з повітря, це артилерійська підготовка, це штурмові дії. Це дуже потужний комплекс заходів, який проводиться для того, щоб пробити лінію оборони. А тоді це не відбувалося по одній простій причині. Тоді не було лінії оборони у російської федерації. Тобто вони наступали, але не оборонялися. Для того, щоб нам відбити їх і гнати далі, потрібні були ресурси, яких у нас на той час, на жаль, не вистачало. У 22-му році, я маю на увазі. У 23-му році планувались дуже правильні, хороші контрнаступальні дії, але, на жаль, для того, щоб їх проводити, в нас мало бути достатньо артилерії, достатньо бронетехніки, достатньо ППО і достатньо авіації. Якщо щось із цього недостатньо, цей контрнаступ не буде таким вдалим, прогнозованим, якщо чогось немає.

– Не мали всього необхідного на момент контрнаступу і все одно вирішили спробувати?

– Ми не вирішили спробувати, ми змушені були це робити, тому що будь-яке затишшя, бездіяльність дає їм право переформувувати підрозділи, закріпитися або створити оборону. І саме основне – це не дати ворогу нас взяти у кільце, у щільне кільце, як вони зробили це в Маріуполі. І ми з цією задачею впоралися.

– Екскомандувач армії США у Європі Бен Ходжес раніше прогнозував, що ЗСУ військовим шляхом звільнять Крим влітку

23-го року, але за умови вчасного надання західної зброї. Попри затримку озброєння, він досі переконаний, що Крим деокупують військовим шляхом. Ви поділяєте цю думку зараз?

– Звісно, поділяю. Я військовий, я розумію, що всі території нашої держави ми будемо звільняти військовим шляхом. Якщо, може, відбудеться диво і Путін помре, то тоді, може, щось поміняється. Але поки що ми налаштовані на те, щоб звільняти наші території військовим шляхом. Ви ж розумієте, це людина, яка не визнає помилок, яка не визнає програшів. Тобто вона назад точно не здасть. У них все поставлено на ці військові рейки, і воно все йде собі своєчасно.

– Улітку ви розповіли в одному з інтерв'ю, що як генерал на півдні наразі співпрацюєте з українськими партизанами на окупованих південних територіях. Ця співпраця триває і зараз?

– Так, це дуже щільна робота. У нас є такий телеграм-канал. Раніше він був більш південний. Зараз, наскільки я розумію, він уже такий став національного масштабу. Це «Ніколаєвський Ваньок». Це людина, яка дуже щільно працює. Спілкується і працює з людьми на тому боці, з проукраїнськи налаштованими, які надають нам цінну інформацію. І завдяки цьому ми вдало наносимо вогневі ураження по переміщенню їхньої техніки під час ворожого наступу.

– Ну а з їхнього боку тут ще досі багато таких партизанів?

– На жаль, вони теж дуже швидко адаптуються. Вони теж роблять такі ж самі телеграм-канали. Вони теж залучають сюди проросійськи налаштованих людей. Південь України, як би це не звучало прикро, але він більш проросійський, ніж інші міста

“ «НАВІТЬ НЕ ДАЛИ
ЇМ ПОНІЮХАТИ
МИКОЛАЄВА!».

України. Таких людей небагато, але їх і не мало, які, в принципі, чекають на «руський мир».

– Ви генерал, який успішно провів оборону Миколаєва під час повномасштабного вторгнення РФ на його початку. У чому полягала тоді ваша тактика?

– У кожному ОТГ, у кожному селі були мисливці за головами, з місцевим головою, вони слідували, навіть коли ми їх просили, виїжджали, дивилися. Коли вони намагалися обходити село чи якусь місцевість, вони виїжджали і доповідали нам кількість техніки, в якому напрямку. Це нам давало перевагу в тому, що ми могли чітко переставити вогневі засоби і вчасно відкрити вогонь артилерії, для того, щоб ми їх не підпускали. Навіть не дали їм понохати Миколаєва!

– Але ризик був великий?

– Ну, я вам скажу чесно, що 3 березня я вже готував місто до оточення. Тобто я вже прийшов до Віталія Кіма і сказав, що нам треба робити запаси води, запаси їжі, боєприпасів, палива. Ми вже готувалися до боїв у місті і до щільного оточення міста. І [за] три дні вони мали дійти до Одеси батальйонними тактичними групами через поромні переправи, які вони мали покласти, три штуки. Тобто операція насправді у них була продумана досить потужно. Але в Миколаєві у них щось пішло не так.

– Успішну оборону Миколаєва часто порівнюють з неуспіхом оборони на сусідній Херсонщині. Які фактори завадили вдало захистити сусідній регіон?

– Я скажу, що один із ключових моментів, чому це відбулося з Херсоном, – це місцева влада, СБУ. Це люди, які не чинили опір, які не готували ані людей, ані війська, ані силові структури до спротиву. Просто спрацював план росіян, де вони зробили все для того, аби сам мер міста вийшов і сказав, що не треба ні з ким сперечатись, не треба воювати, нічого страшного, ми маємо жити, ми маємо не вмирати. І в принципі основну роль зіграло саме це.

– Тобто це була не невідготовленість, а свідомо здача?

– Свідомо здача, так. Я вам скажу, як у нас відбулося по Вознесенську. Голова однієї з районних адміністрацій сів на танк російський і провів їх до Вознесенська, не пересікаючи жодної дороги, де у нас уже були поставлені блокпости, де їх чекали. А він по полях їх завів саме в місто. Просто так, що їх не побачив ніхто. І ми змушені вже були їх вибивати з міста. Я вам скажу, вони готували Миколаїв до задачі.

– Наскільки за повномасштабну війну вдалося удосконалити тактику та ефективність Збройних Сил України, враховуючи все, що вже було?

– Я вважаю, що ми ще на етапі удосконалення. Те, що вчора ми вважали, що воно найправильніше, найновіше, найтехнологічніше, вже сьогодні для нас – це пройдений етап. озброєння, ведення тактики, підхід до підготовки. Ми маємо дуже вчасно і дуже швидко змінюватися. Змінювати відношення до планування дій, відношення до проведення бойових дій і більше ставити акцент не на людський ресурс, а на високі технології. Це розвідувальні дрони, це дрони-камікадзе, це високоточне озброєння.

– Які найвірогідніші сценарії розвитку війни в Україні у 2024 році?

– Перемога. Про інші ми просто не думаємо.

«МИ МАЄМО ДУЖЕ ВЧАСНО І ДУЖЕ ШВИДКО ЗМІНЮВАТИСЯ. ЗМІНЮВАТИ ВІДНОШЕННЯ ДО ПЛАНУВАННЯ ДІЙ, ВІДНОШЕННЯ ДО ПРОВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ І БІЛЬШЕ СТАВИТИ АКЦЕНТ НЕ НА ЛЮДСЬКИЙ РЕСУРС, А НА ВИСОКІ ТЕХНОЛОГІЇ. ЦЕ РОЗВІДУВАЛЬНІ ДРОНИ, ЦЕ ДРОНИ-КАМІКАДЗЕ, ЦЕ ВИСОКОТОЧНЕ ОЗБРОЄННЯ».

– Але в ЗСУ допускають інші сценарії, аби спланувати і підготуватися?

– Ми готуємося до найгірших сценаріїв, але сподіваємося на найкращі.

– А найгірші сценарії – це які?

– Давайте ми не будемо паніку наганяти і не давати росіянам це все перекидати на ІПСО.

– А скільки взагалі таких сценаріїв?

– Те, що він не один – це сто відсотків, але їх не так і багато. Ми прораховуємо всі ці випадки, всі ці сценарії. Ми маємо до них бути готові. Я ж кажу, що поки в нас є можливість, нам треба зариватися, нам треба створити оборонні рубежі, нам треба заливатися бетоном і робити фортеці з міст, щоб ворог розумів, що ці міста їм не пройти. ❗

Автор: Вікторія Покатілова для Deutsche Welle Україна

В МІЖНАРОДНОМУ КУЛЬТУРНОМУ ЦЕНТРИ UNION M. ОДЕСИ ВІДБУЛАСЯ ПРЕЗЕНТАЦІЯ КНИЖКИ «ЗАПИСКИ ДОБРОВОЛЬЦА» ОЛЕКСАНДРА ЗАКЕРНИЧНОГО, ЯКИЙ ПІШОВ ЗАХИЩАТИ УКРАЇНУ У ПЕРШІ ДНІ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ І ЗАГИНУВ НА ХАРКІВЩИНІ 4 СЕРПНЯ 2023 РОКУ.

ОСНОВНИМ ЛЕЙТМОТИВОМ ВЕЧОРА СТАЛИ СПОГАДИ ПРО САМОГО АВТОРА – ТВОРЧУ ЛЮДИНУ, ЯКА, ЗА СЛОВАМИ ДРУЗІВ, СТВОРИЛА СТАНДАРТ ЯСКРАВОГО, НАСИЧЕНОГО, РІЗНОМАНІТНОГО ЖИТТЯ І НЕСЛА СВІТЛО У ЖИТТЯ ІНШИХ.

ОДЕСИТ

Олександр ЗАКЕРНИЧНИЙ

ПОДАРУВАВ НАМ

«ЗАПИСКИ ДОБРОВОЛЬЦА»

І СТАНДАРТ
ЯСКРАВОГО ЖИТТЯ

Інженер-технолог за освітою (закінчив знаменитий одеський «Холодильник»), Олександр ніколи не обмежувався цим фахом. Створював пісні і співав під гітару, грав у КВВ, кував ножі у кузні, яку створив з друзями, писав свої есе-спостереження, а ще – підкорював гірські вершини і лижні траси, ходив під парусом, пірнав з аквалангом, стрибав з парашутом, займався козацьким бойовим мистецтвом спас (і це потім йому, мирній цивільній людині, допомогло стати вправним воїном). А ще там, на передовій, він не втратив своє шалене природне почуття гумору, «неконтрольовані вибухи іронії», як сам казав. Це іронічне ставлення до життєвих перипетій прочитується у його першій книзі «Синочка», виданій 2019 року, і в його воєнних замітках: справжній одесит залишається таким і на фронті.

Власне, «Записки добровольця» народилися як особисті монологи від першого дня повномасштабної ворожої навали, коли прийняв рішення йти у тероборону, і до дня трагедії: останній пост Олександра Закерничного у «Фейсбуці» і його телеграм-каналі з'явився напередодні загибелі... За цими повідомленнями з передової слідували сотні людей, які особисто знали автора і не були знайомі з ним, але так само з нетерпінням чекали на черговий пост, адже це означало, що він живий-здоровий.

Олександр мав намір після перемоги об'єднати ці свої замітки у книжці. На превеликий жаль, ворог не дав йому втілити мрію, але це зробила сестра Світлана, та ще дуже багато людей, які підтримали цей намір і матеріально, і морально. Таку підтримку, як і щирю повагу та любов до автора, засвідчила і сама презентація: цілком логічно для такого заходу вона була запланована у не найбільшому залі центру, але люди підходили і підходили, і вже не вистачало не лише стільців, а й самого простору для присутності – декому довелося стояти у дверях. Серед зібрання було чимало близьких друзів Олександра по мирному життю і бойових побратимів.

Провів презентацію відомий одеський тележурналіст Олександр Федоренко. Доречним був музичний супровід дуету «Котина Lux» у складі гітариста Юрія Коробейникова і кларнетиста Володимира Гітіна.

На початку було зачитано відгук на «Записки добровольця» одеської письменниці Юлії Верби: «Он писал о войне как никто.

Сестра Олександра
Закерничного Світлана

Андрій Хаєцький

Анатолій Головань

Дует Kommuна Lux

Это было иронично, светло и так пронзительно честно, что ты замирал, чувствуя кожей, какую боль и тьму сдерживает своими шутками этот воин света. Ни пафоса, ни понтов, ни морали. Самурай слова, он порой каллиграфических штрихов передавал всю настоящую реальность: и крошечную усталость, тяжелые бои и мелкие мирные радости, ставшие роскошью, и даже постоянное вязкое присутствие смерти. И эти его приколы и умение видеть жизнь во всех ее красках среди засасывающей болотной серой смерти были его главным оружием. Спасибо, что ты есть уже навсегда в этих коротких бытовых строчках, за которые мы держимся и согреваемся. Ты уже эпоха».

Уривки із «Записок добровольця» читали одеський поет Андрій Хаєцький і актор Одеського академічного українського музично-драматичного театру ім. Василя Василька Анатолій Головань.

«Я переконаний, що такі книги, які є щоденниками добровольців, вкрай необхідні. Вони потрібні, аби ми карбували кожну мить тієї війни, яку розпочали проти нас вороги. Аби ми переказували на майбутнє ці події, тому що зазіхання на життя нації – величезний злочин, спроба геноциду нації – величезний злочин. Фіксації подій війни очима людей, які пройшли військовий шлях та яких уже немає з нами, – найцінніше, що залишиться від тих людей», – сказав Андрій Хаєцький.

Автор розмовляв російською мовою, такою ж писав свої замітки. Так коментує це сестра загиблого письменника Світлана: «Так сталося, що на початок вторгнення Олександр, як і більшість одеситів, розмовляв російською. Але це ніяк не заважало йому любити свою країну та боронити її від країни-агресора. Ми вирішили видати книгу мовою, якою її написав Сашко, щоб максимально зберегти її колорит та самобутність. «Записки добровольця» читаються на одному диханні, це серія коротких оповідань про життя на фронті. Читати їх можна окремо один від одного, адже тут немає цілісної сюжетної лінії».

Усі примірники книжки, принесені на презентацію, були розкуплені, тож доведеться чекати на нове видання – вже україномовне, яке незабаром має вийти. І цього вечора кілька оповідок були зачитані саме у перекладі українською.

Під час презентації демонструвалися два відео, які знайомили з Олександром Закерничним у мирному житті та у воєнних буднях. Ці кадри змусили нас ще раз усвідомити і без того знану трагічну істину: ця страшна війна забирає у нас неповторних, світлих душею і розумом людей... Героям слава! 🇺🇦

МАСОВАНА АТАКА НА ОДЕСУ

НАПЕРЕДОДНІ НОВОГО РОКУ:

ЗРУЙНОВАНІ БУДИНКИ та ЖИТТЯ

Напередодні новорічних свят Одеса прокинулася від гучних вибухів. Ворог атакував наше місто, як завжди, підступно та брутально – рано-вранці. Перші звуки вибухів пролунали о 7:44, а о 8:04 одесити почули надпотужний вибух. У Силах оборони Півдня повідомляли, що працює протиповітряна оборона, однак, на жаль, ППО не змогли повною мірою запобігти ворожим обстрілам.

Унаслідок атаки по місту сталося влучання у триповерхівку, також було пошкоджено близько 50 житлових будинків, майже 200 квартир зазнали руйнувань... Того дня в Одесі загинуло чотири людини, а 32 отримали поранення, серед них – двоє дітей (6 та 8 років) та вагітна жінка.

Багатоповерхівка, всередині якої розірвалася російська ракета, знаходиться у Хаджибейському районі. На місці одразу ж було відкрито оперативний штаб для постраждалих.

Як розповіла Людмила, одна з жительок житлового комплексу, їхня квартира розташована в зруйнованій секції. За її словами, вибух пролунав близько 8-ї ранку.

– Я була у ванній, вмиватись пішла. Це моє щастя, що я була у ванній, інакше не знаю, що зі мною було б. Вікна лягли, зайнялась штора. І почало все палати. Дихати немає чим, я вийшла до коридору, щоб просити сусіда допомогти гасити, – згадує Людмила.

Підходи до будинку перекрили працівники поліції. На подвір'ї – уламки ракети, каміння, дитячі іграшки, чийсь речі. Олена Япс живе в сусідньому будинку. За її словами, вибухів було багато.

– Спочатку був гучний свист, а потім – вибух. Бачили все. Уламки відлетіли, потім – другий вибух, дуже багато вибухів, було дуже страшно, ми сховались і тільки потім зрозуміли, що і де трапилось. Було дуже гучно, все ходило ходуном. Але це були точно ракети, було чути їх свист, і дуже близько, – розповіла жінка. **□**

За матеріалами «Сусільне. Одеса»

ВІДЛУННЯ ДОНБАСУ

У ЛИСТОПАДІ 2023 РОКУ Я ВИРУШИВ У ВІДРЯДЖЕННЯ В ДОНЕЦЬКУ ОБЛАСТЬ. ОСНОВНОЮ ТОЧКОЮ МАРШРУТУ БУЛО МІСТО ГІРНИК. ВОНО РОЗТАШОВАНЕ ЗА 25 КІЛОМЕТРІВ ВІД ОКУПОВАНОГО ДОНЕЦЬКА І НА МОМЕНТ МОЄЇ ПОЇЗДКИ – ЗА 12 КІЛОМЕТРІВ ВІД ЛІНІЇ ФРОНТУ. З ПОЧАТКУ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ НА ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ МІСТО ПЕРЕБУВАЄ ПІД ПОСТІЙНИМИ ОБСТРІЛАМИ. ДО ВІЙНИ ТУТ ПРОЖИВАЛО ПОНАД 10 ТИСЯЧ ЖИТЕЛІВ, АЛЕ БІЛЬШІСТЬ З НИХ ВИЇХАЛА. ЛЮДИ, ЩО ЗАЛИШИЛИСЯ, ЗМУШЕНІ ЯКОСЬ ВИЖИВАТИ.

ОТОЖ, МЕТА ПОЇЗДКИ – ГУМАНІТАРНА МІСІЯ ДЛЯ ПІДТРИМКИ МІСЦЕВИХ ЖИТЕЛІВ. У ЦЕЙ РЕГІОН ПОСТІЙНО ЇЗДЯТЬ ВОЛОНТЕРСЬКІ ГРУПИ, ЯКІ ПРИВОЗЯТЬ НАСЕЛЕННЮ ЇЖУ, ВОДУ, ЗАСОБИ ГІГІЄНИ ТА ПРИЛАДИ ДЛЯ ОПАЛЕННЯ. У МІСТІ ВЖЕ ТИЖНЯМИ І МІСЯЦЯМИ ВІДСУТНІ ЕЛЕКТРИКА, ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ, ВОДА І СТІЛЬНИКОВИЙ ЗВ'ЯЗОК. ДІСТАТИСЯ ДО ГІРНИКА МОЖНА ОСНОВНОЮ ТРАСОЮ ДНІПРО – ДОНЕЦЬК, ГОЛОВНОЮ ТРАНСПОРТНОЮ АРТЕРІЄЮ КРАЇНИ З БОЙОВИМИ ДІЯМИ НА СХОДІ.

В'їзд у ДОНЕЦЬКУ ОБЛАСТЬ

Дорога від Дніпра доточки призначення – понад 250 кілометрів – займає приблизно три години. Волонтери проїжджають цю відстань щодня туди й назад. Вони їдуть на повністю завантажених машинах, щоб забезпечити жителів усім необхідним. Без гуманітарної допомоги життя в цьому регіоні неможливе, у містах поруч із лінією фронту немає продуктивних магазинів.

**ВУГІЛЬНЕ СХОВИЩЕ
В ПОКРОВСЬКУ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**ЗАВАНТАЖЕННЯ ВУГІЛЛЯ
У ВАНТАЖІВКУ
ДЛЯ ДОСТАВКИ ЛЮДЯМ**

ВУГІЛЬНА ШАХТА «СТЕПОВА»

Увесь регіон Донбасу суцільно вкритий вугільними шахтами. Вугільна промисловість приносила прибуток як місцевим жителям, так і всій країні. Після початку війни у 2014 році безліч шахт виявилися окупованими росією. Після початку нової фази війни у 2022 році шахти, що залишилися за Україною, почали працювати в обмеженому режимі. Це дуже зменшило заробітки місцевого населення.

ВОЛОНТЕРИ АЛІНА ТА ПАВЛО У СВОЇЙ МАШИНІ

Усю поїздку мене супроводжувала волонтерська група, до якої входили Аліна, Павло, Володимир і Максим. Вони працюють від благодійної організації Children New Generation. Їхні волонтерські місії на Донбас проводяться позмінно практично щодня. Без їхньої допомоги люди не змогли б тут існувати. Самі волонтери – місцеві, після початку війни 2014 року вони прожили рік в окупованому Донецьку. Пізніше переїхали на територію, підконтрольну Україні. Але коли війна знову перейшла в гарячу фазу і російська армія почала наступати, захоплюючи українські землі, вони вирішили допомагати своєму рідному регіону.

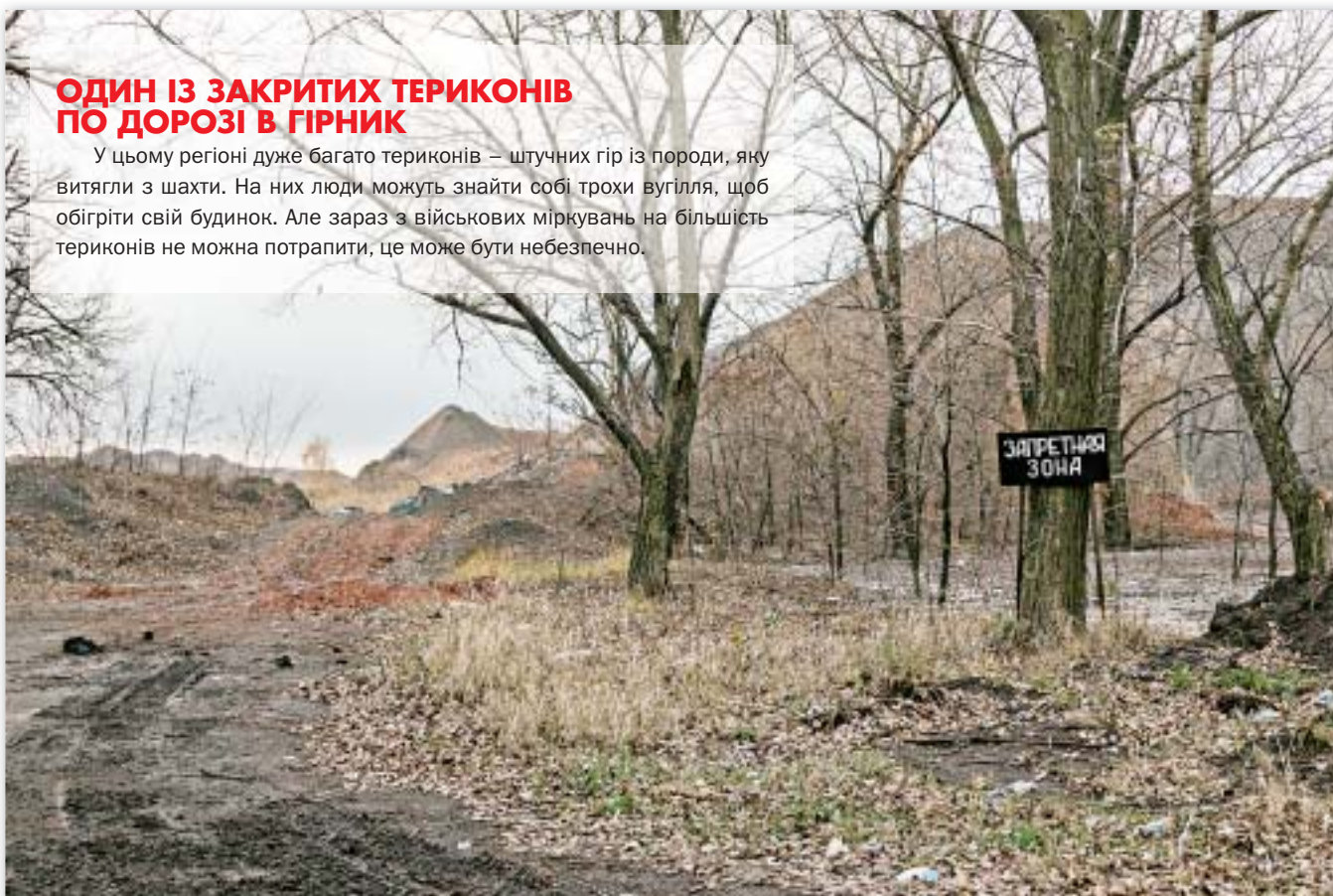
РОЗВАНТАЖЕННЯ ВУГІЛЛЯ ВНОЧІ У ДВОРІ МІСЦЕВОЇ ЖИТЕЛЬКИ НАТАЛІЇ

Головна мета цієї поїздки – допомогти людям підготуватися до важкої зими. За підтримки HelpDesk Media небайдужі люди зібрали гроші на допомогу жителям Донбасу. А волонтери погодилися організувати доставку. Головна проблема для місцевих – тепло взимку. Попри великі запаси вугілля на Донеччині, купити його тут зараз дуже важко: через малі обсяги видобутку вугілля на всіх не вистачає, та й грошей на це у людей бракує. Тож метою місії було знайти вугілля і доставити його тим, кому це найпотрібніше.

ОДИН ІЗ ЗАКРИТИХ ТЕРИКОНІВ ПО ДОРОЗІ В ГІРНИК

У цьому регіоні дуже багато териконів – штучних гір із породи, яку витягли з шахти. На них люди можуть знайти собі трохи вугілля, щоб обігріти свій будинок. Але зараз з військових міркувань на більшість териконів не можна потрапити, це може бути небезпечно.

ГРОМАДСЬКІ МОБІЛЬНІ РЕЗЕРВУАРИ ДЛЯ ВОДИ

У багатьох районах Донбасу спостерігається повна відсутність води: десь, як у самому Донецьку, з 2014 року, а десь – зовсім недавно. У цій частині Донецької області води немає із середини 2023 року. Після того, як російська армія розбомбила греблю Карлівського водосховища, тисячі людей змушені жити без водопостачання. Воду сюди привозять волонтери і місцева влада. Вона – спільна: у багатьох дворах стоять громадські резервуари, в яких жителі можуть набирати воду самостійно.

Люди змушені жити так місяцями, економлячи воду, сподіваючись, що наступного разу резервуари не будуть порожніми.

ЛІТНЯ ЖІНКА З ВІЗКОМ ВОДИ У ГІРНИКУ

Увесь свій побут люди змушені облаштовувати в умовах відсутності водопостачання. Потреба скупатися, помити посуд чи випрати може стати для них справжнім випробуванням. Адже їм спершу потрібно сходити і набрати води в мобільних резервуарах. Кожен такий вихід вони змушені робити з побоюванням, що будь-якої миті може початися обстріл.

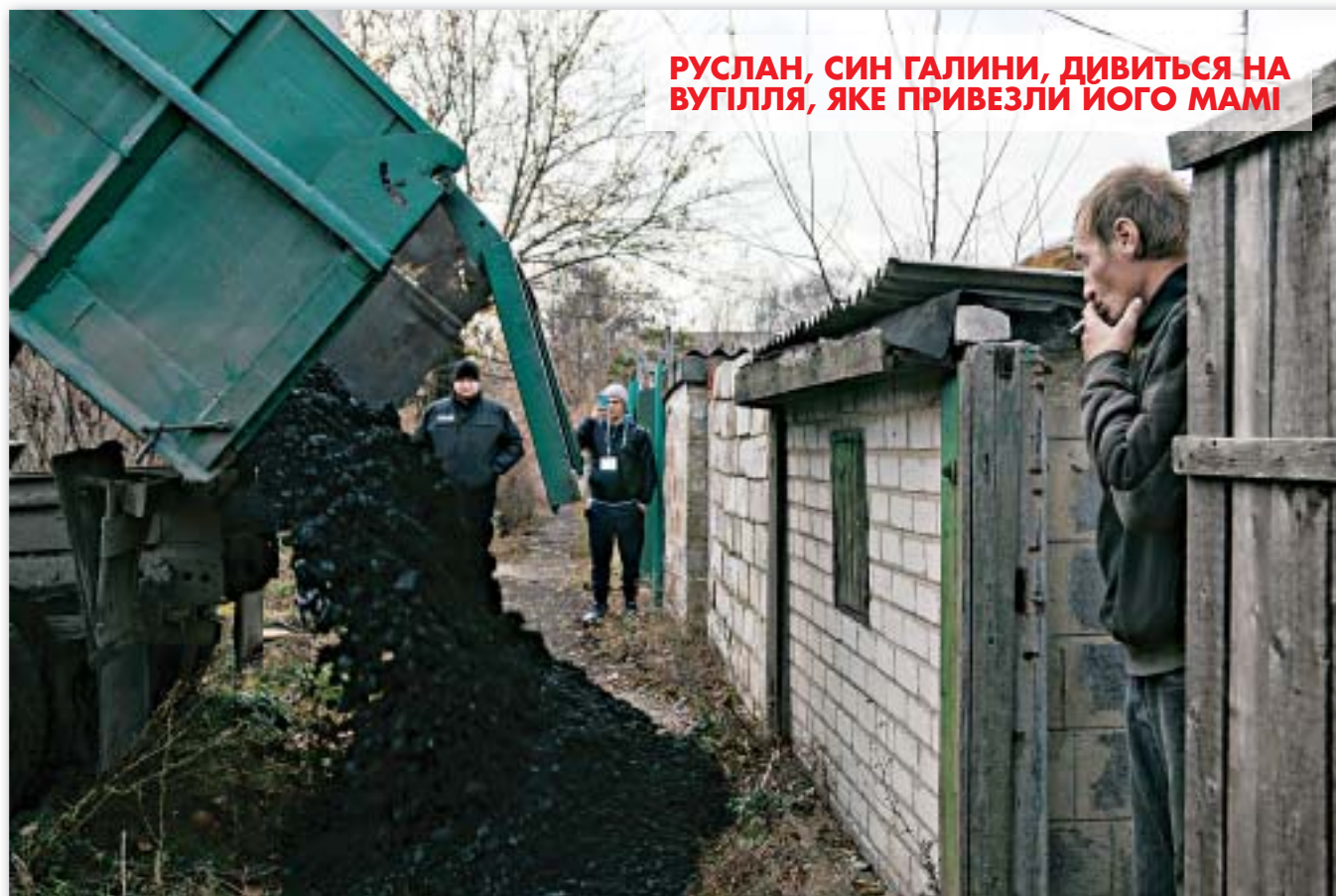
ВУЛИЧНЕ БОМБОСХОВИЩЕ В ЦЕНТРІ ГІРНИКА

Жителі цього регіону живуть у жахливих умовах ще з 2014 року. Саме з того моменту, коли російська армія віроломно окупувала Донецьк і Луганськ та розв'язала криваву війну. А потім 2022 року повторила це знову в набагато жорсткіших масштабах, стерши з лиця землі Маріуполь, Бахмут, Авдіївку та багато інших міст і сіл на Донбасі.

Від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну, з лютого 2022 року до листопада 2023-го, у Донецькій області було понад 5700 повітряних тривог. Сумарно тривоги на Донбасі тривають уже понад 130 днів. Під час кожної з них для місцевих жителів є чималий ризик бути пораненими чи загинути. За цей же період понад 1100 разів медіа та міська влада передавали повідомлення про вибухи

в регіоні. Це найбільший показник у всій Україні. І найтрагічніший: адже багато жителів змушені залишатися у своїх будинках, тому що їм більше ніде сховатися.

Прифронтові села і міста Донбасу піддаються обстрілам щодня, постійно зазнають ракетних, артилерійських, мінометних і безпілотних обстрілів. Більшість будинків тут не обладнані бомбосховищами та іншими засобами захисту. Місцеві жителі не мають змоги сховатися від обстрілів російської армії. Щодня вони живуть у страху, що в їхній будинок може прилетіти снаряд. Для захисту від обстрілів у центрі міста Гірник було встановлено мобільне бомбосховище, здатне захистити від осколків під час обстрілів.

РУСЛАН, СИН ГАЛИНИ, ДИВИТЬСЯ НА ВУГІЛЛЯ, ЯКЕ ПРИВЕЗЛИ ЙОГО МАМІ

МАЛЕНЬКЕ КОШЕНЯ ГРІЄТЬСЯ В БУДИНКУ РУСЛАНА І ГАЛИНИ

**ГАЛИНА,
ПЕНСІОНЕРКА
З ГІРНИКА,
У СВОЄМУ
БУДИНКУ**

Галина живе в будинку зі своїм сином Русланом просто поруч із териконом. У них є невелике господарство і кілька маленьких кошенят. У їхньому старому будинку дуже холодно, і вони змушені заощаджувати тепло, не виходячи на вулицю, не відчиняючи вікна та двері. грошей на купівлю вугілля у них немає, вони розтягують один мішок на цілий місяць. Іноді до них приїжджає місцевий поліцейський Олександр, щоб провідати і передати гуманітарну допомогу.

**КОЛИШНІЙ ШАХТАР ОЛЕКСАНДР
НА ТЛІ ВУГІЛЛЯ БІЛЯ СВОГО БУДИНКУ**

На фото Олександр, хлопець із Гірника. У молодості він отримав виробничу травму, працюючи на шахті. Відтоді позбувся можливості ходити і змушений пересуватися на інвалідному кріслі. Зараз він заробляє на життя, ремонтуючи велосипеди, скутери та різні інструменти. Волонтери привезли йому вугілля, адже простий донецький шахтар не може собі дозволити купити вугілля на зиму.

**ОКСАНА
З ТРЬОМА
ДІТЬМИ НА
ГАНКУ СВОГО
БУДИНКУ
В ГІРНИКУ**

Це сім'я Оксани, у неї є чоловік і троє маленьких дітей. У їхньому будинку дуже тхне гаром, бо вони змушені опалюватися упаковками від продуктів, газетами і валежником. Живуть в одній кімнаті, щоб економити на опаленні. Волонтери регулярно проводують цю сім'ю і привозять усе необхідне, щоб батьки і діти могли жити далі. Евакуюватися вони не можуть, адже не мають родичів в інших містах, де їх могли б прихистити...

**ЧОЛОВІК
ОКСАНИ
ТОПИТЬ ПІЧ
У ІХНЬОМУ
БУДИНКУ**

ВОЛОНТЕРИ ПРИВЕЗЛИ СОЛОДОЩІ ДЛЯ ДІТЕЙ ОКСАНИ

ПЕНСІОНЕРКА ПАРАСКОВІЯ ЗМУШЕНА ВЕСЬ ЧАС ЛЕЖАТИ В ЛІЖКУ У СВОЄМУ БУДИНКУ В ГІРНИКУ

Це Парасковія, пенсіонерка з Гірника. Останнім часом вона зовсім не встає з ліжка. Кілька років тому отримала серйозну травму і відтоді не може пересуватися. Вона живе разом зі своєю літньою сестрою. Жінки підтримують одна одну, щоб вижити у важких умовах.

**НАСЛІДКИ ВЛУЧАННЯ РОСІЙСЬКОЇ
РАКЕТИ В БУДИНОК У СЕЛИДОВОМУ**

**ЗРУЙНОВАНИЙ БУДИНОК
У ЖИТЛОВОМУ РАЙОНІ В ГІРНИКУ**

ПОСТРАЖДАЛІ ЖИТЛОВІ БУДИНКИ В МІСТІ СЕЛИДОВЕ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Щодня Донбас перебуває під постійним вогнем російських окупаційних сил. З лютого 2022 року були зруйновані тисячі будинків, і їхні жителі не зможуть повернутися до себе додому. Тисячі людей зазнали поранень або загинули. Безліч місцевих жителів були змушені залишити свої домівки й евакуюватися в безпечніші регіони. А решта виживають в умовах кроповопралитної війни, яку ворог веде на повне знищення українців.

ВОЛОНТЕРСЬКЕ КАФЕ МІЖ ДОНЕЦЬКОЮ ТА ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЮ ОБЛАСТЯМИ

За час повномасштабної війни в Україні багато громадян скооперувалися заради спільної мети – перемоги у війні. На фото – кафе на кордоні Дніпропетровської та Донецької областей, у якому безплатно годують усіх тих, хто допомагає країні в скрутний час. Військові, медики, волонтери, журналісти та багато інших можуть безкоштовно поїсти перед важкою поїздкою на Донбас. Господарі кафе готові допомагати безоплатно, роблячи все можливе. А волонтери готові допомагати самим господарям кав'ярні, щоб вони й далі могли працювати заради спільної мети. Військові залишають тут на пам'ять свої бойові прапори, артефакти та шеврони...

**В ОДЕСІ ЗАПУСТИЛИ НОВИЙ
БАГАТОСЕКЦІЙНИЙ ТРАМВАЙ –
БЕЗШУМНИЙ, З КЛІМАТ-КОНТРОЛЕМ У САЛОНІ**

ЗА ОСТАННІ СІМ РОКІВ НА ОДЕСЬКІ МАРШРУТИ ВИЙШЛО 57 НОВИХ ТРОЛЕЙБУСІВ ТА 32 МОДЕРНІЗОВАНИХ ТРАМВАЇ. А НА ПОЧАТКУ СІЧНЯ 2024-ГО НА ВУЛИЦЯХ НАШОГО МІСТА З'ЯВИВСЯ НОВИЙ ТРИСЕКЦІЙНИЙ 26-МЕТРОВИЙ ТРАМВАЙ, ЩО КУРСУВАТИМЕ ЗА 17-М МАРШРУТОМ – ВІД КУЛИКОВА ПОЛЯ ДО ОДИНАДЦЯТОЇ СТАНЦІЇ ВЕЛИКОГО ФОНТАНУ.

Як розповів під час тестування нового трамваю «Татра-Юг» мер Одеси Геннадій Труханов, цьогоріч наш трамвайний парк поповниться ще на 13 таких багатосекційних трамваїв, які місто отримує в рамках проекту «Міський громадський транспорт України».

– Це – результат спільної роботи міської влади, депутатського корпусу, нашого КП «Одесміськелектротранс» та міжнародних партнерів. Саме завдяки такій консолідації зусиль стала можливою реалізація фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком, – зазначив міський голова.

Новий транспорт має низьку підлогу клімат-контроль, місткість – до 300 пасажирів, а весь салон оснащений відеонаглядом та безкоштовним Wi-Fi. 3 січня трамвай проходив фінальні випробування, а вже наступного дня почав повноцінну роботу. Як зазначив перший заступник директора «Одесміськелектротрансу» Микола Литовчук, працювати трамвай буде з подвійним інтервалом, бо складається з трьох секцій.

– У наших планах – повністю позбутися у місті застарілого транспорту. І ми вже пропонуємо приватним перевізникам підхопити цю тенденцію. Тож працюємо далі! – додав Геннадій Труханов.

До кінця 2024 року Одеса має отримати ще більше нових вагонів. Їхня загальна вартість – 20 мільйонів євро. Кошти у кредит Одесі виділив Європейський інвестиційний банк. ❏

ДМИТРО ЄВЧЕВ:

«ПРАЦЮЄМО У ПОСИЛЕНОМУ РЕЖИМІ!»

КЕРУЮЧА КОМПАНІЯ «ПОРТО-ФРАНКО» З'ЯВИЛАСЯ НА РИНКУ ЗОВСІМ НЕДАВНО – ШІСТЬ МІСЯЦІВ ТОМУ, АЛЕ ВЖЕ МАЄ РЕЗУЛЬТАТИ СВОЄЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПРИЧОМУ ДОСИТЬ ЗНАЧНІ. ЗОКРЕМА, ЗА ПІВ РОКУ ПРАЦІВНИКИ ВСТИГЛИ ВІДРЕМОНТУВАТИ ПАРАДНІ ЗА ТРЬОМА АДРЕСАМИ, УПОРЯДКУВАТИ ПРИБУДИНКОВІ ТЕРИТОРІЇ БІЛЬШ НІЖ НА 10 ЛОКАЦІЯХ І ВИКОНАЛИ ЧИМАЛО РІЗНИХ РЕМОНТНИХ РОБІТ.

Ми зустрілися з директором КК «Порто-Франко» Дмитром ЄВЧЕВИМ, щоб більше дізнатись про діяльність новоствореної компанії та почути його думку щодо стану сфери ЖКХ у місті.

– Не секрет, що компанію організували ініціативні молоді хлопці з одного із ЖКСів міста. Як вийшло, що ви вирішили перейти в приватний сектор?

– Усі ЖКСи з 2017 року є приватними, і так сталося, що у нас зібралася команда, яка щиро хоче допомагати людям, а не робити керівникам картинку для соціальних мереж. Тому ми організували керуючу компанію.

Нам повірили люди, які вже розчарувалися в роботі ЖЕКів і не очікували, що вони матимуть гідні умови для життя. Вирішивши спробувати, ми підписали договір на рік. І у нас вийшло! Так, до нас приєдналися будинки, які роками були у спи-

сках, як кажуть, на олівці, та далі справа не рухалася. А ми спробуємо вирішити проблеми цих людей.

Наприклад, маємо будинок, ремонт даху якого був у списках капремонту 10 років! Або аварійний будинок на Серова, або стіна будинку, що впала, на вулиці Різівській. Усі дружно написали: який жах, стіна впала, а про те, що ми протягом тижня все відновили і люди не залишилися на вулиці, – про це чомусь мовчать...

Зараз дуже важко морально, фізично, та й матеріально, але попри все ми працюємо, і з кожним будинком ведеться окрема робота. Зустрічаємося з мешканцями, розповідаємо, що насамперед необхідно, складаємо план робіт і намагаємося дотримуватися запланованого.

– Як вам це вдається, адже ЖКСи в цілому теж могли так діяти?

– Нам простіше, бо ми не маємо такого штату. У нас немає дев'ятеро бухгалтерів, трьох заступників та ще купи баласту, який з'їдає всі проплати. Нагадаю, ЖКСи – це такі ж приватники, як і ми. Вони можуть оперувати лише тими грошима, які їм заплатили громадяни. Ось і виходить, що коли мешканці будинку готові до ремонтів, ми збираємо необхідну суму на рахунок їхнього будинку і працюємо.

– Які досягнення маєте за ці півроку?

– Ми вже встигли відремонтувати три парадні у центрі міста, понад 10 арочних проїздів та виконати багато інших видів робіт – від заміни водостічних труб до ремонту центрального опалення, від ремонту каналізації до ремонту покрівлі.

Приємно, що люди почали нам довіряти, є добрі відгуки, отож і сусідні будинки поступово приєднуються до нас. Тож «Порто-Франко» працює у посиленому режимі! ■

ЕКСПОРТ ЗАЛІЗНИЦЕЮ:

ЯК ЗМІНИВСЯ РИНОК ЗА 2023-Й РІК

УКРАЇНА – ОДИН З НАЙБІЛЬШИХ У СВІТІ ВИРОБНИКІВ РІЗНОМАНІТНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ, І ЦЕ НЕ ЛИШЕ ЗЕРНО, А Й РІЗНІ ВИДИ М'ЯСА, МОЛОЧНА ПРОДУКЦІЯ, ОЛІЯ, МЕД, ГОРІХИ. ПІСЛЯ ТОГО, ЯК РОСІЯ, УНЕМОЖЛИВИЛА БЕЗПЕРЕБІЙНИЙ ЕКСПОРТ МОРСЬКИМ ТРАНСПОРТОМ, ЗАХОПИВШИ ТА ЗАБЛОКУВАВШИ УКРАЇНСЬКІ ПОРТИ В ЧОРНОМУ ТА АЗОВСЬКОМУ МОРЯХ, УКРАЇНСЬКИЙ АГРОЕКСПОРТ БУВ ЗМУШЕНИЙ ШУКАТИ НОВІ ЛОГІСТИЧНІ ШЛЯХИ ДО СПОЖИВАЧІВ. І ОДНІЄЮ З АЛЬТЕРНАТИВ СТАЛИ ЗАЛІЗНИЧНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ.

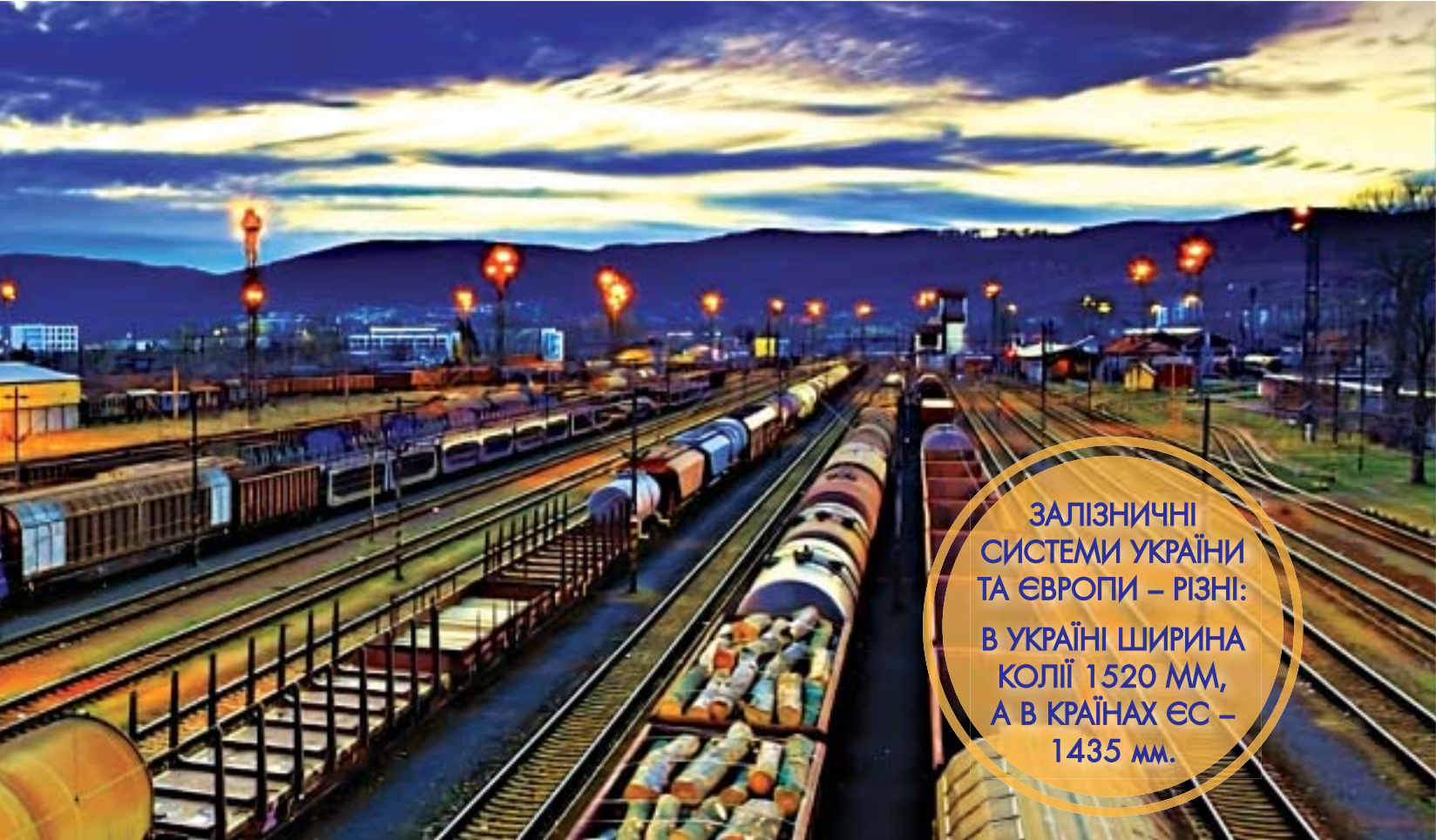
Як змінився цей ринок цього року – розповів В'ячеслав ВОРОТНЮК, співвласник «Надійної транспортної компанії», яка займається українським експортом.

– Як змінився ринок залізничних перевезень за 2023 рік?

– В цілому зараз ситуація з ринком залізничних перевезень більш-менш стабільна. Ми були вимушені адаптуватися до наслідків подорожчання логістики. Цьогоріч змінився попит та пропозиції на ринку. Наприклад, українську кукурудзу треба було встигнути продати до бразильської. Тому аграрії у липні-серпні терміново вивозили пшеницю, щоб звільнити склади під кукурудзу, половину якої прагнули встигнути вивезти до грудня. І цей цикл зумовлював дисбаланс на ринку залізничних перевезень, коли кожної осені підвищений попит на перевезення стає чинником дефіциту провізних спроможностей та сезонного зростання вартості логістики.

– Як саме аграрії змушені були адаптуватися до підвищення цін на логістику і з якими викликами компанії-перевізники зіштовхнулися?

– Суттєва частка аграріїв переходить на ріпак, соняшник та інші культури, вартість яких здатна витримати дорогу логістику. Але треба розуміти, що залізничні системи України та Європи – різні. В Україні ширина колії 1520 мм, а в країнах ЄС – 1435 мм. Отже, на кордоні доводиться або перевантажувати вантаж з одного вагона в інший, або переставляти візки на вагонах. Також є невелика спроба робити це за допомогою контейнерів, але з ними зараз теж не так просто. Потенціал прикордонних переходів використовується не на повну потужність, це взагалі досить складне питання, яке потребує детального розгляду.

ЗАЛІЗНИЧНІ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПИ – РІЗНІ: В УКРАЇНІ ШИРИНА КОЛІЇ 1520 ММ, А В КРАЇНАХ ЄС – 1435 ММ.

– Чи збільшилися обсяги експорту порівняно з 2022 роком?
– Загалом перевезення на експорт, за даними різних аналітичних джерел, десь до 6 мільйонів тонн, що складає приблизно плюс 56,2% порівняно з 2022 роком. Така картина стала наслідком саботажу країною-агресором так званого «зернового коридору».

– З початку повномасштабного вторгнення наскільки подорожчали перевезення?

– Тарифи подорожчали вчетверо через збільшення відстані, загальну нестачу парку (вагони/вантажівки) та обмежену пропускну спроможність інфраструктури. Відбулося й підняття ціни на кори-

“ «ДО ВІЙНИ В УКРАЇНІ ЛИШЕ 11% ВСЬОГО ЕКСПОРТУ ЗДІЙСНЮВАЛОСЯ ЗАЛІЗНИЦЕЮ. ЗАРАЗ ЦЕЙ ВІДСОТОК ЗНАЧНО ВИРІС – ДО 40%».

сткування вагонами в період масового експорту зернових культур. Укрзалізниця заявляє, що не передбачено ніякого підвищення на 2024 рік. Але стоїть відкритим питання можливої індексації.

– Які основні маршрути логістики? До яких країн?

– Основні маршрути – це так звані технічні рейси. Коли перевезення відбувається в одному напрямку. А є також маятникові маршрути – це коли прямування транспортного засобу в прямому та зворотньому напрямках проходять по одній і тій же трасі.

В основному це транзитні країни, де вантажі перевантажують на інший вид транспортного засобу. Порти Румунії – Константа, Польщі – Гдиня та Гданськ та в напрямках Болгарії, Угорщини, Словаччини. Або до кінцевих отримувачів в Італії, Німеччині, Іспанії та інших.

– Найбільш популярні номенклатури?

– У 2023 році найбільш популярними категоріями вантажів стали мінеральні будматеріали, кам'яне вугілля, залізна й марганцева руда, зерно і продукти помолу, а також чорні метали. Серед зернових вагому частку експорту займала кукурудза. Вона давала найбільшу масу зернового вантажу для залізниці.

– Чи є статистичні дані?

– Лише за листопад 2023 року було перевезено 14 мільйонів тонн вантажів, що на 33,8% більше, ніж у той самий період минулого року. Внутрішні перевезення становили 7,3 мільйона тонн, що на 19% більше, ніж у листопаді 2022 року. Експорт збільшився до 6 мільйонів тонн, таким чином зрісши на 56,2%, а ось імпорт досяг 679 тисяч тонн, що показує збільшення на 35,4%. Транзитні перевезення склали 65,5 тисячі тонн. У листопаді найбільший обсяг перевезень припав на зерно, що складає 3 мільйони тонн.

– Який відсоток експорту зернових займають залізничні перевезення?

– До війни в Україні лише 11% всього експорту здійснювалося залізницею. Зараз цей відсоток значно виріс – до 40%.

– Зважаючи на війну, які перспективи розвитку транспортування залізничним транспортом?

– Є підстави очікувати збільшення залізничного тарифу на перевезення і додаткових статей витрат на перевезення вантажу. Укрзалізниця як державний монополіст буде старатись компенсувати зменшення доходів від експлуатації власного парку зерновозів через відмову від нього вантажовласниками на користь приватного. Не виключене збільшення нових «комерційних зборів – податків» на приватні парки зерновозів, або навіть відверта комерційна боротьба з ними. Зупинити це нескінченне коло комерційної боротьби може тільки держава як акціонер «Укрзалізниці», якщо Кабмін з Офісом Президента проявлять політичну волю та проаналізують причинно-наслідкові зв'язки здорожчання залізничної логістики в рік війни та усунуть першопричини. Звичайно ж, перевезення залізничним і автотранспортом до європейських портів та портів України буде тривати. 📌

КУРС, ЦІНИ ТА ЕКОНОМІКА:

ЩО ЧЕКАЄ НА УКРАЇНЦІВ У 2024 РОЦІ?

ЯКІ СЦЕНАРІЇ АНАЛІТИКИ ЗАКЛАДАЮТЬ НА 2024 РІК ТА ЯКИМИ МОЖУТЬ БУТИ КУРС ДОЛАРА ТА ІНФЛЯЦІЯ?

ЕКОНОМІЧНІ ПРОГНОЗИ В УКРАЇНІ РІДКО СПРАВДЖУВАЛИСЯ НАВІТЬ У ВІДНОСНО МИРНІ ЧАСИ. ПІД ЧАС ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ ЇХ ТОЧНІСТЬ МОЖНА ПОРІВНЯТИ З ГАДАННЯМ НА КАВОВІЙ ГУЩІ. ПОПРИ ЦЕ, ЕКОНОМІЧНІ АНАЛІТИКИ НЕ ВТРАТИЛИ РОБОТУ, АДЖЕ ПРОГНОЗИ НЕОБХІДНІ І УРЯДУ – ДЛЯ СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ, І БІЗНЕСУ – ДЛЯ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, І ПЕРЕСІЧНИМ ГРОМАДЯНАМ – ДЛЯ РОЗУМІННЯ, У ЧОМУ ТРИМАТИ ЗАОЩАДЖЕННЯ І ЯК НИМИ РОЗПОРЯДЖАТИСЯ.

Наприкінці 2022 року прогнози, які давали українській економіці, важко було назвати оптимістичними. Після її падіння в перший рік великої війни майже на третину багато аналітиків очікували на подальше зменшення ВВП. Прогнози на 2023 рік варіювалися від його падіння на 8,5% до зростання на 5,5%.

На щастя, найгірший сценарій не справдився. Попри обстріли енергетичної інфраструктури, блокування роботи «зернового коридору», підрив Каховської ГЕС та значну міграцію економіка за 2023 рік зросла на близько 5%.

ЦІНИ

Економіка продемонструвала неабияку стійкість до умов війни. У листопаді 2023 року річна інфляція в Україні сягнула цільового діапазону, встановленого Нацбанком: 5% (очікувалося в межах 4-6%). До великої війни, з 2015 року, регулятору вдавалося втримувати інфляцію на такому низькому рівні лише кілька разів.

Наразі темпи зростання цін в Україні навіть нижчі, ніж у деяких країнах Східної Європи. Попри те, що в Україні триває найбільша війна після завершення Другої світової. (Мал. 1)

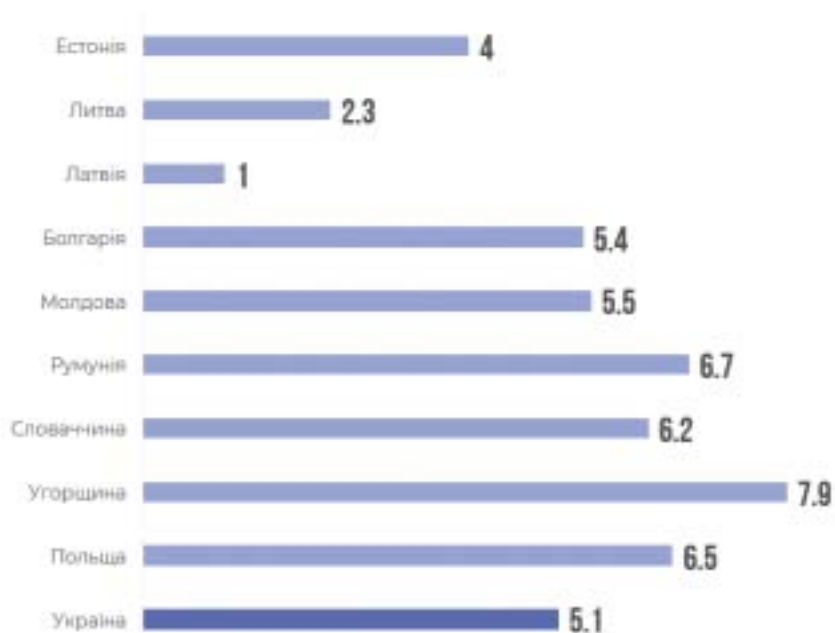
Хоча на початку 2023 року ситуація з цінами не здавалася настільки оптимістичною. У січні річний рівень інфляції становив 26%. Якщо такий рівень тримається постійно, то менш ніж за три роки ціни зростають удвічі. (Мал. 2)

Причин для зниження інфляції було небагато. Ба більше, наприкінці 2022 року економісти очікували, що ціни зростатимуть достатньо високими темпами через емісію гривні, перебої з електропостачанням та низьку пропозицію продуктів унаслідок низького врожаю та окупацію півдня країни.

Більшість аналітиків прогнозували, що у 2023 році ціни зростуть на 18-24%, а уряд при написанні бюджету закладав інфляцію 28%. Проте пік зростання цін вдалося подолати ще наприкінці 2022 року. З того часу інфляція в Україні стійко знижувалася.

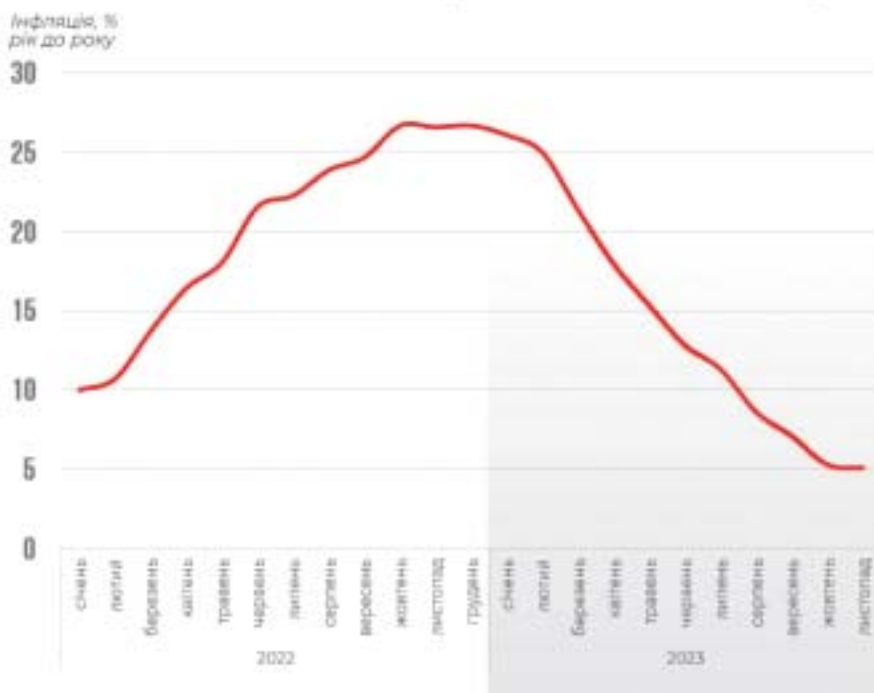
Досягти цього вдалося завдяки неординарним рішенням Нацбанку та уряду. Зокрема, на це впливала жорстка монетарна політика НБУ та мораторій на підвищення тарифів (крім електроенергії). Сприяли зниженню інфляції і вищі, ніж очікувалося, врожаї.

ЯКОЮ БУЛА ІНФЛЯЦІЯ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ СХІДНОЇ ЄВРОПИ У ЛИСТОПАДІ 2023 РОКУ?

Дані: Держстат, відкриті джерела

ЯК ЗНИЖУВАЛАСЯ ІНФЛЯЦІЯ В УКРАЇНІ У 2023 РОЦІ?

Дані: Держстат

ТА ЧИ ПРОДОВЖИТЬСЯ ЦІНОВА СТАБІЛЬНІСТЬ У 2024 РОЦІ?

Прогнози аналітиків стримані. Вони очікують незначного зростання інфляції – до 8-13%. Така інфляція виглядає контрольованою та помірною, особливо якщо порівнювати з 2022 роком. (Мал. 3)

– З 2024 року інфляція прискориться. Основні причини – зростання витрат бізнесу (зокрема через подорожчання енергоносіїв та дефіцит працівників), подальше похвалення попиту на споживчі товари і послуги, низька цьогорічна база порівняння для вартості продовольчих товарів, – пояснюють у Нацбанку.

Крім того, на пришвидшення інфляції впливатиме й рішення НБУ відмовитися від фіксації курсу долара.

Курсова стабільність була одним з ключових факторів, який дозволив уникнути гіперінфляції. Навіть у Національному банку визнали, що саме стабільний курс є ключовим «якорем» для економіки під час війни. Саме тому наразі там не дотримуються політики інфляційного таргетування.

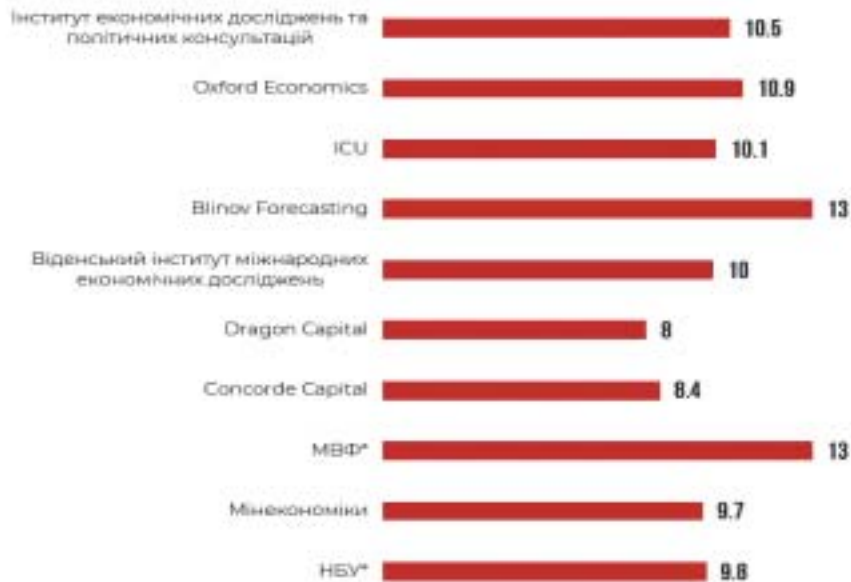
Протягом більшої частини 2023 року офіційний курс долара перебував на одній позначці: 36,56 грн. Як наслідок, курсовий фактор майже не впливав на ціни на імпортні товари та пальне.

З 2 жовтня Нацбанк відмовився від режиму фіксованого курсу долара та перейшов до режиму керованої гнучкості. До того часу НБУ залишався основним гравцем на валютному ринку. Він задовольняв більшу частину попиту на іноземну валюту, продаючи її з міжнародних резервів. Після цього регулятор дозволив офіційному курсу рухатися, реагуючи на зміну ринкової кон'юнктури.

У перші два місяці керованої гнучкості Нацбанк навіть дещо зміцнив офіційний курс. Конвертуючи міжнародну допомогу в гривні, уряд міг профінансувати менший обсяг видатків, ніж за режиму фіксованого курсу на позначці 36,56 грн. За розрахунками ЕП, у жовтні-листопаді бюджет таким чином «недоотримав» близько 1,3 млрд грн.

У грудні курс долара різко пішов угору. 2023-й рік американська валюта закінчила на офіційній позначці 37,98 грн, що відповідним чином вплинуло на курс валюти в обмінних пунктах. Однак попри це, більшість аналітиків не очікують суттєвої девальвації гривні у 2024 році.

ЯКОЮ МОЖЕ БУТИ ІНФЛЯЦІЯ ЗА ПІДСУМКАМИ 2024 РОКУ?

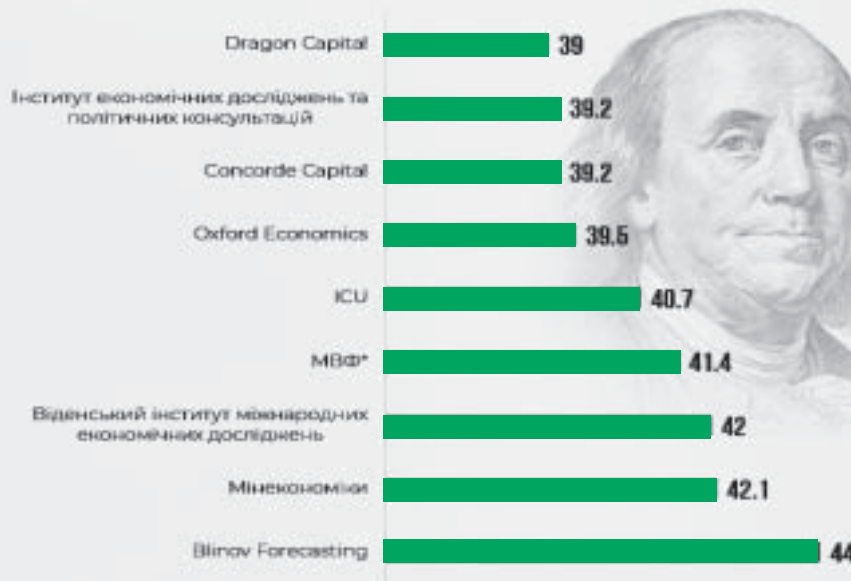
* - макроекономічний прогноз від жовтня 2023 року. Дані: ЦЕС, НБУ, Мінекономіки

– На курс впливатиме винятково бажання і спроможність НБУ слідувати обраній ним політиці «курсової стабільності». Нацбанк задекларував стратегію, за якої він обіцяє більшу дохідність гривневих активів (депозитів),

ніж дохідність від «інвестування» в долар. Ми очікуємо, що цієї стратегії він дотримуватиметься, тобто долар за рік не подорожчає більш ніж на 10%, – вважає керівник аналітичного відділу Concorde Capital Олександр Паращій. (Мал. 4)

Мал. 4

СКІЛЬКИ КОШТУВАТИМЕ ДОЛАР НАПРИКІНЦІ 2024 РОКУ?

* - середньорічне значення курсу. Дані: ЦЕС, НБУ, Мінекономіки

Однак від такої політики Нацбанку в захваті далеко не всі. Наприклад, для уряду слабкіша гривня – це фактор, який дозволить профінансувати більший обсяг видатків в умовах затримки зовнішнього фінансування. Та й бюджет на 2024 рік Мінфін розраховував за курсом 41,4 грн за дол, тож міцніша гривня звужить можливості держави профінансувати запланований обсяг видатків.

ЕКОНОМІКА

Попри песимістичні очікування деяких аналітиків, економіка у 2023 році зросла. За оцінками НБУ та Мінфіну, зростання ВВП становило 4,9-5%. Опитані ЕП аналітики вважають, що відновлення могло бути вищим: до 6%.

Забезпечити таке зростання вдалося незважаючи на блекаути на початку року, теракт на Каховській ГЕС та масові ракетні удари, зокрема по портовій інфраструктурі. Ключові фактори зростання – високий урожай та відновлення морського експорту. Функціонування морського коридору без участі Росії та інших посередників дозволило Україні експортувати не лише агропродукцію, а й інші товари, зокрема, метали.

Ще один важливий драйвер економічного зростання – внутрішнє споживання, яке підживлювала активна міжнародна фінансова підтримка. Її загальний обсяг у 2023 році становив рекордні 42,48 млрд дол – на 11 млрд дол більше, ніж у перший рік великої війни. (Мал. 5)

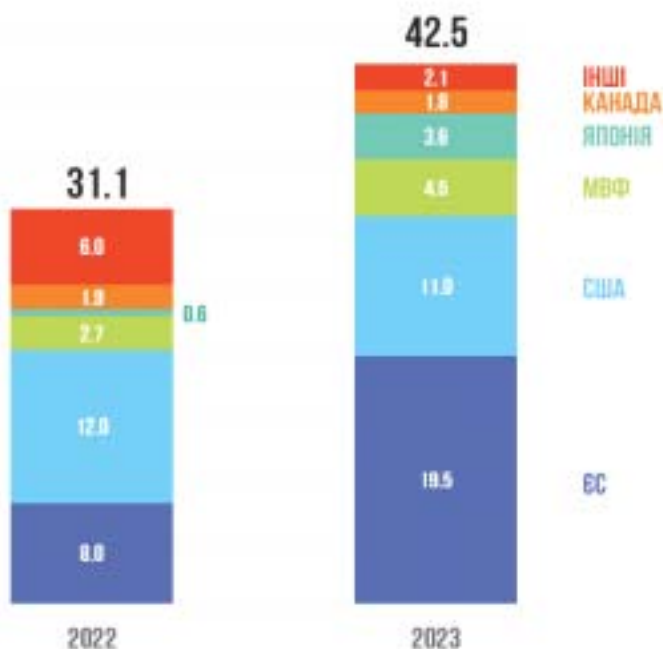
Міжнародні кошти, потрапляючи в бюджет, підживлювали економіку у вигляді зарплат бюджетникам, соцвиплат, пенсій та державного замовлення. Крім того, надходження цих грошей дозволило державі продовжувати програми з підтримки бізнесу, зокрема програми пільгового кредитування та грантові проекти.

Відповідно до очікувань більшості аналітиків, економіка продовжить зростати і у 2024 році – за умови, що триватимуть міжнародна фінансова підтримка та робота морського коридору. Щоправда, темпи зростання ВВП, імовірно, уповільняться.

– На 2024 рік прогноую сповільнення динаміки реального ВВП до 3% за базовим сценарієм. На жаль, первинний імпульс відновлення вщухає, а додаткових стимулів для зростання на горизонті 2024 року небагато. Існують навіть ризики погіршення прогнозу в разі проблем з надходженням зовнішнього фінансування державних видатків, – вважає економіст Blinov Forecasting Олексій Блінов. (Мал. 6)

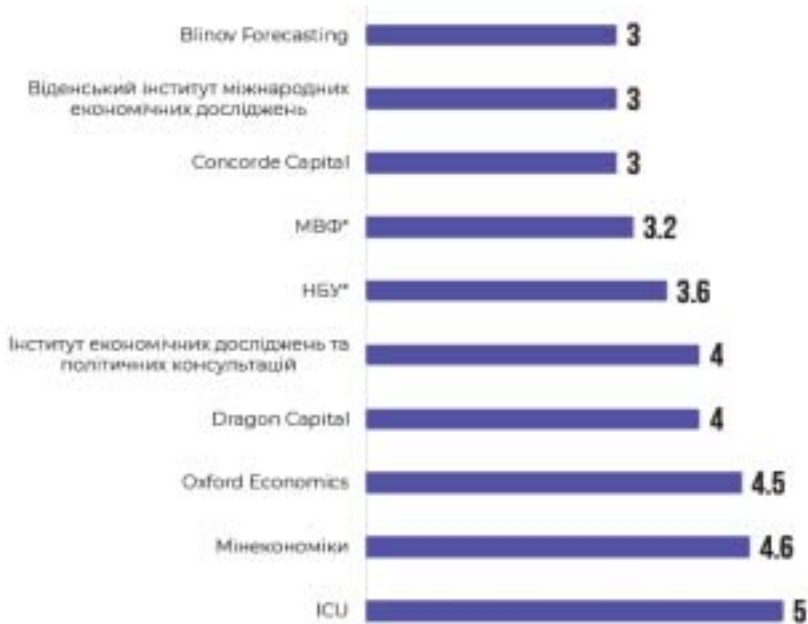
На відміну від прогнозів на 2023 рік, аналітики не сумніваються в тому, чи буде

ЯК ЗМІНИЛАСЯ СТРУКТУРА МІЖНАРОДНОЇ ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНИ У 2023 РОЦІ? МЛРД ДОЛ

Дані: Мінфін

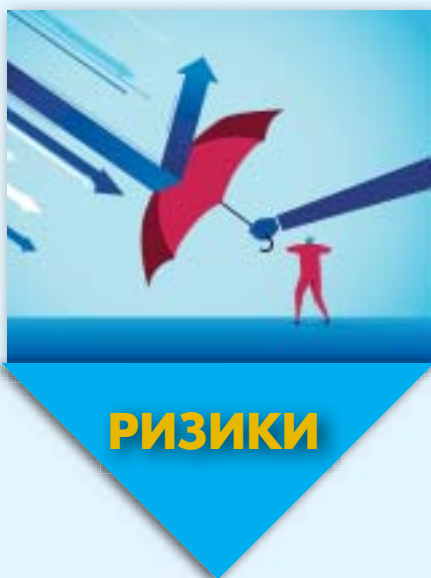
НА СКІЛЬКИ МОЖЕ ЗРОСТИ ВВП УКРАЇНИ У 2024 РОЦІ?

* - макроекономічний прогноз від жовтня 2023 року
Дані: ЦЕС, НБУ, Мінекономіки

зростати економіка у 2024 році. Наразі вони закладають помірні темпи зростання ВВП – 3-5%. Щоправда, навіть такі

скромні цифри будуть можливі лише у разі, якщо не реалізується жоден ризик для економіки.

Усі урядові та неурядові економічні прогнози на 2024 рік будуються на припущенні, що війна триватиме щонайменше до кінця року. Тому ключові ризики залишаться і будуть впливати на рівень достатку більшості громадян. Адже під постійною загрозою перебувають і чорноморський коридор, і цілісність енергосистеми, і робота промисловості.

Під високим тиском і ринок праці. За кордон виїхали мільйони спеціалістів, ще понад мільйон мобілізувався до Сил Оборони. Кількість останніх протягом 2024 року ризикує суттєво збільшитися, про що свідчать плани Генштабу мобілізувати ще 500 тис українців.

Хоча така масштабна мобілізація не відбуватиметься одночасно, проте вона може суттєво збільшити обсяги державних видатків – приблизно на пів трильйона гривень. Це може відбутися в умовах, коли, за даними Міністерства фінансів,

Україна вже вичерпала можливості збільшувати внутрішні надходження для фінансування армії. Зовнішнє ж фінансування заборонено використовувати на військові потреби.

Із зовнішніми ресурсами теж не все так добре. Протягом 2023 року саме кошти від партнерів були «рятивним колом», завдяки якому економіка трималася на плаву. Зовнішнє фінансування дозволяє Нацбанку впевнено нарощувати міжнародні резерви, підтримувати стабільний курс гривні та, як наслідок, помірне зростання цін.

Хоча міжнародні партнери протягом 2023 року забезпечили рекордні обсяги допомоги Україні, проте з її ритмічністю почали виникати певні проблеми. Найбільші донори – США та ЄС – не змогли ухвалити необхідні рішення для виділення коштів на 2024 фінансовий рік. У зв'язку з цим у перші місяці року можуть виникнути тимчасові проблеми з фінансуванням невійськових видатків.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль закликав донорів допомогти перекрити дефіцит бюджету в січні-лютому: «Ми не можемо чекати до березня, щоб фінансувати наші соціальні потреби», – зазначив голова уряду.

Якщо партнери не виділять кошти на початку року, то фінансувати дефіцит бюджету доведеться за допомогою непопулярних та ризикових для стійкості економіки кроків: девальвувати гривню, обмежувати чи затримувати певні видатки або навіть «друкувати» гривню. Як наслідок, динаміка інфляції та курсу гривні буде набагато гіршою, ніж у прогнозах аналітиків.

Подальші затримки міжнародного

фінансування або зменшення його обсягів призведе до того, що уряду доведеться відмовлятися від підвищення соціальних стандартів чи індексації пенсій. Щоправда, про те, що Україна може залишитися без будь-якої міжнародної допомоги чи без її більшої частини, наразі мова не йде.

– На цьому етапі ризики суттєвого скорочення фінансової допомоги невисокі. Ми очікуємо, що Україна отримає принаймні ті обсяги підтримки, які необхідні для збалансування зовнішніх рахунків до кінця 2024 року. Це означає, що НБУ й надалі матиме змогу повністю контролювати валютний ринок і навіть може вдаватися до суттєвих кроків у напрямку валютної лібералізації, – вважає голова департаменту макроекономічних досліджень групи ІСУ Віталій Вавришук.

Для мінімізації ризиків міжнародного фінансування уряд підготував стратегію нарощення внутрішніх надходжень від податків та митних платежів. Ця стратегія почне діяти у 2024 році, проте кроки щодо підвищення ставок податків будуть реалізовуватися на наступних етапах – у 2025-2030 роках.

Ще одним варіантом суттєвого зниження ризиків для економіки у 2024 році було б рішення про конфіскацію заморожених російських активів на користь України. Перші кроки на цьому шляху, зокрема щодо оподаткування доходів від реінвестицій процентів з цих активів, уже зроблені. Однак цього недостатньо ні для підтримки країни під час війни, ні для того, аби агресор відчув відповідальність за вчинені злочини. ❏

Автор: Ярослав Винокуров
для «Української правди»

Група експертів України та Європи спільно з Департаментом охорони здоров'я Одеської міської ради провела круглий стіл для лікарів жіночих консультацій щодо збереження і покращення репродуктивного потенціалу населення.

ОСОБЛИВИМИ ГОСТЯМИ ТА ЕКСПЕРТАМИ КРУГЛОГО СТОЛУ СТАЛИ:

Владко ГЬОРЧЕВ – депутат Парламенту Македонії, європейський експерт з питань соціальної політики та демографії;

Олександра ЗАГОРОДНЯ – професор кафедри акушерства і гінекології НМУ імені Богомольця;

Геня САМБОРСЬКА – член Європейського Інституту сімейної освіти;

Левон НІКОГОСЯН – директор Департаменту охорони здоров'я ОМР.

Модератором та співорганізатором зустрічі виступив **Веніамін УНГУРЯН** – депутат Одеської обласної ради.

– Війна дуже негативно позначається на здоров'ї людини у багатьох аспектах, – коментує подію Веніамін Унгурян. – Окрема тема – це травмоване фізичне і ментальне здоров'я жінок, що призводить до різкого зменшення народжуваності. На жаль, така тенденція вже спостерігається в Україні. І це при-

зводить до катастрофічної демографічної кризи. Під час круглого столу йшла мова про те, як можна зарадити цій біді, зокрема – на міському та регіональному рівнях,

про допомогу жінкам у плануванні та збереженні вагітності, про надання медичної, соціальної та психологічної підтримки вагітним. **РРІ**

Нові спектаклі, простори та стилі

ЯКБИ ОДЕСА ПРОВОДИЛА КОНКУРС НА НАЙНЕЗВИЧАЙНІШІ ТЕАТРАЛЬНІ ПОСТАНОВКИ, ГОЛОВНИЙ ПРИЗ ДОВЕЛОСЯ Б РОЗДІЛИТИ МІЖ ТРЬОМА ВИСТАВАМИ, ПРО ЯКІ МИ ЗАРАЗ РОЗПОВІМО. ТУТ СТВОРЮВАЛИ П'ЄСИ НЕ КЛАСИКИ-ДРАМАТУРГИ, ЯКИХ УЖЕ НЕМАЄ СЕРЕД НАС, А САМЕ ЖИТТЯ ПІДКАЗУВАЛО, ПРО ЩО, ЯК І КОМУ ГРАТИ.

ТЕАТР ЗАПРОШУЄ... У БОМБОСХОВИЦЕ

Час нині воєнний, тож у нові постановки влітається виття сирен і гуркіт вибухів... Відразу дві вистави, основані на реальних розповідях очевидців (даний стиль носить назву «вербатім», або документальний театр), були представлені одеським театралом в кінці 2023 року.

Показ документальної вистави «Бомбосховище: чи можливо вижити» відбувся в Одеському академічному театрі ляльок. Розробку сценарію вистави про те, що говорять люди в укритті, або про перебування в ньому, було вирішено розпочати після того, як було зруйновано драмтеатр у Маріуполі. Арт-майстерня Bloom провела анонімне опитування сорока людей, які перебували під бомбардуваннями в Одесі, Херсоні, Гостомелі, Кривому Розі. Режисер Андрій Любов говорить, що дійство розраховане насамперед на європейського глядача, який не має такого досвіду. У звукову палітру не раз влітається виття сирен повітряної тривоги, фрагменти пісень наживо і в записі; без ненормативної лексики також не обходиться.

Герої вистави діляться своїми переживаннями, поглядами та надіями, перечекуючи повітряну тривогу в укритті. Ось члени однієї сім'ї вирішують, як бути зі святкуванням 23 лютого на роботі «за традицією», ось протагоністи міркують про відміну російської культури, геополітику та єдність слов'ян... Лайф-

хак з перевезення kota Млинця у валізі виявився сумнівним: тваринка роздряпала руки господині... Монолог матері, яка збирає речі дитини, не поспішаючи її будити, виявився найпроникливішим.

У спектаклі беруть участь артисти різного віку та досвіду – Юлія Харчук, Марк Пан, Євген Меркулов, Анастасія Поживатенко та інші. Заявлена іммерсивність присутня у спектаклі дуже дозовано: то одна дівчина шукає диверсантів серед глядачів перших рядів, то інша просить у них чогось поїсти, хоча б цукерку (справа закінчилася бананом із сумки доброї дівчинки-глядачки). Мужикам, зрозуміло, хочеться закурити... Елементи іммерсивності, залучення глядачів у дійство використовуються дозовано, м'яко; лише один раз, і то ненадовго, виводять на сцену чоловіка і жінку з публіки з проханням позувати для портрета. Так, у бомбосховищах ще й малюють!

Але це лише заявка на використання такого потужного прийому, як іммерсивність. Було б цікаво спровокувати глядача на відвертість, обмін репліками, попросити поділитися своєю історією переживання обстрілів. Останнє особливо цінне, адже вистава від показу до показу змінюється. В одному з варіантів є монолог Олени Шаврук, оснований на оповіді її дочки Ганни, яка багато чого пережила в Херсоні за дні війни. Отож надалі епізоди будуть зібрані по-іншому, інакше будуть розставлені акценти, щось викристалізується із нинішніх спроб.

ПІСЛЯ КОЖНОЇ ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ БУДЕ ВІДБІЙ

Другу виставу показала у своєму напівпідвальному приміщенні на Садовій, 13 новостворена театральна лабораторія «Воля». Прем'єра «Відбою повітряної тривоги» порадувала динамічністю, молодю енергією та сучасною хореографією (режисер Стася Волошина написала сценарій, взявши за основу розповіді жителів Маріуполя у соцмережах, поставила і драматичну гру, і танці). Тут уже конфлікт між людьми, що шукають порятунку, доходить до крайніх точок, проливається чимало бутафорської крові, а після відбою виживає лише один персонаж... А звуки повітряної тривоги та вибухів постійно тривожать свідомість героїв і глядачів.

Звичайно, історії були оброблені для сценічної версії, але кожен персонаж має реальний прототип. Танець використовується не як спецефект, а як частина оповіді. Так, наприклад, ми розуміємо, що між двома героями раптово спалахнуло любовне почуття, що одна з героїнь (її грає Оксана Фахретдінова) – це душа загиблої під обстрілом молодої матері (тут особливо цікаво: персонаж привертає до себе увагу інших дійових осіб, наче смикаючи за невидимі нитки).

Маша (Віра Корольченко) намагається навіть у бомбосховищі складати іспит онлайн та відповідати на дзвінки мами, яка живе в Новгородській області і, звісно, має своє розуміння суті того, що відбувається. Поет Адонісій Грачевський (Ілля Попов) демонстративно подає себе, пише вірші за допомогою гусячого пера. Анастасія Нестор у ролі Улі, подруги поета, проходить шлях від переляканої вибухами дівчини до розлюченої відьми, якій у цьому житті вже нема що втрачати... «Бомжуватий мужичок», як його характеризує настирлива блогерка Таміла (Тетяна Касья-

нова), здається нам старим знайомим. Адже це актор Марк Пан, якого ми нещодавно бачили в іншій документальній виставі на ту саму тему – «Бомбосховище: чи можливо вижити». Щоправда, поки що в обох виставах використовується одна акторська фарба цього виконавця, який впевнено відчувається в ролях цинічних і розхлябаних хлопців.

Підприємця Черновського, який з'являється забруднений кров'ю із вмираючим немовлям на руках, грає Ігор Волосовський. Саме багатію судилося залишитися живим після відбою, і трупи персонажів стають для нього найгіршим покаранням, адже він, власник цього будівельного комплексу, заощадив на безпеці, а купівля шикарної іномарки виявилася в умовах війни марною. Важко сказати, наскільки велика його провина і чи могли б запобігти трагедії неправильно використані ним кошти, але Черновського мучить усвідомлення того, що він не зробив усе від нього залежне.

«Відбій» лабораторія «Воля» планує показувати раз на два тижні, тим часом уже готується прем'єра за п'єсою Жана Ануя «Жайворонок». Пластика, екшн-сцени, фехтування допоможуть розкрити історію Жанни д'Арк. Дорослих та молодь запрошують для навчання, після якого можна влитися у трупу театру. Акцент робиться на пластику, адже сама Стася вміє їздити верхи, володіє кількома бойовими мистецтвами і навіть має каскадерський досвід. Чекаємо від неї багато чого.

«Відбій» обходиться без імерсивності, однак у маленькій залі, де лише 36 місць, трагічні події відбуваються так близько від глядача, що він відчувається максимально залученим до сюжету. Ми всі залучені сьогодні до якогось сценарію, написаного не нами, нагадає театр, та все ж у будь-якій ситуації можна залишитися людиною.

НА СЦЕНІ – ХУДОЖНИКИ

Оригінальна прем'єра антитеатру (mockumentary) «Совриск в таїнстве» відбулася в Одеському академічному театрі ляльок. Реалізувати проєкт вдалося завдяки Стипендії імені Антонена Арто, започаткованій Фондом Proto produkcia та лабораторією Opera aperta. Спеціальний конкурс для півдня України проходив у рамках програми Cultural Bridges: support of cultural figures from Southern regions of Ukraine, яка здійснюється громадською організацією «Інша Освіта» за підтримки проєкту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Зміцнення суспільної довіри в Україні» (UCBI).

Умовою для участі у проєкті була наявність мотивів «театру жорстокості» французького письменника, драматурга, актора і реформатора театру Антонена Арто. «Театральні умовності віджили своє, – писав геніальний безумець Арто у маніфесті «Театр і його двійник» далекого 1927 року. – Залишаючись вірними собі, ми не можемо прийняти театр, який, як і раніше, обманював би нас. Нам треба вірити у те, що ми бачимо. Нам потрібно, щоб вистава, яку ми дивимося, була єдиною у своєму роді, щоб вона здавалася нам настільки ж непередбачуваною і настільки ж неповторною, як і будь-який життєвий акт, як будь-яка подія, визначена відомими обставинами. У театрі, який ми хочемо створити, саме нагода стане нашим божеством».

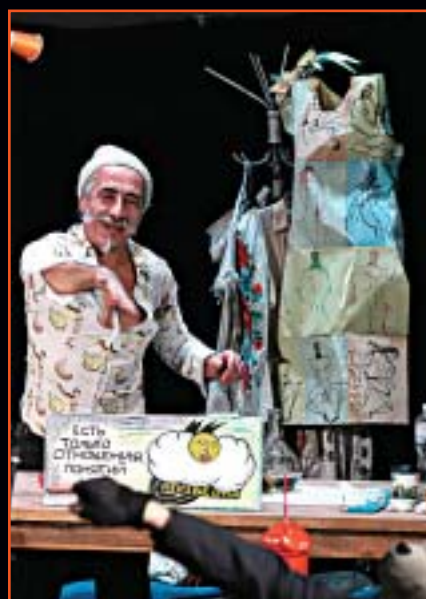
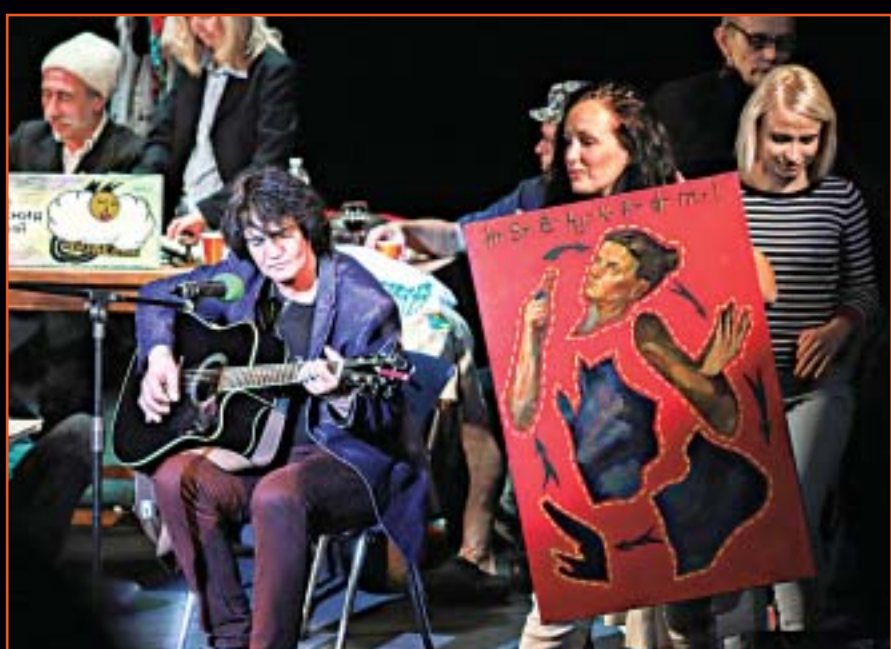
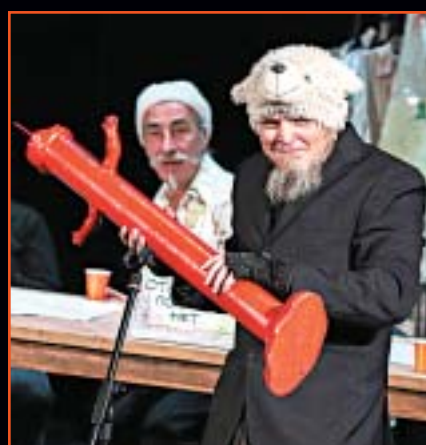
У цій системі режисер Андрій Любов, звісно, до кінця не дійшов. Не садив артистів-художників на хліб і воду, не змушував їх битися об сцену в істеричі і ставати багатозначним ієрогліфом з вузлуватими руками, витягнутими до неба. Митці залишалися самими собою. Ольга Єнгібарова розповіла, що гусака, якого

вона змайструвала перед виставою, не закінчено (а що там ще додати, гусак як гусак). Денис Недолуженко показував картини з депутатами, які то висять униз головою на вежах імені себе, то роблять один одному феєліцію. Сергій Коняхін, трясучи своїми моторошними ляльками, розповідав про святого Маврикія і Фіваїдський легіон, солдати якого вважали смерть кращою за поклоніння язичницьким римським божествам. Арт-критик Уте Кільтер, однак, звинуватила Сергія у бракові освіченості, а інших учасників – у неточності формулювань. Для цього їй і було запрошено...

Володимир Уманенко одягнув голу модель у паперову сукню, Сергій Ануфрієв промовив щось хитромудре, заварив і випив чай – усе як завжди. Проявом побутової (не театральної) жорстокості могло стати метання помідорів в учасників спектаклю. Помідори стояли у вільному доступі на краю сцени, але були просто з'їдені до фіналу.

Ще одним орієнтиром для творців вистави був Гентський маніфест швейцарського режисера Міло Рау. Ось його основні тези: «Принаймні дві різні мови повинні використовуватися на сцені в кожному проєкті», «Як мінімум один проєкт у сезон має репетируватися або виконуватися в зоні конфлікту чи воєнній зоні без будь-якої культурної інфраструктури». Тут усе чітко: на сцені рівноправно звучали дві мови, українська і російська. Стас Подліпський виконував пісні обома мовами, особливо запам'яталася друга, що починається так: «А моя дівчинка поїхала в Європочку і підставляє там іншому свою попочку». І тут знову все правильно, адже згідно з Міло Рау для театру немає тем та емоційно забарвлених подій, про які не можна говорити. А за зоною конфлікту ганятися не доводиться: ми зараз у ній перебуваємо. ■

Как в Одессе РОДИЛСЯ ПЕРВЫЙ РОК-КЛУБ УКРАИНЫ

В ИСТОРИИ РОК-МУЗЫКИ БЫВШЕГО СССР ПРАКТИЧЕСКИ НЕ ВСТРЕЧАЕТСЯ ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОДЕССКИХ ГРУППАХ, А РОК-КЛУБ ВООБЩЕ НЕ УПОМИНАЕТСЯ. А ВЕДЬ ЭТО БЫЛ ЧЕТВЕРТЫЙ В СОЮЗЕ И ПЕРВЫЙ В УКРАИНЕ ПОЛНОФОРМАТНЫЙ ГОРОДСКОЙ РОК-КЛУБ. НОВИЗНА ТАКОГО ФОРМАЛЬНОГО ОБЪЕДИНЕНИЯ САМОДЕЯТЕЛЬНЫХ И ПОЛУПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ МУЗЫКАЛЬНЫХ КОЛЛЕКТИВОВ ДАЛА НОВЫЙ ИМПУЛЬС РАЗВИТИЮ НАРОДНОГО ТВОРЧЕСТВА В ЭТОМ ЖЕСТКОМ НАПРАВЛЕНИИ. БЫЛ ЕЩЕ ОДИН ВАЖНЫЙ МОМЕНТ. ТРАДИЦИОННЫМ ДЛЯ СОВКА БЫЛО ДОМИНИРОВАНИЕ ПИТЕРСКИХ И МОСКОВСКИХ ГРУПП НЕ ТОЛЬКО НА ЛЮБИТЕЛЬСКОЙ И ФИЛАРМОНИЧЕСКОЙ СЦЕНАХ, НО И В СИСТЕМЕ САМИЗДАТА ЗАПИСЕЙ, НЕ ГОВОРЯ УЖЕ О ГРАМПЛАСТИНКАХ ФИРМЫ «МЕЛОДИЯ». ЭТО, КОНЕЧНО, УГНЕТАЛО НЕ ТОЛЬКО ПОТРЕБИТЕЛЕЙ ЭТОГО МУЗЫКАЛЬНОГО ЖАНРА, НО И МУЗЫКАНТОВ, И НАРОЖДАЮЩИЙСЯ ПРОДЮСЕРСКО-ОРГАНИЗАТОРСКИЙ КОРПУС. ЖЕЛАНИЕ, А, ВОЗМОЖНО, И НЕОБХОДИМОСТЬ ВОСПОЛНИТЬ ЭТОТ ИНФОРМАЦИОННЫЙ ПРОБЕЛ ПОБУДИЛИ МЕНЯ ПОДЕЛИТЬСЯ СВОИМИ ВОСПОМИНАНИЯМИ. ТЕМ БОЛЕЕ, ЧТО МНЕ ПРИШЛОСЬ ПРИНИМАТЬ В ЭТОМ САМОЕ НЕПОСРЕДСТВЕННОЕ УЧАСТИЕ. ТАК СКАЗАТЬ – РАССКАЗ ИЗ ПЕРВЫХ РУК.

Гуннар Грапс и музыканты из GGG на встрече в Одесском рок-клубе. Фото из архива автора

«Репортаж» – самая молодая группа Одесского рок-клуба: в 1986 году музыкантам было от 15 до 17 лет. Фото из архива Алекса Харди

1985 год, VII Дни музыки в Тарту. Выступает ансамбль Serapoisid. Фото: V. Parhomenko, Ajaleht «Sirp» (AIS)

...Не знаю, как где, но в Одессе в 70-80-е годы прошлого века действовал принцип: «Если очень хочется, то можно, только иногда осторожно». Музыкальная информация в виде пластинок доходила к нам тогда достаточно быстро. Наиболее интересные альбомы появлялись буквально спустя месяц после их появления в Европе. И дело тут было не столько в морях крупнейшего в мире Черноморского пароходства, сколько в иностранных студентах из развивающихся стран, которых в шестнадцать одесских вузах было предостаточно. А они регулярно ездили за рубеж, как минимум – в Западный Берлин, и с удовольствием выполнял наши заказы. Морякам было не выгодно привозить новые релизы. Они везли уценку, которая стоила в пределах одного доллара и имела на обложке просечку. Среди этих пластинок, наравне со сборниками Top of The Pops иногда попадались истинные раритеты.

Все это продавалось-покупалось-обменивалось в основном на специализированной бирже – «сходняке», этаким клубе филофонистов под открытым небом в первой половине воскресного дня. Правоохранители лениво пытались как-то воздействовать на этот процесс, но доказать факт спекуляции было практически невозможно и особых последствий «мусорские» наезды не имели. Криминальные элементы тоже не особо совались на «сходняк»: можно было нарваться на чьего-то сынка или просто на крепкого парня.

Вообще в Одессе в то время была популярна система неформальных бирж. Была биржа по обмену квартир, причем она имела центральное отделение и филиалы в спальных районах. Чистая продажа недвижимости тогда не приветствовалась, и выезжающие за пределы Союза на ПМЖ (постоянное место жительства) продавали свои

квартиры по сложной системе многочисленных обменов, в результате которых у них оставалась желаемая сумма денег на руках и какой-то сарайчик на окраине, который не жалко было оставить покидаемому государству. Впрочем, были и те, кто на всякий случай оставлял свои апартаменты кому-то из родственников: а вдруг придется вернуться. И, кстати, возвращенцев было немало. Был еще радиобазар, где собирались радиолюбители, мастера по ремонту всевозможной электро- и радиоаппаратуры. Особо отметим валютную биржу, которая была (сейчас тоже есть, но в несколько меньших масштабах) на книжном рынке. Пожалуй, это был крупнейший в СССР валютный рынок. Впрочем, такой размах возник уже во второй половине 80-х.

Нам же интересна музыкальная биржа. В тот период в Одессе кроме классических оркестров Оперного театра, филармонии, цирка было еще несколько структур, в которых могли работать профессиональные и не очень музыканты. Во-первых – это пассажирский флот Черноморского пароходства. Там играли хорошие музыканты, владеющие современным эстрадным репертуаром. Между рейсами они играли и на суше. Два коммерческих объединения – фирма «Свято» и Объединение музыкальных ансамблей – обслуживали рестораны, торжественные мероприятия и т. д., и т. п. Практически в каждом профсоюзном и студенческом клубе, а их в городе было множество, часто репетировал даже не один вокально-инструментальный ансамбль. На музыкальной бирже, уютно расположившейся на одной из центральных площадей города, собирались свободные в этот день музыканты, чтобы не только просто пообщаться, приобрести, продать или арендовать инструменты, аппаратуру, но и найти себе на сегодня, а то и на все выходные работу – свадьбу или банкет. Причем объект мог быть и за городом, в сельской местности. Буквально за несколько минут можно было собрать коллектив любого исполнительского уровня, любого состава, хоть целый оркестр...

Самая молодежная часть музыкального сообщества репетировала на базе школ, ЖЭКовских клубиков и в тому подобных местах. Иногда им удавалось выступить на танцплощадках в парках. В общем, там, где не пахло деньгами, но и творческих ограничений было меньше.

Вот примерно в такой социальной среде начала созревать потребность в «выходе на люди» пока еще не многочисленных групп и совсем начинающих ансамблей, стремящихся играть свою музыку. Ведь во всех официальных структурах действовал строго утвержденный репертуар, отходить от которого можно было лишь в пределах импровизаций. Хотя и здесь были исключения. В ресторанах в конце программы и «на бис» за тридцатьдесятки играли и пели то, что душе угодно, в других местах – когда начальство уходило...

Такой социально-эмоциональный музыкальный фон был в Одессе, когда я в очередной раз собрался на Дни музыки в Тарту. Начиная с 1978 года, с небольшим перерывом, я вел музыкальную передачу на Одесском областном радио (государственном!). Кстати и здесь, несмотря на то, что формально каждый сценарий проходил цензуру, о чем свидетельствовал штамп на обложке, какие-то творческие ограничения практически отсутствовали. Просто некоторые щекотливые моменты нужно было обходить аккуратно. А слушатели все прекрасно понимали и между слов... И в рамках этой моей передачи я подробно рассказывал об эстонском джазе, джаз-роке, роке, музыкантах на основе тех впечатлений и интервью, которые собирал в кулуарах театра Ванемуйне. Так что в начале восьмидесятых дни между Первомаем и Днем Победы 9 мая в моем расписании были стабильно заняты.

Здесь важно упомянуть еще одну интереснейшую творче-

Концерт-открытие Одесского рок-клуба. Валерий Романов представляет группу «Акцент». Фото из архива автора

Валерий Романов ведет концерт Одесского рок-клуба. Фото из архива автора

скую организацию – Объединение молодежных клубов. Начинаясь она на волне молодежных кафе и регулярного проведения дискотек. Кстати, помощь в легализации проведения дискотек оказал Райво Райдам из Таллинна, один из первых диджеев Эстонии: он поделился переводом на русский язык положения о дискотеках в Эстонской ССР. При ОМК, кроме традиционных дискотек, в то время уже существовало много уникальных клубов по интересам, в которых творческие личности реализовывали свой потенциал. За все время существования ОМК таких клубов было более 100! И вот в 1985 году, собираясь в Тарту в очередной раз в качестве журналиста, я уговорил Владимира Пасько, одного из основателей ОМК и бессменную правую руку ее руководителя Михаила Бочарова, составить мне компанию и побывать на этом уникальном для СССР музыкальном действе. Прицел у меня был дальний...

Этот прекрасный фестиваль эстонских музыкантов от джаза до рока и длился дней пять. Райво Райдам и помог мне в свое время попасть в журналистский пул фестиваля. Кроме эстонской прессы и считанных москвичей, я был единственный, кто

«Машина времени» на встрече в Одесском рок-клубе. Фото из архива автора

имел доступ к аккредитации. И вот солнечным утром субботы, когда мы ждали открытия ближайшего бара, чтобы привести в порядок мысли и чувства, ошеломленные вчерашним вечерним концертом, я, реализуя свой «прицел», предложил Пасько устроить что-то подобное и в Одессе. Владимир отреагировал положительно и сказал, что к нему уже приходили музыканты, что-то вроде инициативной группы. И тут же предложил мне возглавить этот процесс. В тот момент я был преподавателем вуза и музыкальным журналистом на областном радио и в газетах, но при этом в партийных или комсомольских органах не состоял.

По возвращению в Одессу я занялся оргвопросами и всюду окунулся в процесс создания рок-клуба и подготовки к концерту-открытию. Самую активную позицию занимали Сережа Роговец («Бастион»), Максим Ланде (Евсеев тогда была его фамилия, спустя годы он стал директором группы «Аквариум» и только недавно покинул этот пост) и еще несколько человек. Позже подтянулись другие. Решили все делать тщательно и аккуратно. Готовили концерт-открытие, который наметили на 9 января... Одесский политех не дал свой большой зал, а пустил нас в зал КБО, что в студгородке. Я ходил на репетиции разных групп, подбирая программу. Создали совет клуба, меня, по рекомендации правления ОМК, избрали председателем, Сергея Шустова, аспиранта консерватории, члена молодежной секции Союза композиторов (нынче он доцент Одесской музыкальной академии), уже по моей рекомендации – замом... Кто-то в ОМК занимался литовкой текстов и т. п. ОМК предоставило аппарат, на котором потом играли многие клубные концерты. Мне доверяли и особо в репертуарную политику не вмешивались, а я смотрел, чтобы не было мата и откровенной антисоветчины. По счастью, с этим проблем не было.

Четырехчасовой концерт-открытие прошел на ура! Зал был набит битком! На сцене – не только молодые музыканты, но и профи. Самым ярким был Костя Швуим, в свое время лидер единственного одесского филармонического ВИА «Скифы», дипломан-

та Первого всесоюзного конкурса на лучшее исполнение песен стран социалистического содружества «Ялта-79». Не будем вдаваться в музыкаловедческие подробности, главное, что первый в Украине и четвертый в СССР Одесский рок-клуб состоялся.

Потом был год концертов: в клубе канатного завода – Держинке, Порт-клубе, летом – в парке Ильича. Кстати, однажды там был редкий эксцесс с замом начальника РОВД, таким боязливым подполковником. Ему не понравилось, что вокруг сцены много зрителей с браслетами и шипами, и он попытался отключить электричество. Я ему сказал, что отвечаю за все и порядок есть и будет. Он ушел, а на завтра меня вызвали в горком партии, где в кабинете второго секретаря уже сидели Пасько и этот подполковник. Секретарь меня внимательно выслушал и сказал подполковнику, что ему надо следить за порядком за пределами концертной площадки, а внутри есть кому этим заниматься. Это был единственный момент моего соприкосновения с партийными органами. КГБ тоже нос не совало. Концертов было много, я их вел, было весело и интересно. Были мелкие споры, но все как-то разрешалось. Через год взрослые музыканты начали мутить воду, намекая, что за игру на концерте надо платить. В ОМК мягко намекнуло, что тех копеек, которые собираются на входе, едва хватает на аренду зала, амортизацию аппарата, транспорт и зарплату техников.

В феврале 1987 года провели первый большой трехдневный фестиваль. Зал уже был взят большой, на 1000 мест в ДК политеха. Я вел первые четыре концерта, кроме финального. Погода в Одессе была нелетная, поэтому никто из планируемых гостей не прилетел. Было много споров по поводу очередности выступлений, но и с этим удалось справиться.

К сожалению, после фестиваля лидер группы «Провинция», взрослый и опытный музыкант и композитор Евгений Лапейко развернул кампанию по смене руководства и стиля работы рок-клуба. Меня тут же группа «Дизайн» из Одесского университета пригласила заняться конкретно ими. На тот момент задача, ко-

Спустя годы. Валерий Романов и Райво Райдам у памятника музыканту в Тарту. Фото Алеси Карелиной-Романовой

Валерий Романов ведет фестиваль «Пикейные жилеты» в Одессе. Фото Алеси Карелиной-Романовой

На сцене фестиваля «Пикейные жилеты». Фото Алеси Карелиной-Романовой

тору я перед собой ставил, – запустить процесс развития одесской рок-музыки, легализовать и открыть рок-группам доступ к массовому зрителю – была в целом выполнена. Обратной дороги уже быть не могло. Поэтому я принял предложение, и мы вместе с «Дизайном» больше года славно поработали. Мы успешно выступили на фестивале «Ален Мак» в Варне (Болгария), гастролировали в Таллинне и Хаапсалу. Я тогда записал много ТВ-передач с нашими музыкантами...

Тот путь, по которому пошел клуб при лидерстве Лапейко, мало чем отличался от ОМА (было такое объединение «лабухских» коллективов). В то время трудно было совместить рок с коммерцией в чистом виде... Радостно было, что в следующие пару десятилетий было еще три варианта реализации концепции рок-клуба. Делали это разные люди, безусловно увлеченные этой яростной рок-идеей. Сегодня уже как-то отпала необходимость литовки текстов, тем более, что на большую сцену одесские рок-группы особо никто не пускает, но здесь уже действуют несколько иные, коммерческие причины. В Одессе есть несколько небольших клубов, в которых можно послушать свои группы.

Самое главное, что уже более 30 раз происходит фестиваль «Пикейные жилеты» имени Игоря Ганькевича (лидера одной из лучших групп клуба «Бастион», автора двух знаменитых песен: «Прогулка по Одессе» и «Монолог старого рокера»). На сцене, спустя 37 лет, продолжает играть добрая дюжина тех музыкантов, которые участвовали в концерте-открытии 9 января 1986 года. И ваш покорный слуга опять взялся продюсировать и вести этот фестиваль. Только теперь все звучит куда профессиональнее и музыкально интереснее. Хотя, может, чуть-чуть утратило эмоциональную свежесть и яркость. P.P!

В ОДЕСІ ВІДКРИЛИ ФОТОВИСТАВКУ

ПРО НАЙСКЛАДНІШУ ЗИМУ В ІСТОРІЇ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

13 січня в Одеському національному художньому музеї за ініціати́ви ДТЕК відкрили фотовиставку «Сміливі нести світло». Відомі українські фотографи розповідають про найскладнішу зиму за всю історію сучасної України: як жили українці під час масових відключень світла, налагоджували побут, продовжували працювати й допомагати один одному, допоки енергетики відновлювали пошкоджену ворогом енергосистему. На виставці також презентували однойменну фотокнигу.

Серед авторів світлин такі відомі

українські фотографи, як Саша Маслов, Сергій Коровайний, Євген Малолетка, Поліна Полікарпова, Мстислав Чернов, Михайло Палінчак, Сергій Моргунов та багато інших.

Ідея цього проєкту з'явилася приблизно рік тому. Коли після перших масованих обстрілів по енергетиці українці залишилися без світла, зв'язку і тепла, а українські енергетики об'єднали зусилля, щоб відновити електропостачання по всій країні.

Фотовиставка відкрила свої двері для одеситів та гостей міста у Одеському національному художньому музеї, який в листопаді цього року постраж-

дав від російської агресії. В рамках цього проєкту ДТЕК долучився до відновлення музею після обстрілу.

– Символічно, що фотовиставка проходить саме в Одеському національному художньому музеї, який завдяки спільним зусиллям всіх нас нещодавно поновив роботу після влучання російської ракети. Так само об'єдналися всі українці і минулої зими, найтяжчої за всю історію незалежної України. Ворог хотів нас зламати, але йому це не вдалося. Енергетики шість разів підіймали енергосистему Одещини з нуля після масованих атак. Наші хлопці практично гасили палаючі трансформатори і заново відновлювали живлення у містах та селах. Ми вистояли і ще раз довели всьому світу, що українці – незламні, згуртовані, непереможні, сміливі нести світло. Вдячний українським фотографам, що задокументували цей історичний період. Впевнений, пройшли минулу зиму – пройдемо що завгодно! – підкреслив Дмитро Григор'єв, генеральний директор ДТЕК Одеські електромережі.

Фотографії найважчої зими зі всієї України також зібрані в однойменну книгу, яку презентували на виставці та яка стане ще одним документом війни, що побачить весь світ. 📖

Олександр СІНЕЛЬНИКОВ

Фотохудожник, член правління Національної Спільки фотохудожників України та Одеської фотографічної асоціації, заступник голови міського клубу фотографів «ФОТОН-2». Керівник творчої фотогрупи «Місто». Фотограф Одеського музею західного і східного мистецтва та Одеського академічного музично-драматичного театру імені Василя Василька. Співпрацює зі Всесвітнім клубом одеситів і сайтом «Думская».

ФОТО ОПТИМІСТА

БЕЗ ФОТОГРАФІЙ ОЛЕКСАНДРА СІНЕЛЬНИКОВА ВАЖКО УЯВИТИ СУЧАСНУ ОДЕСУ. ВМІЄ ЦЕЙ ФОТОМИТЕЦЬ БАЧИТИ ПРЕКРАСНЕ У ПОВСЯКДЕННОМУ, А ЙОГО ФОТОПОГЛЯД ЗАВЖДИ ОПТИМІСТИЧНИЙ. МИ ПОПРОСИЛИ ОЛЕКСАНДРА СЕМЕНОВИЧА РОЗПОВІСТИ ПРО СВІЙ ТВОРЧИЙ ШЛЯХ, УЛЮБЛЕНІ ЖАНРИ, МИСТЕЦЬКІ ТАЄМНИЦІ ТА НАЙБЛИЖЧІ ТВОРЧІ ПЛАНИ.

– Фотографією я почав займатися в 14 років, бо вдома був фотоапарат «ФЕД-2», моя мама трішечки захоплювалася зйомкою... Вже після нього у мене був простіший апарат «Зміна», а потім пішли «Зеніти», «Пentakси», «Нікони». Дуже радий, що пізнав чарівний, цікавий процес ручного друку зі всіма деталями: плівочка, фотопапір, хімія, яку змішували самі. Тепер уже настала ера цифрової фотографії, коли можна швидко отримати достойний результат іншим чином і є велике поле діяльності для творчої людини у межах цього процесу. Але той час, коли я починав, – незабутній...

У 16 років я закінчив курси асистентів кінооператора на Одеській кіностудії. Це розширило мій творчий світогляд. Читав літературу, пов'язану з фотографією, мистецтвом, і коли постало питання вибору професії, я вже розумів, що це буде професія фотографа. Спочатку пішов працювати в Приморський РАГС Одеси, фотографував весілля. Творчістю трохи займався, але багато часу займала робота. Потроху став щось фотографувати для себе, експериментувати, дізнався, що є в місті фотоклуб «Одеса», почав туди ходити. Потім став завсідником фотоклубу «Фотон-2», почав брати участь у престижних міських, всеукраїнських, а згодом і міжнародних конкурсах.

За деякий час я вже активно займався творчою фотографією, далі працюючи фотографом (після РАГСу був Музей західного і східного мистецтва, в якому залишаюся досі). Також співпрацюю з Одеським академічним українським музично-драматичним театром імені Василя Василька, роблю репортажі для преси, мої роботи використовуються для оформлення книжок.

Роман з фотографією в мене ніколи не припинявся, вона стала і професією, і захопленням. Якщо говорити про улюблені жанри, мені багато що подобається. Є фотографи, які надають перевагу чомусь одному, стають тільки пейзажистами чи портретистами, досягаючи в цьому досить високих вершин. Я пробував різні жанри, і в усіх у мене були цікаві результати. Місто люблю знімати, архітектурні фрагменти, жанрові сценки з участю людей, багато у мене робіт с одеськими котами, навіть виставки були, присвячені котам. Якщо є можливість виїхати на природу, із задоволенням знімаю краєвиди. Займаюся портретною зйомкою, намагаюся експериментувати, щоб це було незвичайно, шукаю ракурси різні, емоції...

Специфіка роботи с моделлю-котом чи з моделлю-людиною, безумовно, є. Частіше знімаю те, що підгледів, вихопив з життя. Коту ж не скажеш: сиди тут, стій там, дивись сюди. Так і з портретами: зустрічається незвичайна людина, можу «спіймати» її в несподіваному ракурсі. Але робота з людиною інколи вимагає певного втручання, деś можна підкоректувати, попросити змінити позу. Загалом намагаюся, щоб фотографія вийшла живою.

ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ БРАВ БЕЗПОСЕРЕДНЮ УЧАСТЬ У ТАКИХ ЗАХОДАХ:

Благодійна виставка-продаж одеських фотографій, зібрано 15000 гривень для ЗСУ (квітень 2022 року);

Виставка «Відображення» в галереї ARTODESSA (серпень 2022 року);

Виставка до власного ювілею «Осінь – мій час» (листопад 2022 року);

Конкурс сучасної фотографії в Києві (отримав диплом);

Надавав допомогу в організації та брав участь у щорічному конкурсі «Знімок року» у 2022 та 2023 роках;

Куратор збірної виставки до Дня Незалежності та Дня міста (серпень 2023 року, «Будинок з янголом»);

Персональна виставка «Усіляке з різного» (листопад 2023 року, Всесвітній клуб одеситів);

Участь художніми фотороботами, надрукованими на полотні, у виставках, що їх проводила НСХУ.

Також протягом 2022-2023 років:

Міжнародний салон репортажної фотографії LifePressPhoto 2022, золота медаль в номінації «Спорт», диплом в номінації «Гарячий репортаж»;

Фотосалон InternationalSalonNewYork 2022, блакитна стрічка;

Фотосалон BARDAF 2023 у Словаччині, золоті медалі у трьох номінаціях з чотирьох;

Фотосалон GEORGE BARKER 2023, Канада, бронзова медаль;

Фотосалон BohemiaBestAuthors 2023 у Чехії, золото, срібло, три блакитні стрічки та два дипломи;

Фотосалон GeorgiaPhotoFormat 2023, золота медаль;

Фотосалон MoroccoPhotoTrigger 2023, золото та стрічка;

Фотосалон 1st InternationalsalonCoteD'IvoireBokeh 2022, золото;

Салони в Ефіопії, Алжирі, Колумбії, Болгарії, ОАЕ, Киргизстані, Молдові, Латвії, Тунісі, Данії, Шрі-Ланці, Чорногорії та інших країн, отримав нагороди.

Світлинами Сінельникова на обкладинці та на сторінках видання оформлено книжку «Війна» з віршами та прозою одеських авторів. Також серію його світлин одеських дворів використано для книги «Где эта улица, где этот двор?..» (видавництво Optimum).

Олександр Сінельников публікує у ЗМІ та соцмережах репортажі про культурні події міста, а також фото з місць прильотів та руйнувань. Його світлини Одеси під час війни публікувала газета «Всемирные одесские новости» (презентація відбулася у День міста, також їх було надано для виставок в Польщі, Литві, Німеччині, Греції, Нью-Йорку).

Лауреат щорічної муніципальної премії імені К.Г. Паустовського в номінації мариністика (2023 рік).

Лауреат муніципальної премії Одеського міського голови «Культурна столиця» за великий творчий внесок у розвиток культури та мистецтва Одеси.

Свято на селі

Україна. Печаль і надія

Сонячна

Арт-деко

Природно, в моїй творчості велике місце посідає жіночий образ, я знімаю як портрети, так і ню, а останнім часом у мене є серія фрагментів, наприклад, колінця і щось поруч. Це можуть бути коліна в контексті якоїсь цікавої фактури. Ще є серія спинок, яку я назвав «Зворотній бік». Жінка обернена до об'єктиву не обличчям, такі моменти легко ловити на заходах, тусовках, це може бути відкрита спина, цікава сукня, виразний вигин...

Миська архітектура – це взагалі непочатий край роботи, сто чоловік можуть пройти повз і не побачити, а хтось один (скажімо, я) помітить та зафіксує дещо незвичайне. Не те, щоб я фотографував, а потім обирав кадри, мені вже достатньо погляду, щоб зрозуміти, як виглядає завершена фотографія. З роками виробилося так зване фотографічне бачення. І нічні зйомки роблю миські, і денні, морських пейзажів у мене багато, сходів, заходів сонця, хоча це й вважається темою для аматорів.

Є в Одесі місця, які цікаві у різні пори року. Навіть за декілька років, опинившись в своєму улюбленому куточку Одеси, я можу його побачити по-іншому й сфотографувати під іншим кутом, в іншому світлі. Тому повертаюся до улюблених місць, хоча люблю різноманітність. Наприклад, будинок з аркою в Щепному провулку, який геть заріс диким виноградом. Влітку він зелений, і спереду, на арці, і вся стіна – лише одне вікно на цій стіні є. Восени листя червоніє, взимку опадає, і виявляється, що стіна жовта...

Щодо натюрмортів: не люблю спеціально розкладати предмети, виставляти освітлення. Це відбирає час, а мені хочеться побачити і зняти. Можу, звичайно, втрутитися, щось покращити. Класичні натюрморти часом знімаю в гостях, навіть телефоном, якщо камера не під рукою. Власний натюрмортний фонд в мене є, але невеликий. Якось захотілося зробити білий натюрморт: баночку кефіру, білі яєчка на блюдечку та шматочок бринзи. І тло також біле. Це так званий «високий ключ». А коли знімаємо темне на темному, то вже – «низький ключ». Це нелегко, адже кожний предмет має мати свій легкий відтінок, свої напівтони. До речі, також нещодавно зняв колінця в чорних панчохах і чорного kota поруч у «низькому ключі».

У музеї роботи досить багато. По-перше, зйомка у фондах, це основна діяльність. Створюємо цифровий фонд,

Людина у місті 2

Іграшка

Сировар

Ось і сніг

це має свою специфіку, вимагає особливих знань та особливого ставлення, і я радий, що маю змогу цим займатися, це збагатило мене в творчому та технічному плані. Олійний живопис, оскільки фарба лягає нерівно, може під різним кутом світла давати відблиски. Тому доводиться докладати зусиль, маючи на увазі, що репродукції потрапляють до різних видань, каталогів і мають справляти адекватне враження.

До того ж у музеї відбуваються різні культурні події, відкриваються виставки, тут треба приділити увагу не тільки роботам, а й людям, авторам, відвідувачам, передати атмосферу. Врешті-решт, сам музей потребує зйомки – стіни, фасади.

А в театрі все зовсім інше, дуже складний та цікавий процес, актори, їхні емоції. Тут треба знімати, не заважаючи глядачам, якщо це не репетиція, а вистава. Це вимагає довгофокусних об'єктивів, театральне світло дуже складне, рухливе, мізансцени змінюються. Подекуди роблю портрети акторів для особистої справи та фойє, серед них є дуже вибагливі, особливо актриси. Жінка хоче виглядати на знімку так, як вона себе уявляє, тож кінцевий результат дають її побажання і моє бачення.

Для книжочку у мене просять впізнавані фото Одеси, є з чого вибирати. Планую зараз дати кілька жіночих образів для збірки поезії Ігоря Потоцького, буде цікаво. Для преси знімаю різні події, здебільшого виставки, концерти. Правильно для репортажу фотографувати митців на тлі їхніх робіт. Великі зібрання людей – це емоції чи заперечення, чи схвалення, і це треба фіксувати. Наслідки бомбардування, прильотів я також знімаю, вважаю це своїм обов'язком під час війни. Такі знімки у мене просять європейські видання, важливо, щоб знали правду про руйнування, яких зазнала Одеса.

Останні 10-15 років я регулярно надаю свої роботи міжнародним фотосалонам. З досвідом прийшов успіх, тепер маю нагороди, багато золотих та срібних медалей, дипломів. Є така міжнародна фотографічна асоціація FIAP, у мене вже накопичилося достатньо перемог, аби туди вступити. Там є умови прийому. Треба з певною кількістю робіт взяти участь в певній кількості салонів у певних країнах. Збираюся в травні подавати документи. Також планую вступити до Національної спілки журналістів України, мені це цікаво. Адже на моєму рахунку багато публікацій у засобах масової інформації! 📷

У Львові дощить

Погляд зі стіни

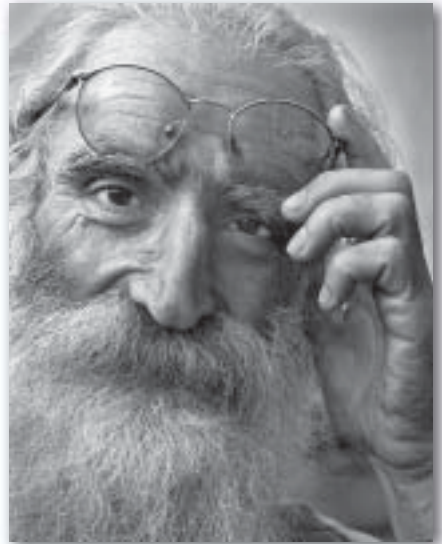
Ї життя

Ї вікно

Спомин

Мудрець

На концерті

Вечір одеського двору

Самотність удвох

Порозуміння

У вікні

Гірці

Людина у місті

Вікно

Двір. Вечір

Гардеробник

Десь у дворі

Ритми вечірнього міста

Плацкартний вагон

Маестро

Дзеркало

Прогулянка з тінню

Люди на сходах

Гра

Лінії осені

Ранок. Туман

Біля океану ввечері

Погляд

Царство соняшника

Ранковий натюрморт

Чорні

Рудий

Дівчина і лиман

Ранок фотографа

МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР НАТУРОПАТІЇ

«SOFI-NA» –

ДЛЯ ВСІХ, ХТО ХОЧЕ БУТИ ЗДОРОВИМ

У середмісті Одеси, на вулиці Софіївській, 19, гостинно відчинив свої двері для відвідувачів Медичний центр натуропатії «SOFI-NA» Софії Нагорняк – відомої цілительки, психолога, фітотерапевта, члена Міжнародної асоціації народної медицини. Тепер одесити і гості міста мають можливість отримувати в просторому, світлому, гарно обладнаному приміщенні центру послуги з оздоровлення і придбати цілющу органічну продукцію в екологічній аптеці.

У медичному центрі натуропатії «SOFI-NA» Софія Михайлівна Нагорняк, цілителька з багаторічним успішним досвідом, проводить консультування і лікування народними засобами медицини. Це фітотерапія, вісцелярна терапія, процедури хіджами (лікувального кровопускання) і грудотерапії. Також працюють біоенерготерапевт, психолог, косметолог, масажист, фахівець з корекції хребта.

В екологічній аптеці представлені у широкому асортименті трав'яні оздоровчі збори й чаї, фітоекстракти, мацерати (тобто настоянки на олії), унікальна авторська розробка – бальзам «SOFI-NA», фітосвічі, а також органічна продукція власного виробництва: печиво, гранули, варення з корисних для здоров'я ягід та фруктів, з горіхів, ялицевих пагонів тощо.

Усі ці вироби оригінальні і мають фірмовий знак «SOFI-NA», а неповторне пакування змусить усміхнутися: скажімо, баночка з написом на кришечці «Або Україна виграє, або орки програють» може бути не лише смачним, а й символічним подарунком!

SOFI-NA
production
Медичний центр натуропатії
Sofi-Na
Послуги

- Фітотерапевт
- Психолог
- Косметолог
- Грудотерапія
- Вісцелярна терапія
(старослов'янський масаж живота)
- Баночний масаж
- Масаж медовий
- Хіджама (капілярне кровопускання)
- Правка Атланта

Магазин органічної продукції

- Лікувальна продукція
- Фіто чаї
- Лікувальні фітозбори
- Водні фіто екстракти
- Масляні фіто мацерати
- Настояні трав'яні
- Фіто свічі

Інтернет магазин
SOFI-NA Production:
<https://www.sofi-na.com.ua>

www.sofia-nagornyak.com
+38 068 181-98-65
+38 093 402-92-88
sofia-nagornyak59@ukr.net
s.m.nagornyak

МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР «SOFI-NA»

м. Одеса, вул. Софіївська, 19

Час роботи: щоденно, окрім суботи і неділі

Телефони: моб. +380681819865, +380934029288

МИ РОЗРОБЛЯЄМО І ВИГОТОВЛЯЄМО:

- настільні ігри різної складності;
- набори для дитячої творчості;
- розвиваючі пазли для дітей;
- картини за номерами;
- алмазну мозаїку;
- спортивні товари.

НАТУРАЛЬНІ М'ЯСНІ ЧІПСИ ТА СНЕКИ УКРАЇНСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА JUST RIGHT

М'ясні чіпси

Інга Безотосна,
засновниця компанії
Just Right

Ковбаски

«Давайте розвивати український бізнес разом! Наше виробництво знаходиться в Одесі. І ми готові до співпраці та колаборацій з дотичними та різними напрямками бізнесу.»

Сирні палички

INSTAGRAM

